

NU GEEN VREEMDE MEER

„Deze is aldaar geboren”
Ps. 87 : 6b

TWEEDE DEEL VAN DE SERIE

„Overgeschoten Brokken”

DOOR

Ds D. RUSTIGE

MOZES WEIGERT EEN ZOON VAN FARAO'S DOCHTER GENAAMD TE WORDEN

Votum:

O Heere, diep en steil afhankelijk staan we hier in onze ledigheid en blindheid voor Uw heilig aangezicht. En het is alleen, wanneer Gij het veulen komt te ontbinden, het is alleen wanneer Gij het water beroert, het is alleen wanneer Gij Uw dierbare genade aan een volk wilt verheerlijken dat niet horen kan en aan een man die niet geloven kan.

Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 25e Psalm en daarvan het 2e vers:

*HEER, ai, maak mij Uwe wegen,
Door Uw woord en Geest bekend;
Leer mij, hoe die zijn gelegen,
En waarheen G' Uw treden wendt,
Leid mij in Uw waarheid, leer
Uv'rig mij Uw wet betrachten;
Want Gij zijt mijn heil, o HEER,
'k Blijf U al den dag verwachten.*

Wie nog nooit bang geweest is voor geloofsvervolging, heeft geen geloof.

Gij zult Mijne getuigen zijn, dat wil zeggen: Gij zult Mijn martelaren zijn, gij zult voor Mij opgebrand en opgestookt worden.

Daarom is het vervolging, wanneer God in uw leven komt. Dan zult gij vervolgd worden om Mijns Naams wil. Dat is niet te ontlopen.

Nu moet ge niet denken, dat, wanneer ge heibel hebt aan uw tafel, omdat ge met een lastige vrouw of met een verkeerde man getrouwd zijt, dat dat geloofsvervolging is. Neen, helemaal niet.

Maar wanneer God u aanraakt, dan wordt ge gebracht in een weg van versterving en van doding.

Al wat God aanraakt, moet sterven.

Wanneer ge nu niet bang zijt, innerlijk bang voor geloofsvervolging, nu, dan hebt ge geen geloof.

Dan kunt ge wel geloof hebben, een historieel geloof of een tijdgeloof of een wondergeloof. Want er zijn net zo veel geloven als er vingerafdrukken zijn. Maar zalig zijt ge wanneer ge vervolgd wordt.

Ge wordt vervolgd aan uw tafel, in het huwelijksbed, ja, waar wordt ge niet vervolgd?

Ja, wanneer God in ons leven komt.

Nu hebben we hier vorige week nachtmaal gevierd en wat is het gevolg?

Die gegeten heeft, verachte niet, die niet gegeten heeft.

En die niet gegeten heeft, die verachte niet degene die wèl gegeten heeft.

Maar als de nachtmaaltafel u niet vervolgd heeft deze week, dan twijfel ik aan de echtheid van uw geloof.

Als ge aangezeten hebt, dan wordt ge in de week daarop vervolgd door de nachtmaaltafel.

Hebt ge niet aangezeten, dan wordt ge ook vervolgd door de nachtmaaltafel.

Wie dat nu verstaat, die verstaat het. Maar die het niet verstaat, zal in dit morgenuur nog een weinig verlichting kunnen krijgen. Onze vaders hebben gesproken van de nabetrachting. Wij vermogen dat niet.

We staan hier aan de kant van de weg en wij weten het niet.

Misschien zijn we wel een rotte handwijzer, die aanstonds ook in de hel getrapt wordt. Zo lijkt het bij ons.

"Ja", zegt ge, "maar waar wilt ge naar toe met die vervolging?"

Zalig zijn ze die vervolgd worden om de nachtmaaltafel.

Zalig zijn zij, die vervolgd worden om der gerechtigheid wil. Dan wordt ge vervolgd door een drieëinig God: God de Vader Die verkiest, God de Zoon Die verlost, God de Heilige Geest Die bevestigt.

Ja, dan wordt ge door God vervolgd om bij God te komen. Dan gaat het wel eens hoog uit. Maar dan is er ook een mijlpaal in uw leven. Dan gaat ge er ook iets van verstaan: Ik ben de Alpha en de Omega, het Begin en het Einde.

Gij zijt van den beginne bij Mij geweest. Ziedaar het geheim, geliefden.

Het woord van onze tekst - de apostel zou er van zeggen: Hetzelfde aan u te schrijven is mij niet verdrietig en het is u nuttig - is uit het u voorgelezen Schriftgedeelte Hebrëen 11 vers 24:

“En Mozes, nu groot geworden zijnde, weigert een zoon van Farao's dochter genaamd te worden”

wat Mozes weigert

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur.

Mozes kiest.

Mozes vlucht.

Mozes gelooft.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 40e Psalm en daarvan het 5e en het 8e vers:

*Uw heilleer wordt door mij alom verbreid;
'k Bedwing mijn tong en lippen niet;
Gij weet het, HEER, die alles ziet.
Mijn hart verbergt nooit Uw gerechtigheid;
Uw waarheid doe ik horen;
Uw heil, den mens beschoren,
Vloeit daaglijks uit mijn mond;
Uw gunst, Uw trouw, Uw woord
En Godsgeheimen, hoort
Uw talrijk volk in 't rond.*

*Verheug het volk, verblijd hen allen, HEER,
Die naar U zoeken t' elken stond';
Leg steeds Uw vrienden in den mond:
"Den groten God zij eeuwig lof en eer."
Schoon 'k arm ben en ellendig,
Denkt God aan mij bestendig;
Gij zijt mijn hulp, mijn kracht,
Mijn redder, o mijn God,
Bestierder van mijn lot,
Vertoef niet, hoor mijn klacht.*

De oosterse middagzon heeft nog lang haar hoogtepunt niet bereikt, wanneer wij een man zien staan op het brede en machtige bordes van het koninklijke paleis van Farao. Het is in alle opzichten een man. Wij zien het aan zijn rijke kleding en zijn magistrale gestalte, en de blik waarmee hij rondom zich ziet. Het is echt een man. Het is echt een persoonlijkheid. Daar voor hem liggen de prachtige lanen en de paviljoens van het paleis van de dochter van Farao.

Gij hebt deze man waarschijnlijk reeds herkend?

Hij is de aangenomen zoon van Farao's dochter.

Hij is hier in Egypte geadopteerd, aangenomen.

Wanneer hij daar dan staat en zijn blik rondom zich laat gaan in het betrekkelijk nog vroege morgenuur, dan aarzelt hij niet langer maar hij daalt de brede trappen van het bordes af. Hij slaat de weg in naar het dal van de Nijl. Meermalen is hij die weg gegaan. Ook nu gaat hij weer dat pad. Hij zoekt daar de Nijlvakke op en daar in die Nijlvakke is een zodanig bedrijf en heetijzerwerk, daar is zoveel gaande daar in die vlakke van de Nijl met de steengroeven en de tichelovens.

Daar, daar zoekt hij zijn volk.

Mozes. Gij hebt hem herkend. Hij gaat heen om te zoeken naar zijn broeders. Daar in dat land Goosen, dat zo mooie en vruchtbare Goosen dat aan Jozef gegeven was en aan zijn broeders en aan zijn vader, daar wonen zijn broeders. En daar wonen wellicht, wanneer ze er nog zijn, zijn moeder Jochebed en Amram, zijn vader. En Mirjam, zijn enige zuster. En Aäron. We hebben hem herkend en we slaan hem gade. Mozes. De man Mozes. De man Gods. De Joodse trekken in zijn gelaat verraden hem. Hij is ook één, één van dat volk.

Dat kon niet anders. Want dat is gebleven, omdat God het onderhouden heeft. Vele wateren zullen die liefde niet kunnen blussen.

Dan komt hij bij haar. En wanneer hij zich dan neerzet bij zijn moeder die al krom en oud geworden is, en bij Mirjam zijn zuster. Misschien komt Aäron ook nog binnen. Wij weten het niet. Onze fantasie laat ik vrij, en gaat daar bij hen zitten. En wanneer het dan bij zijn moeder Jochebed eens opengaat. Daar moet ge dat volk voor kennen. Daar moet ge mee met dat volk in- en uitgaan. Ge moet bukken om de deur in te komen. Maar als ge daar dan moogt zitten, en de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat de harten vervult, wanneer die vrouw, die moeder, die Jochebed daar dan haar zoon, haar jongen ziet zitten en wanneer het dan eens opengaat, die geschiedenis van dat biesen kistje. Wat heeft ze daaraan gewerkt. Hij moest verborgen blijven. Wanneer hij dan schreeuwde en tierde, ja, dan moest alles bedekt zijn.

Want wanneer ze die jongen hoorden, neen, dat kan de vijand niet verdragen.

"Ja", zegt ge, "maar wat heeft dat nu met mijn leven te maken?"

Dat is het juist. En het kindeke Mozes was zo schoon. Het moest naar de Nijl. Het ging niet en toch moest het. Het kindeke was schoon en het groeide voorspoedig op. Wanneer ge dat nu geestelijk gaat verstaan, dat, wanneer God u dat in uw ziel geeft, wanneer ge, met eerbied gesproken, van God een kindeke krijgt, een belofte. En wanneer God u een belofte geeft, en die belofte is zo schoon. Daar kunt ge geen afstand van doen. Hebt ge wel eens een woord, een belofte van God gehad, als een kindeke neergelegd in de plooiën van uw ziel, neergelegd in de wieg van uw bestaan? Daar kon ge geen afstand van doen, want dat was u toevertrouwd, dat was u geschonken. En dat beklifde.

De Egyptenaren en de vijand legden zich er op toe, dat alle jongskens in de Nijl zouden worden geworpen.

Hebt ge wel eens zo'n belofte gehad, dat ge moest uitroepen: "Wat is het toch schoon"; zeldzaam, zo gepast, niet ingewikkeld, maar in alle eenvoudigheid neergelegd in uw ziel, zodat het begon te zingen:

Door 's Hoogsten arm 't geweld onttoegen, Zal ik, genoopt tot dankbaarheid, Verschijnen voor Zijn heilig' ogen.

Waart ge toen al een gered mens of waart ge toen nog ongered?

Want, denk er om, dat ge als een ongered mens onder een belovend God de dierbaarheid van de Heere Jezus zo zoet en zalig in uw ziel krijgt te ervaren, dat ge met een Rebekka zegt: "O, hoe ben ik nu aldus?"

Dan wordt ge door niemand verstaan en dan wordt ge door niemand overgenomen, omdat God het hun belet, omdat God u eenzaam zet, omdat God u maakt als een verlaten vrouw.

Wanneer Rebekka niet zwanger was geweest, was ze nooit naar God gegaan.

Dan had ze nooit aan Abraham en Izak geklaagd: "Hoe ben ik aldus?"

Maar juist omdat ze in die toestand verkeerde.

In welke toestand verkeren wij"? Gij en ik?

Het gaat er maar over dat we op weg gaan en zijn naar Sion. Juda en Israël zullen niet altijd in weduwschap gelaten worden. Aanstonds komt de vervulling, en de vervuiling.

En wanneer het dan eens opengaat bij dat volk. Is er wel eens een liefdesbetrekking in uw hart op dat volk van God? Is er wel eens een schuilen bij en een zoeken van dat volk van God? Of is er een ontlopen van dat volk?

Mozes zit daar. Hij is een man geworden. Veertig jaar is hij al. Dan vertelt zijn moeder: Dat biezen kistje, dat was niet in één dag klaar, neen. Daar heeft ze aan gewerkt; tranen zijn er op gevallen, gebeden zijn er voor gezucht. En tenslotte was het klaar.

En toen dat jongske er in.

Hebt ge het wel eens aan God over moeten geven? En zijt ge het wel eens aan God kwijtgeraakt?

Want ge moet met alles de Nijl in, hoor. Daar gaat niets van af.

En dan in dat kistje. Het wordt daar neergezet, tussen de biezen, in de stroom van de Nijl. De krokodillen tieren daar in het riet. Daar wordt het neergezet. Naar het Hebreeuws staat er: Ze heeft hem weggeworpen in de Nijl. Ja, dat kon niet anders. Het geloof werpt het in de Nijl.

Mirjam, dat is de hoop, die staat daar uit te zien wat er van die belofte wordt. En dan daalt de liefde af in de wateren van de Nijl. Kijk, dan kunt ge met de belofte een gered mens zijn. Ik doe mijn tekst helemaal geen geweld aan, geliefden. Ik ben met een behoorlijke druppel mystiek overgoten, maar dat kan ik niet helpen.

Waarom weet ik dan en waarom weet gij dan, dat het de Waarheid is, die ik tot u spreek?

Dat weet ge hieraan: Dat ik in uw consciëntie gerechtvaardigd ben, reeds in mijn gebed.

En waarom weet ge het dan nog meer?

Dat ge het volgen kunt. Wanneer we hier Mozes zien en wanneer zijn moeder praat en wanneer daar zijn zuster Mirjam vol liefde en eerbied tot haar opziet.

Waar ik naar toe wil, dat weet ik niet. Maar waar God naar toe wil met jullie, weet ik wel. En dat is?

Dan zal, na zoveel gunstbewijzen, het gezegend heidendom - want dat zijn we toch allemaal van huis uit - het geluk van deze Koning prijzen, die Davids troon, hier in ons hart, beklom. Want aan de buitenkant kan het ook zijn.

En sinds die ure leeft ge wel, maar dan wordt ge geleefd en dan wordt ge beheerst, en dan wordt ge geregeerd en dan wordt ge vastgehouden en bestuurd. Dat is uit God vandaan.

Ge kunt het niet geloven en ge kunt het niet begrijpen, ge kunt het misschien niet eens volgen.

Neen, maar dit is het: "Het vervolgt mij alle dagen", zegt de kerk. Ik kan het niet volgen. En Hij redt mij keer op keer wanneer ik het niet geloven kan en wanneer ik het niet geloven wil. Want in het lage afdalen van God, daar ligt onze ondergang, maar daar ligt ook onze opgang.

Mozes gaat weer terug naar het keizerlijke paleis. Het is "echt" bij zijn moeder geweest, maar nu gaat hij maar weer. En zo heeft hij wat dikwijls gelopen van het paleis van Farao naar de woning van zijn moeder. Zo is hij wat dikwijls heengegaan naar Goosen om zijn broeders te bezoeken. En daar, daar ziet hij twee twistende broeders. Neen jongens, zo niet. Hij heeft ze van elkaar gescheiden. En zo gaat hij naar huis.

En weer bezoekt hij op een andere tijd zijn broeders, want dat trekt. De wereld trekt, de zonde trekt, de verleiding trekt, het vlees trekt, de boezemzonde trekt, alles trekt. De duivel trekt. De wereld trekt. Alles trekt.

Maar daartegenover staat: Ik zal ze allen tot Mij trekken. Ja, ge moet er maar één van zijn.

En als ge er door genade één van zijt, dan kunt ge niet los komen. Dan is het omdat God iets in uw hart gelegd heeft. God had iets in het hart van Mozes gelegd. En dat gaat nooit meer over. Doet ge zelf aan de godsdienst, dan gaat het over. Dan kunt ge met het volk Isr aël meelopen uit Egypte. Dan kunt ge ook weer terug.

Maar wanneer God u trekt en als God wat in uw hart gelegd heeft, zie, dan gaat het nooit meer over. Dan kan het wel eens even voorbijgaan en het kan wel eens even getemperd worden, maar het is altijd van blijvende aard. Het komt altijd weer terug.

Als mij alle hoop ontviel en niemand zorgde voor mijn ziel - want ze willen voor uw lichaam nog wel zorgen - toen ik onder ging in mijn ellend' - ieder gaat in zijn eigen ellende onder - hebt Gij, o Heere, mijn pad gekend. Dan heeft God mijn zondepad gekend. Ge komt God altijd tegen op het zondepad.

"Neen", zeggen ze dan, "het gaat in een rechte weg". Nu, dat is precies mis.

Ge komt God tegen op het zondepad. Dat is het zondaarspad. God kan de zonde niet mis kijken. God moet u hebben, omdat ge in Zijn beide handpalmen gegraveerd staat. En daar moet die jongen en dat meisje uit komen. Ja. En dan gaat God op de zonde in. Ja, daar gaat God op in. Dat is de werkelijkheid. Dan komt Mozes daar weer en hij ziet ze weer twisten. Nu zijn het geen twee van zijn broeders, het zijn geen twee joden, maar het is een Jood en een Egyptenaar. Het is zo'n slavendrijver. Want ze moeten daar hun eigen stenen bakken. Mozes ziet ze twisten, die Egyptenaar, die slavendrijver en die joodse jongeling. Het bloed kruipt waar het niet gaan kan. En Mozes neemt die Egyptenaar en hij slaat hem. Ja, hij doodt die Egyptenaar. En dan, wanneer hij daar heentrekt van Goosen en dan weer naar het paleis, en wanneer Hij daar het ongenoegen zijner broeders ziet en wanneer hij daar wil optreden als leider en als leidsman: "Wilt gij ons ook doden als die Egyptenaar?" Toen Mozes een Egyptenaar was, toen kon hij in Egypte blijven.

Maar toen Mozes door genade een moordenaar werd, toen moest het recht op God aan.

Toen werd hij door genade een moordenaar. Daar liet God het op aankomen.

Wijsheid zonder eind noch paal, zijn Gods wegen allemaal.

Het kon, zolang hij geen moordenaar was, nog wel gaan tussen Goosen en Egypte. Toen kon het nog wel tussen de ouderlijke woning en het paleis van de dochter van Farao.

Maar wanneer de zonde zondigende wordt en wanneer het verderf open komt en wanneer ge hier in het hart een moordenaar wordt van God en de naaste, dan gaat God door in de weg van ontdekking en van ontgronding en van ontbloting. Kijk, dan kunt ge u met de mantel van de godsdienst niet meer dekken.

Neen, dan komt God, Die leeft en op aarde - hoort ge het -vonnis geeft. We hebben het niet te verstellen naar de eeuwigheid, ganselijk niet.

Wat leren we dan?

Deze zee, hier die zee - ja, waar zijn we mee opgestaan vanmorgen, - ja, die zee hier van binnen, die werpt slijk en modder op.

Dan moeten wij kiezen, omdat er voor ons gekozen is. We leven eigenlijk altijd uit een keuze. Hetzij uit eigen keuze, hetzij uit de keuze Gods. Maar we worden altijd in een weg van verkiezing zalig, of in een weg van verkiezing rampzalig.

En toen, toen is Mozes gegaan op die dag en hij is gevlucht en Mozes heeft gekozen. Hij heeft gekozen om liever met het volk van God kwalijk behandeld te worden, dan de schatten en genietingen van Egypte.

Mozes heeft geweigerd een zoon van Farao's dochter genaamd te worden. Hij heeft de adoptie geweigerd.

Dat is wat, geliefden. Wanneer een kind geadopteerd is en wanneer hij door die nieuwe ouders is verzorgd, gevoed, gekleed, geleerd, onderwezen, beveiligd, rijk gemaakt, en op een gegeven moment zegt dat aangenomen kind: "Ik bedank er voor, ik wil niet van u zijn".

Wat zoudt ge er van zeggen, van zo'n schofterige streek. Zo is het dan toch. Hij weigerde de adoptie van de dochter van Farao. Hij weigerde. Hij nam afscheid. Hij ging. Hij brak.

"Nu", zegt ge, "maar het is toch eigenlijk een dwaze keus". Ja, dat zouden jullie misschien zeggen.

Maar Mozes brak met alle wereldse en alle aardse rijkdom en met alle vooruitzichten. En dat was geen kleinigheid.

Voor die keuze komen we als het goed is, allemaal. Dan mag het een dwaze keuze zijn, maar als God komt in uw leven zaligmakend, wanneer God ingrijpt in uw leven, niet dat ik het alrede gekregen heb maar ik jaag er naar of ik het ook grijpen mocht. Als God ingrijpt in uw leven dan hebt ge het paleis van Farao de rug toe te keren en de wereld en alle aardse genot en aardse voordelen.

En als dat niet gaat, dan is het ook niet bij God vandaan. Maar daar stuurt de Heere het op aan. En dat is een keuze die nooit beschaamt, nooit. Maar Mozes weigerde een zoon van Egypte te zijn. Dat weigerde hij.

Omdat zijn kinschap lag in Israël, daar werd hij heengetrokken.

Hij weigerde. Hij brak er mee. Ge moet er maar eens mee breken.

Och, geliefden, wij huppelen er maar overheen.

Waarom is er zo weinig doorbrekend geestelijk leven in uw midden? En in onze dagen? Waarom?

Omdat we niet anders doen dan lopen van Egypte naar Goosen en van Goosen naar Egypte. Dat zijn nog niet eens de slechtsten.

Maar omdat er geen breken is, omdat er geen weigeren is. Vriendelijk bedankt, ik hoef uw kussingen niet, ik hoef uw geld niet. Vriendelijk bedankt, het hindert mij niets. Is dat in uw leven gekomen?

Want dat zal er toch moeten zijn! Als uw baas niet weet, dat ge een man zijt met een ander leven, dan hebt ge geen ander leven. Als uw personeel het niet weet, als ge als boer zijnde bekeerd wordt, dan moeten uw beesten het weten. En anders zijt ge een kerel van niets. Dan is het grauwen en snauwen en schoppen en slaan tegen uw beesten uit.

"Ja", zegt ge.

Neen, dan komt ge onder uw beest terecht.

Dan zijt ge jaloers op dat beest, want die is nog recht uit de handen van zijn Schepper voortgekomen, in de vrucht van het leven.

Mozes weigerde.

Ge moet maar eens weigeren tegen uw man en zeggen: "Neen man, die kant niet".

O, ge houdt het zeker met een ander?

Ja, ik houd het ook met een Ander.

Als ge het niet met een Ander houdt, dan, ja, wat is dat? Wat is uw enige troost beide in leven en sterven?

Dat ik niet mijns, maar mijns getrouwen Zaligmaker Jezus Christus eigen ben. Ja, dat is met een Ander.

Ge wordt niet anders, want ge blijft dezelfde oude perenboom in uzelf, verdorven en dwaas. Maar ge wordt van een Ander. En omdat ge van een Ander wordt, dus het wettig eigendom des Heeren, moet het die kant uit.

Mozes weigerde. Het ging niet langer. En hij ging.

En gij?

Dat gaat toch niet. Kunt ge uw plaats openlaten? Ge moet eens kijken als dat vanmiddag bij jullie gebeurt. Ik stippel dat alleen maar aan.

God maakt de toepassing wel.

En wie zichzelf van de week nu een oordeel gegeten heeft, die is best af.

Ge moet uzelf maar eens een oordeel gegeten hebben als ge aan de nachtblaafel geweest zijt. En als ge geen oordeel gegeten hebt, kijk het dan maar eens na.

"Ja", zegt ge, "maar het is toch altijd...."

Ja, dat weet ik wel. Maar: Eén van u zal Mij verraden, zegt Jezus tegen Zijn discipelen. Nu, als God met zo'n waarheid in uw ziel komt: Eén van u zal Mij verraden. Die waarheid grijpen ze niet zo gauw. Maar weet ge wat ze wel grijpen: U is een beter lot bereid, uw Heilzon is aan 't dagen.

Maar: Eén van u zal Mij verraden? Neen.

Hebt ge wel eens voor God liggen kruipen, dat ge zegt: "Heere, hier is de verrader".

En in de nacht, in welke Hij verraden werd, heeft Hij het brood genomen en de drinkbeker desgelijks en toen heeft Hij het Avondmaal ingesteld.

Dat was in de nacht in welke Hij verraden werd.

Hebt gij Hem nu verraden, toen ge Hem bij de nachtblaafel liet staan? Hebt gij Hem toen overgeleverd?

Kon gij daar zo buiten?

Of was er een zonde? Maar als die zonde er nu was, dan was die zonde er toch enkel en alleen om ze bij God te bekennen en ze bij God te brengen.

Het gaat er niet over waarvoor gij gekozen hebt?

Neen, het gaat er over waarvoor God gekozen heeft! Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik u alleen gekend. Dat is de verkiezing Gods.

En wanneer die verkiezing Gods over ons en in ons komt, dan komt ge in de vrucht van het leven openbaar. Dan kunt ge niet meer mee. Dan weigert ge. Dan gaat het niet aanstonds, als ge weer in huis zijt, ter wille van de lieve vrede. Neen, dan gaat het niet ter wille van de lieve vrede en moeten we maar weer zwijgen ter wille van de lieve vrede en dan moeten we maar weer de minste zijn.

Dan moeten we maar weer opzij voor vlees en bloed. Hoe dan? Moet het gekonkel dan nog verder doorgaan in ons huiselijk en in ons huwelijksleven? De hele week onvrede in uw hart. Ge voelt het best. Ik lei voor U mijn hart en wandel bloot.

En de Heere dan: Zou Ik het beloven en niet doen? Spreken en het niet bestendig maken?

Moet gij het dan doen of ik?

Die zijn weg wel aanstelt, die zal Ik Mijn heil doen zien. Dat is de Christus Gods, Die heeft Zijn weg wel aangesteld en die heeft God Zijn heil doen zien! Die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht.

Mozes weigert. En Mozes vlucht.

"Ja", zegt ge, "dat is nu ook wat".

Neen geliefden, dat is geen lafheid.

Mozes vlucht, dat is geloofswerk, dat is breken met de rommel, dat is uitgaan buiten de legerplaats.

Mozes gelooft omdat God wat in Mozes gelegd heeft.

En nu gaat het er maar over of gij er onderuit kunt. En nu moet hij met dat volk in de verdrukking en onder de verdrukking. Samen onder de verdrukking om er samen onderuit te komen, samen met Christus Jezus.

Wat een geslingerd leven van de week, hè? En toch, wat is er kracht van de spijze uitgegaan, mijn broeders. Dat is ook waar. Spijze ging uit en zoetigheid van de sterke. Waarom zijt ge weggebleven? Dat ge moest, hè! Kunsten, mensen, allemaal weggebleven, waarom?

Neen, zet de huichelarij alstublieft niet verder voort. Maar om het nu eens voor God, voor de "Ik zal zijn Die Ik zijn zal" neer te leggen, dat ge er geen interesse voor hebt.

Maar dat de Hemel er in dit morgenuur nog interesse bij heeft, dat Hij het u toe zou roepen: "Indien gij dan heden Mijn stem hoort". Mozes werd weggeroepen. En hij werd weggetrokken. En hij kwam te weigeren, hij wilde geen kind zijn van die koningsdochter. Maar hij wilde wel en hij zou een kind van God worden. Daar ligt het: Of het één, óf het ander. En daar zijn we geen baas over. Want we leven uit een beslissing en uit een besluit, dat over ons genomen werd toen we er nog niet waren. Uit die beslissing leven we.

Er kan een overgave zijn en een keuze en een beminning, maar het komt aan op de bruidelijke overgave. Ja, op een bruidelijke overgave.

En omdat die bruidelijke overgave gewerkt wordt, daar ligt de zaligheid in, de zoetigheid in. Wat is de zaligheid en de zoetigheid? Dat ge hier bij ogenblikken zo bedroefd en zo verslagen over de aarde gaat en dat ge in datzelfde ogenblik een bezigheid krijgt.

En welke bezigheid is dat?

Het is een zoete en zalige bezigheid, waar ge uit al uw werken uitgezet zijt. Want het is niet degene, die loopt, en niet degene, die wil.

Ge zijt uit alle lopen, uit alle doen en werkzaamheden en alle laten uitgezet en ge krijgt een zoet en zalig werk te doen wanneer ge daar gaat door het wanhopige en wanneer ge neerzit in het tegenstrijdige; wanneer het is: Waar, waar is nu uw God? Waar is God op Wie gij bouwdet en aan Wie ge uw zaak vertrouwdet? Wanneer ge dan zo geslingerd wordt en zo geschud, zodat er niets anders overblijft dan een vezel. En aan die vezel hangt, aan die geheel enige nagel die ingeslagen is in een vaste plaats, aan die geheel enige nagel Eljakim was de ganse huishouding van het huis van Juda opgehangen tot het geringste gereedschap toe.

Daar aan die geheel enige nagel hangen ze, van boven vastgehouden maar geslingerd van onderen, mensen, o!

Wat blijft er dan over?

"Ja", zegt ge, "ik zou het niet durven zeggen".

Dan blijft er dit over, dat ge bij ogenblikken eens op God moogt hopen.

Dan ziet ge het buiten u.

Houden dan de slingeren op?

Op een gegeven moment, ja geliefden, dan houdt het op. Want ge krijgt alles te weigeren. Ge weigert. Ge breekt.

En dat wens ik u en mezelf toe, die keuze.

Neen, dan hoeft ge niet excentriek te zijn, helemaal niet. Het zit ook niet in een uitgestreken gezicht. En ook niet in een neepjes-muts, daar zit het helemaal niet in. Maar: Ik lei voor U mijn hart en wandel bloot. Hij weigert. Het gaat niet meer. Het kan niet meer. Het zal niet meer. Maar dan niet dadelijk als ge thuiskomt datzelfde zoetsappige leven weer aanvangen.

Neen, dat komt er helemaal niet meer bij te pas.

Het gaat er maar over of ik een kind van God ben, of dat ik een kind van Farao ben.

En dat komt in de vrucht openbaar. En de vrucht is liefde. Dat is de ingestorte liefde Gods. Dat brengt zijn eigen vrucht voort. En daarom is die tafel voor jullie aangezicht opgericht.

Daarom!

Maar niet om weg te blijven. Neen, dan hoesten we niet en proesten we niet en dan zijn we niet beroerd.

Neen, dan hebben we geen juk ossen gekocht en dan hebben we geen vrouw getrouwd. Neen, helemaal geen enkele verontschuldiging.

Het is òf: O God, ik wil niets van U weten, daar ligt de boel. Òf het is: Trek mij, dan zal ik U nalopen.

Ik neem het jullie helemaal niet kwalijk dat ge niet aan tafel geweest zijt. Maar het is een zuinig teken, heel erg zuinig. Want godzaligheid gaat daar heel niet van uit. En het is niet te verdedigen.

Ge gaat buiten God zitten of ge gaat bij God zitten.

Neen, ge wordt er door God, met eerbied gesproken, neergezet.

En dan weigert Mozes een zoon van Farao's dochter genaamd te worden, maar dan wordt het hoog tijd in ons midden, dat wij die averechtse vroomheid ook eens krijgen te weigeren.

Want er is wat een averechtse vroomheid. Dan zouden we zus moeten zijn of zo. Neen, geliefden, ik waar liever in mijns Bondsgods woning een dorpelwachter, dan gewend aan de ijdele vreugde.

Daar ligt de keuze. Daar ligt het verlangen.

Maar daar ligt ook het leven.

Wat denkt ge? Zouden we daarmede breken?

Een averechtse vroomheid, want dan zou er dit moeten zijn en dat. Dat kan allemaal wel waar zijn. Dan is er heel veel wat gelaten kan worden op de sabbat, dat neem ik aan. Maar ik heb er helemaal geen krediet voor als ge uw bed niet opmaakt op zondag. Ge kunt het wel goed trekken.

Ik vind het heel erg best, dat ge rijst eet op zondag wanneer ge geen grote prak wilt klaarmaken, dat is erg godzalig. Maar geef mij maar een gebraden haantje.

"Ja", zegt ge, "maar...."

Neen, daar gaat het niet over. Het gaat alleen maar over de oprechtheid van gemoed.

En dan zijn dat allemaal vrome streken, die niets betekenen.

En dan wacht ge nog dat ge anders wordt?

Omdat ge van uw boezemzonde, van uw zonden, geen afstand wil doen. Omdat ge kruipt onder uw eigen vuiligheid. Misschien is dat een beetje scherp, maar dat doet er niet toe. Ik heb die hele familie hier in mijn hart. Ik wil ook liever een zoon van Farao's dochter zijn.

Maar als God gaat trekken en als de Hemel vasthoudt, weet ge wat het dan wordt?

Ik heb mijn tranen onder het klagen tot mijn spijsdag en nacht.

Weet ge wat het dan wordt op de stoel en onder de stoel!

Wie hier bedrukt met tranen zaait, zal juichen als hij vruchten maait.

Ik ben niet van jullie af, helemaal niet. Maar ik moet aanstonds met jullie voor God verschijnen.

En wat zal het dan zijn? Hebt ge dan uw vrouw behaagd? Moet ge het dan doen terwille van de vrede, lafaards in ons midden?

"Ja", zegt ge, "maar zo moet ge niet preken".

Neen, ik sta u niet uit te schelden, maar ik sta u naar mij toe te trekken.

Geweigerd. Hij heeft er mee gebroken. En toen is hij gevlucht.

Zijt gij wel eens vluchtend bij God gekomen?

Zie mij Heere die elk moet duchten, Tot U vluchten. Ai, misacht mijn tranen niet.

Daar hoeft ge uw keuken niet voor uit en daar hoeft ge uw wastobbe niet voor te verlaten, daar hoeft ge uw kantoorkruk niet voor af te gaan.

Zo tot God te vluchten.

Tot God te vluchten omdat ik niet los kan komen.

Tot God te vluchten omdat ik niet los wil komen.

Tot God te vluchten omdat ik in een schuldige onmacht zit.

Tot God te vluchten, omdat ik met duizend vezelen gebonden ben.

Of Hij wil doorgaan, of Hij wil trekken.

Anders kunnen er hier neerzitten die zeggen: "Ja man, dat is het waar ik nu zo bang voor ben, dat die put zich zal sluiten boven mijn hoofd, voordat mijn arme ziel gered is".

Ge kunt de uitkomst en de doorgang zien, dat ge er toch nog.... En ge laat mij praten.

Maar ik ben er zo lang niet meer, heus niet. Heus ik praat niet meer zo lang met u. Ik voel heel goed dat mijn eind nabij is. En dan zullen jullie mij wel niet missen, dat hindert niets, want ik word bij de rotte bloemen neergegoooid. Maar als ik nu nog als een waarschuwend man in de poorten van uw ziel mag staan: Indien gij dan heden mijne stemme hoort, verlaat het toch. Dat is niet alleen die wereld van vlees en bloed. Maar o, die averechtse vroomheid, om daar nu toch eens mee te breken.

Mozes' keuze. Zijn vlucht. Zijn geloof. Ziende de Onzienlijke.

"Het ware geloof zonder de vruchten is dood", zegt de apostel Jakobus. En nu kunt ge kunsten maken zoals ge wilt, maar: Toon mij uw geloof uit uw werken. En geloof alleenlijk. En toch is het geloof zonder de werken een dood geloof.

Ja, het ware geloof komt in de vrucht openbaar. Het ware geloof is helderziend.

Bij het ware geloof zijn wij omgezet in een klare activiteit. Ze zullen het aan u moeten zien.

Scheept u maar in naar Egypte, kind van God, ze zullen aan u snuffelen en ze zullen aan u ruiken en ze zullen u bekijken, maar kopen doen ze u niet, heel niet.

Ge hoeft het niet altijd te bepraten en ge hoeft het niet altijd in een grote belijdenis te hebben, maar als ge er eens over moogt zwijgen in uw omgeving, nu,, zwijg dan eens. Nu, dan hebben ze net zo goed het land aan u, hoor! O God, zet een wacht voor mijn lippen. Zit ge zo wel eens aan tafel te zuchten als vader of moeder zijnde?

Breek met Egypte. Hoe lang heeft Mozes heengelopen heen en weer?

Toch is de keuze gevallen, toen hij een moordenaar werd.

Toen hij een moordenaar werd, moest hij God in handen vallen.

"Ja", zegt ge, "maar ik ben geen moordenaar".

Neen, geliefden, de moord ligt in het paradijs. Het is allemaal gebeurd.

Dan moeten we God in handen vallen.

Nu, Mozes heeft gekozen, maar hij heeft er niet veel voor in de plaats gekregen, tenminste direct nog niet.

Van de week was ik met deze dingen bezig, ik zeg: "Ik weet er heel niets van".

Nabetrachting houden dat ligt me net zo min als dat kerkboekje, als ik het moet doen. Ik weet ook niet of ik nu ook nabetrachting houd. Hij weet het die op de vleugelen des winds wandelt. Ik weet niet in en uit te gaan.

"Trek uw schoenen van uw voeten want de plaats waarop gij staat, is heilig land". Dat zegt de Heere tegen Mozes. Hij moest naar Egypte. Hij moest zijn volk gaan halen.

Trek uw schoenen van uw voeten. Dan moesten die wettische schoenen uit en evangelische schoenen had hij nog niet.

"Nu", zegt de Heere, "werp die staf dan eens voor de wereld". Toen werd het een slang. Toen werd hij het paradijs ingeleid. "Ja", zegt ge, "dat is allemaal fantasie".

Zo? Die wettische schoenen moeten uit en dan krijgt ge evangelische schoenen aan.

Wanneer Johannes zegt: "Hij moet wassen en ik moet minder worden"; nu, dan kan Hij niet wassen, want het is geen groeiende God. Hij kan niet heerlijker dan Hij al is. Hij kan niet wassen. We hebben geen God Die groeit. Zo is het niet.

En ik kan niet minder worden dan de zonde en de ellende. Ik kan niet minder dan de paradijsval.

Maar Hij moet wassen in Zijn evangelische bediening en ik moet minder worden in mijn wettische bediening. Dat is het. Daar gaat Mozes zijn broeders bezoeken en wanneer hij daar bij zijn moeder en zijn familie zit, dan mag het nog eens heerlijk en zoet en zalig opengaan. Nu is dat allemaal historie. En ik weet wel dat wij spijkervastheid nodig hebben in de Heilige Schrift, maar ik vraag één ding: Zijn jullie jaloers op Gods volk?

Is er een liefdesbetrekking gevallen op dat volk? Of kunt ge met alles de wereld in?

Neen, geliefden, ge hoeft nergens achter weg te schuilen. Als ge een wereldse betrekking hebt, dan hebt ge er morgen mee te breken. Het moet er maar eens over gaan. En nu kan het nog zus of zo, maar als het er eens werkelijk op aan komt, dan kunnen we toch niet mee met Egypte en met de Farao's geschiedenis.

"Ja", zegt ge, "maar wat ik wil, dat weet ik niet".

Ik wil niets. Ik drijf ook niets. Alleen maar, er kan in onze dagen zo ontzettend veel mee door.

Maar er was een jongedochter in het huis van Naäman de Syriër. Die was daar tegen haar zin. Die had nooit gesolliciteerd in die rijke betrekking. Maar ze ziet de melaatsheid van haar heer en ze zegt: "Indien hij voor het aangezicht van de profeet in Samaria was, dan zou hij gezond worden". Jonge dochters in ons midden, hebben jullie zo wel eens getuigenis afgelegd? Jonge mensen in ons midden, hebt ge zo wel eens gesproken tegen uw patroon of tegen uw mevrouw? Of schaamt ge u?

De meesten schamen zich dat ze hier in Hierden naar de kerk gaan!

Neen, ge hoeft voor mij geen reclame te maken. Maar zo is het toch maar. We hebben er voor uit te komen, maar niet met de wereld konkelen. Niet met Egypte meegaan, neen. En nu gaat het niet alleen over die wereldse zin en dan gaat het ook over een vroomheid en over een godsdienstigheid en een rechtzinnigheid en voornaamheid dat allemaal niets betekent.

Want als ge aanstonds op uw sterfbed ligt, geliefden, nu dan kan het u niet redden, dat ge uw bed op zondag alleen maar goed getrokken hebt. Dan kan het u niet redden, dat ge zus geleefd hebt of zo, en dat ge in een wettische bediening gegaan zijt, dat kan u niet redden.

Nu vader, nu zal je dadelijk de Heere Jezus zien. Hij was 84 jaar, meer dan veertig jaar ouderling geweest. Een gezien man! Iemand met een naam in de kerk. Zijn adviezen werden geprezen. Een sierlijke levenswandel.

Daar ligt hij aan het eind van zijn pelgrimsweg.

Toen zei zijn dochter: "Nu vader, nu zult ge toch spoedig bij de Heere Jezus zijn".

Hij slaat het dek op en zegt: "Kind, ik sta er buiten, want ik ken Jezus niet. Ik heb altijd een papieren Jezus beleden". Wat zegt ge daarvan?

Zijt ge niet bang dat het u ook zo gaat?

Maar dit is het ware: Om te kiezen omdat er voor ons gekozen is. Wanneer het daar dan is in die witte nacht en er komt een jonge vrouw met een kind op haar arm en ze wordt aangehouden door de politie, de gendarmerie.

Waar moet ge naar toe vrouw, in het donker zo laat?

"Ja", zegt ze, "mensen, ik moet er door".

Maar waar moet ge dan naar toe?

Ik moet naar mijn familie toe. Er is vanavond familievergadering.

Wat moet ge daar dan doen met dit weer en met dit kind bij u? "Ja", zegt ze, "dat kon nu niet anders, mensen, laat ik het u eerlijk zeggen, het gaat over de erfenis en de nalatenschap van mijn oudste Broeder. En vanavond zullen we de erfenis en nalatenschap van onze oudste Broeder delen". Het zou Avondmaal zijn!

Dat was in de tijd dat onze vaders zo maar tersluiks konden samenkomen. En nu was er eens een prediker in de buurt en nu hielden ze eens een keertje Nachtmaal. Dat gebeurde die avond.

"Nu", zegt die gendarme, "ga dan maar die erfenis delen". Maar ze schaamde zich het Evangelie van Christus niet.

Het moet maar eens gaan over de erfenis van uw oudste Broeder. Maar wanneer er nog nooit een liefdesbetrekking op een drieënig God gevallen is, dan is het ook niet te verwonderen dat het niet gevonden wordt....

Maar als Hij gaat trekken. Het moet er maar eens om gaan. Neen. Wee de gerusten te Sion en de zekeren op de berg van Samaria.

Als ik aanstonds bij uw sterfbed geroepen word en ge ligt daar, moet een dominee dan ook nog wat zeggen?

Als ge het zo voor uw God hebt laten liggen dat ge u schaamde het Evangelie van Jezus Christus.

Ge hoeft niet met genade naar de nachtaaltafel. Iemand die met genade naar de nachtaaltafel gaat, dat is mis.

Ge komt naar de nachtaaltafel zonder genade, maar om genade te bedelen. Zo komt ge naar de nachtaaltafel. Niet omdat ge genade hebt, maar omdat ge genade mist.

De schuld is zwaar, ik heb Uw wet geschonden. Dat is een begenadigd mens, die daar verkeert. Uw wet geschonden. Dat is ontferming. Dan zijt ge niet ver van het Koninkrijk Gods. We leven uit de keuze Gods. Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik u alleen gekend, daarom zal Ik uw ongerechtigheid aan u bezoeken. Daarom.

Ik weet niet meer. Mijn kruik is leeg. Toch, laat het woord tot u komen in dit morgenuur. Laat ik u nog mogen waarschuwen.

Ook onze jonge mensen inzonderheid. Ik heb wel eens mogen geloven dat ik met een jong volk God groot zou maken. Zou dat nu werkelijk nog gebeuren aan deze plaats? Zou de Hemel dan uw kinderen nog toe willen brengen?

Wanneer ge hier neerzit als vader en moeder zijnde en zegt: "Wat ben ik toch koud en verstokt en wat is er toch weinig nood en behoefte". Maar ik kan uw blinde zielsogen niet openen. Maar dat God om een zondaar verlegen is, dat is waar.

God is om een zondaar verlegen.

Christus kan geen Christus zijn als Hij geen zondaren heeft.

En nu ligt de behoefte niet hier, maar de behoefte ligt hoger. De behoefte ligt in God.

Zoudt ge dan nog naar een behoefte in uw hart willen zoeken? Moet er dan nog van jullie en van mij een gebedje bij?

Moet het dan eerst anders worden?

Het wordt niet anders. Het zal nooit anders worden.

Maar Hij heeft Zijn handen de ganse dag uitgestrekt tot een wederstrevig volk.

Dat ge het met mij niet eens zijt, dat hindert mij niet.

Maar dat ge het met God niet eens zijt en dat ge u tegen Hem verzet.

Zoudt ge dan eerst een biddend mens moeten worden?

Uw verootmoedigingen, dierbare Heiland, Uw vernederingen hebben mij klein gemaakt. Daar ligt het.

Waar ligt het behoud anders dan in de Onderwijzer?

Onderwijzen hen, die dwalen, brengen in het rechte spoor.

Wie is dan verantwoordelijk, de leerling of de Onderwijzer? Zoudt gij uw weg willen vertellen?

Ik ben er innig van overtuigd dat wanneer ik naast ieder zou komen zitten die hier is en ik zou vragen...

Ach, wat zal dat wezen wanneer we hier met elkander in en uitgegaan zijn, o volk, en dat we daar aan de andere kant van het water elkaar moeten missen. Dat zal wat wezen.

Maar wie helpt mij tot God roepen?

Indien gij dan heden Zijn stem hoort, mocht het dan zoveel neerslag en inslag geven in uw hart, dat ge weigert een zoon van Farao's dochter te zijn en liever met Gods arme volk kwalijk behandeld te zijn.

Want daar zit smart aan verbonden, hoor.

Heus. Ik weet niet meer.

Amen.

O Heere, wilt U achter ons toesluiten opdat wij in Uw keuze en onder Uw keuze besloten mogen zijn en dit volk het mag verstaan om nu eens te weigeren, te weigeren de schatten van Egypte, om nu eens te breken, om nu eens tot U te vluchten en om het nu in het geloof van U te mogen begeren en te ontvangen: Deze vermelden van wagens en die van paarden, dat is Egypte, dat is de wereld, maar wij zullen vermelden de Naam des Heeren onzes Gods.

Amen.

Uit de 27e Psalm, mocht het zijn de keuze van uw hart en de keuze van uw leven:

*Och, mocht ik, in die heilige gebouwen,
De vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog,
Zijn lieflijkheid en schonen dienst aanschouwen!
Hier weidt mijn ziel met een verwond'rend oog.
Want God zal mij, opdat Hij mij beschutt',
In ramp en nood versteken in Zijn hut;
Mij bergen in't verborgen van Zijn tent,
en op een rots verhogen uit d' ellend'.*

Het is het 3e vers uit de 27e Psalm.

Gaat thans henen in vrede :
De Heere zegene u en de Heere behoede u,
De Heere doe Zijn Aanschijn aan u lichten en zij u genadig,
De Heere verheffe Zijn Aangezicht over u en in u en geve u vrede.
Amen.

Votum:

Onze hulpe en onze verwachting sta in de Naam des Heeren Heeren, Die Hemel en aarde schiep door het Woord van Zijn kracht, Die trouwe houdt en eeuwig leeft en nooit laat varen de werken Zijner handen. Genade, barmhartigheid en vrede worde u geschonken van God de Vader, En van Jezus Christus, Zijn eengeboren Zoon, onze Heere, Door de bediening van de Heilige Geest. Amen.

Uit de 40e Psalm en daarvan het 8e vers:

*Verheug het volk, verblijd hen allen, HEER,
Die naar U zoeken t' elken stond';
Leg steeds Uw vrienden in den mond:
"Den groten God zij eeuwig lof en eer."
Schoon 'k arm ben en ellendig,
Denkt God aan mij bestendig;
Gij zijt mijn hulp, mijn kracht,
Mijn redder, o mijn God,
Bestierder van mijn lot,
Vertoef niet, hoor mijn klacht.*

Vanmorgen wil ik met twijfelaars spreken.

Met twijfelaars, dat zijn gelovige ongelovigen.

En wanneer ik mij dan naast u neer zet, dan zet ik mij ook naast u neer als een twijfelaar. Want omdat ik zelf een grote twijfelaar ben, spreek ik graag met twijfelaars. Ik ben altijd bang voor mensen, die zo welverzekerd zijn in den gelove, en die zo door kunnen geloven en die het altijd maar onder hun beheer hebben.

Maar wanneer wij ons dan naast u neerzetten, dan zeg ik niets, maar dan zou ik u alleen aanzien. Maar ook dat doe ik niet meer. Dan zou ik mijn hoofd buigen en voor mij uit praten: Zou het wel echt waar zijn, dat God naar mij heeft omgezien?

En wanneer dat nu in uw ziel is: Zou het wel echt waar zijn dat de Heere zaligmakend naar mij heeft omgezien? dan is er maar Eén, Die daar antwoord op kan geven, en dat is de Heere Zelf.

En wanneer ge de Heere nu niet als een persoonlijk God ontmoet in uw leven, dan vrees ik, dat ge geen vaste grond onder uw voet hebt voor de eeuwigheid. Ge moet niet denken, dat wanneer Gods weldadigheid en Zijn overvloedige zegeningen uw deel zijn en wanneer ge geleid wordt in een weg waarvan ge zelf moet uitroepen dat het zo vreemd en zo wonderlijk is, maar dat de Heere zo weldadig is, dan moet ge niet denken, dat dat een grond voor de eeuwigheid is.

En wanneer ge in een weg van kruis en druk en van beproeving en van afbraak en van neerwerpen wordt geleid, zodat ge moet gaan met Job achter de lijkbaar van uw kinderen en dat ge ze stuk voor stuk hebt weg te dragen, wanneer ge in een weg van beproeving en tegenspoed geleid wordt, dan moet ge ook niet denken, dat dat een bewijs is en dat dat een grond kan zijn voor de eeuwigheid.

Maar wanneer ge daar twijfelend neerzit en wanneer ge zegt: "Ben ik nu een bastaard, want ik word gekastijd en beproefd en ik word geslagen en ik voel nog geen pijn? Wat ben ik eigenlijk voor een mens?" Die ge niet meer verklaren kunt. En zo zijn er zo veel van Gods kinderen, o zo veel.

Maar een ziel zonder twijfelingen en een ziel zonder aanvechting en een ziel zonder bekommernis, is niet gezond.

Want zij, die geen twijfelingen en geen schuddingen hebben, die niet statelijk geschud worden, zij hebben eigenlijk niets.

Maar wanneer gij het ervaart: Wanneer de wind zich over het land laat horen, dan knakt haar steel, de steel van mijn schoonheid, de steel, ja, wat wordt er dan gebroken? waar ge zoveel goedertierenheid en genade en zoveel van Gods omtuinende liefde hebt mogen proeven en smaken, wanneer ge in het land van Zijn beloften en in de landpalen van Zijn weldadigheid zijt opgegroeid en wanneer er een schoonheid en een naam van u uitging onder de volkeren rondom, en wanneer ge zelf meent, dat ge geestelijk leven had, dat ge door Gods Geest waart bearbeid.

En wanneer ge dan uw geestelijk leven naging, hoe makkelijk en hoe zoet het wel er eens was. Ja, dat er van u een naam uitging vanwege Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd heb, zegt de Heere. Want Ik voedde u met honing en met meelbloem en Ik heb u lijnwaad en zachte klederen aangedaan.

Vanwege Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd heb.

En wanneer de wind zich over het veld laat horen, de wind van Gods ontdekkende, van Zijn ontblotende, van Zijn ontgrondende genade, wanneer gij gaat leren: vanwege de afsnijding mijner dagen, met Hiskia, wanneer dan die wind zich over het land laat horen, dan knakt haar steel, uw steel, en uw schoonheid ging verloren en men kent en vindt haar standplaats zelfs niet meer.

Zie geliefden, dan wordt er op uw ziel afgestormd en dan zeggen ze: "Ziet ge wel, het is nooit een oprecht en waar geestelijk leven geweest. Zo is het dan afgesneden en in de dood. Het is nog nooit echt geweest".

Neen, geliefden, ge moet het weduwkleed maar eens moeten dragen. Ja, ja, het weduwkleed.

Vanwege de afsnijding mijner dagen, zegt Hiskia, het waren zijn dagen. Het waren niet Gods dagen.

En mijn schoonheid ging verloren. Dat was een geschonken weldadigheid. Dat was niet gering.

Maar, hebben jullie de oudjes wel eens horen zeggen: God neemt het eerste weg om het tweede te stellen? Ja, die konden het zo echt zeggen.

Wanneer ge bij dat oude volk in en uit ging, dan luisterden ze, ja, niet wat ge te vertellen had, maar ze luisterden naar hetgeen ge niet vertellen kon.

En dan luisterden ze, nu ja, ge mocht dan alles vertellen, ge mocht optochtelijk zijn en ge mocht zeggen zus en zo, maar ze luisterden of er ook waarachtige ontdekking was. Daar luisterden ze naar, en dan stootten ze elkaar aan en dan zeiden ze: "Dat is het".

Of er ontdekking is. Ze spraken van een eerste weg. Ja, er is eigenlijk geen eerste weg. Er is maar één weg. Dat is de weg uit de nooit begonnen eeuwigheid, die komt door de tijd en door uw hart en door uw leven en door de mensheid en de wereldhistorie en die weg die eindigt weer in de nooit begonnen eeuwigheid. De Heere komt het ze bescheidenlijk te leren.

En wanneer ge dan zo twijfelmoedig en zo neerslachtig neerzit en niemand kan met u huizen, denk er om, dat dat wat is, geliefden.

Niemand kan met u huizen. Dan is de sprinkhaan zichzelf een last geworden. Want ge zit waar ge zit en ge zijt ingedrukt in uw ellende en ge zijt een toonbeeld van ongelovigheid.

Nu, wanneer er hier dan nog iemand neerzit, die daar enige kennis aan heeft, dan kom ik naast hem zitten. Ik weet zeker, dat ge aan mij ook niets hebt, helemaal niets. God heeft mij 69 jaar gespaard als een onvruchtbare. En zo sta ik hier nog. Maar dat doet er niet toe.

Het gaat er maar over, hoe we zalig kunnen worden.

Zijt ge nieuwsgierig naar het woord van mijn tekst?

Helemaal geen gelegenheidspredikatie, neen. Dan moet ik u teleurstellen. Van die dingen houd ik niet.

Uit het boek van de Handelingen der Apostelen en daarvan het 7e hoofdstuk het 13e vers, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

"En in de tweede reize werd Jozef zijn broederen bekend"

Ziedaar, het onderwerp voor dit morgenuur.

En in de tweede reize. Nu, dan gaat het al een beetje open bij u, hè?

Niet in die eerste reis, maar in die tweede reis.

Ja, en wat mij te duchten stond. In de tweede reize verklaarde Jozef zich aan zijn broederen.

Toen Zijn rechtvaardigheid het eiste.
Toen Zijn wijsheid het had voorbereid.
Toen Zijn liefde niet kon achterblijven.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 77e Psalm en daarvan het 7e en het 8e vers:

*'k Zal gedenken, hoe voor dezen
Ons de HEER heeft gunst bewezen;
'k Zal de wond'ren gadeslaan,
Die Gij hebt van ouds gedaan;
'k Zal nauwkeurig op Uw werken
En derzelver uitkomst merken;
En, in plaats van bitt're klacht,
Daarvan spreken dag en nacht.*

*Heilig zijn, o God, Uw wegen;
Niemand spreek' Uw hoogheid tegen;
Wie, wie is een God als Gij,
Groot van macht en heerschappij?
Ja, Gij zijt die God, die d' oren,
Wond'ren doet op wond'ren horen;
Gij hebt Uwen roem alom
Groot gemaakt bij 't heidendom.*

Als ik schilderen kon, dan koos ik een heel groot doek, wel zo groot als die wand, en dan schilderde ik daarop een wonder-aangrijpend en ontroerend tafereel. Wij zouden dan zijn in de audiëntiezaal van de onderkoning van Egypte. En daar, in die audiëntiezaal, is zojuist een gezelschap binnengeleid.

En wanneer we daar dat gezelschap dan schilderen, dan zijn dat kinderen der woestijnen. Wanneer we dat gezelschap u zouden voorstellen, dan zien we daar op een verhoging een prachtige troon en op die troon, daar zit hij, die door zijn broeders werd verworpen. Daar is Jozef, de onderkoning van Egypte.

En die broeders, die staan daar. Ze zijn daar met z'n elven, schuchter en bevreesd.

En dan voor die troon, daar staan ze: Juda en z'n broeder Benjamin. Juda staat daar in zijn volle welsprekendheid. Hij staat daar voor het aangezicht van de Zafnath-Paäneah, de onderkoning van Egypte. En Juda heeft zijn armen smekend uitgebreid naar die grote heer in Egypte.

En daar naast Juda, schuilend in het gewaad van z'n broeder, staat daar Benjamin, die naar hem vol verbazing opziet. Juda, en, in z'n gewaad gehuld, z'n broeder Benjamin. Wanneer ik schilderen kon als een Rembrandt of nog beter als een Rafaël, ik zou schilderen een nog treffender tafereel. Dan schilderde ik, hoe daar die geheel enige en die betere Juda, neen, dat is voor geen schilder, neen, dat gaat niet.

Maar wanneer ge door Gods Geest verlicht wordt en wanneer ge door Gods genade wordt meegenomen en wanneer ge het verstaat dat er honger komt in het land der belofte, hoort ge het, wanneer er uittering komt in het land van Gods waarheid en van Gods toezegging.

Wanneer alles door de honger en door de narigheid wordt verteerd. En wanneer ge dan aan de hand van Juda, aan de hand van die geheel enige Borg, Die Borg is geworden voor een beter verbond, wanneer ge dan zo meegenomen wordt en wanneer ge daar dan mag schuilen in de mantel van de gerechtigheid van die geheel enige oudste Broeder, wanneer ge daar mag schuilen met al uw zonden en met al uw dwaasheid.

En wanneer dan die gezegende Christus Zijn doorboorde handen uitstrekt voor de Troon Zijns Vaders om het voor u te vragen en om het voor Zijn volk af te smeken, zie, wanneer Hij het dan zegt: En Ik zal Borg voor hem zijn, zoudt ge dan daar een tekening van kunnen maken?

Ganselijk niet. Maar het is alleen, wanneer ge door de liefde en de barmhartigheid Gods wordt aangeraakt en meegenomen dat ge dán iets er van zult verstaan:

Zouden Zijn beloftenissen, Immer haar vervulling missen? Vruchteloos worden afgewacht? Van geslachten tot geslacht?

Dan zult ge het verstaan: "Ik Zei daarna, dit krenkt mij het leven".

Neen, zulke gedachten die kunnen wel opkomen, maar die zullen niet bestendig worden in het hart van Gods lievelingen.

Ik zei daarna, dit krenkt mij het leven, want de uitgestelde hoop krenkt het hart, maar dat neemt het geloof niet weg. Wanneer ge weer zijt aan een eind met uw verlangen en wanneer ge aan een eind zijt met uw hopen en met uw lopen, dan is het toch weer: En Mijn heiligen hebben het maar een weinig tijds bezeten.

Maar een weinig tijds, het waren maar ogenblikken, geschonken ogenblikken, dat de eeuwigheid in de tijd kwam. Dit krenkt mij het leven, maar God zál verandering geven.

O, wat waart ge het toen met de Heere eens. Wat was het toen gelaten in uw ziel. Hij hoefde niets te veranderen. Hij hoefde u geen ander pad te geven. Hij hoefde u geen andere verdrukking toe te meten. Hij hoefde u geen ander lichaam te geven. Dat hoefde niet. Maar dat ge met de zonneshijn van de Zonne der gerechtigheid zodanig werd verlevendigd en overstraald, dat ge zei: "Hij zál verandering geven".

Zie, dan leefde ge reeds uit de verandering, die op weg was, niet om u te veranderen, maar om het wonder anders te maken in uw ziel. En dat is: "Bij U, mijn Koning en mijn God, verwacht mijn ziel een heilrijk lot".

Dan krijgt ge een geloofsgezicht.

Dan krijgt ge een oog buiten u.

Dan wordt de weg der verlossing voor u ontsloten.

Dan gaat het zo open.

Wat gaat er dan open?

Dan worden de voorraadschuren van Jozef geopend. Dan worden Zijn weldadigheid en trouw op zulk een wijze ondervonden, dat ge zult moeten bekennen: "Wat zal ik met Gods gunsten overlaan?"

Ja, weet ge wat Gods gunsten zijn?

Als er honger komt in het land der belofte. Als er magerheid komt in de ziel. Als er verdrukking komt aan uw tafel. Als er afbraak is in uw zaak. Wanneer er een vernedering komt.

Wat zal ik met Gods gunsten overlaan!

Maar dat gaat er wel aan vooraf. Als God uw perskuipen van zegen doet overlopen, nu, dan is er eerst een ontzettende armoede en leegte en narigheid geweest. Want dan kunnen we nog wel er eens zeggen: "Weet je nog wel?"

Nu, zeg het dan zelf eens. Dat waren uw beste tijden.

Ja, dat was het, geliefden. Als er honger komt in het land der belofte en als ge met Gods toezeggingen en als ge met de wel daden Gods in een weg van uittering geleid wordt, dat ge dan aan de belofte niet genoeg hebt. Dat ge in de belofte geen genoeg meer hebt. Dat er geen smaak meer in is.

Nu, God komt Zijn volk met honger te voeden en Hij komt ze met dorst te lessen. En het is het leven van Gods levendgemaakte volk, dat ze menigmaal met een zwarte honger gevoed worden.

Zo houdt God Zijn kinderen in het leven, met dorst.

Zo houdt Hij Zijn lievelingen daar op de plaats, waar Hij ze ook zal bevestigen.

En waar bevestigt God Zijn volk?

Waar of God Zijn volk bevestigt?

In het stof des doods!

In het stof des doods? Wordt daar Gods volk bevestigd?

Ja, want in het stof des doods daar ligt die geheel enige Borg en Middelaar.

Daar ligt het geheel enige Tarwegraan.

Daar ligt die geheel enige Bezieler en Behouder.

Zeg, wanneer gij Hem niet ontmoette. Zeg, wanneer gij Hem wel ontmoette.

Gij kunt het niet zeggen, hoe of ge er gekomen zijt. Neen.

Als ge dat kon vertellen, dan was het geen Goddelijk werk.

Maar eer ik het wist, zette Hij mij op de wagens van Zijn eigen bereidwilligheid.

Valt ge er nu met uw eigen bereidwilligheid buiten of niet? Op de wagens van Zijn eigen bereidwilligheid.

Wanneer gij een ontsluiting krijgt van de weg der verlossing en van de weg der behoudenis, dan zijt ge met de ontsluiting en met de opening en met het gezicht en met de ruimte, welke ge daarin ontdekt, een gered mens. Dan zijt ge een gered mens.

Ja, dan zijt ge een gered mens, maar in uw eigen oog!

Dan krijgt ge een gezicht op de voorraadschuur en op de rijkdommen van die betere Jozef, van die geheel enige Behouder des volks.

En daar achter die Jozef en achter die behouder des volks en achter die voorraadschuren, daar achter, daar zien we het Aan-gezicht van een God, Die Zich verborgen houdt.

Ja, dat is natuurlijk een paradox.

Maar het is een God, Die Zich verborgen houdt, want wanneer Hij Zich openbaarde, dan zouden wij het niet kunnen dragen, vanwege de heerlijkheid.

Niemand zal Mij zien en leven.

Dan houdt Hij Zich verborgen en dan gaat er uit dat verborgene, ja, uit een bedekte Jezus, zoveel genade en liefde uitstralen, dat gij in dure tijd en hongersnood in het leven gehouden wordt.

Uit een bedekte Jezus met een bedekte schuld, met een nog niet uitgewerkte zaligheid.

Want ge kunt de boel best op zijn plaats laten, want ge kunt er toch niets van wegnemen.

Het is niet te nemen. Het is niet naar u toe te halen.

Genade is niet te verdienen.

Het is alleen maar te krijgen.

En dat gaat alles van God uit.

Want wanneer de honger daar is in Kanaän en wanneer het ganse land raast van de honger, dan is dat ook van God.

Want dan hebt ge uw vloek en uw doemwaardigheid maar te beleven. En dan krijgt ge, nu ik durf het haast niet te zeggen. Maar ik zeg het wel, want: Ik zal vol heldenmoed, waar mij Uw hand behoedt, tienduizenden vromen en honderdduizend wettische mensen niet vrezen.

Dan komt God in uw leven met Zijn intrekken genade.

Ja, geliefden, dat is ook genade, Zijn intrekken genade. Dan trekt Hij Zijn genade in.

Wanneer David daar op het dak is en wanneer hij niet gaat in de strijd, dan is dat intrekken genade.

En wanneer Petrus daar zit bij het vuur van Kajafas en wanneer hij zegt: "Ik ken de mens niet", dan is dat intrekken genade.

Ik mag dat niet zeggen, neen? Maar ik zeg het toch. Dan trekt God Zijn genade in. Maar Hij neemt Zijn genade niet weg. Maar Hij trekt ze in en houdt u vast.

Enkel en alleen, wanneer ge loopt aan de leiband van moeder en wanneer ge wat dapper zelf vooruit wilt, zie, dan laat ze de leiband schieten en dan valt die kleine en? Ja, dan moet het maar geleerd worden, dat ze het zelf niet alleen kan. Intrekken genade.

Ge twijfelt of ge daar het onderwerp van zijt. Ge twijfelt er niet aan dat dat voor Gods kinderen is, maar ge twijfelt er aan of gij daar het onderwerp van zijt. Nu, beter duizend maal getwijfeld, dan één keer misgestapt.

Denkt u alstublieft nooit van uzelf, dat ge een mens met genade zijt, want die nummers die zitten hier ook.

En denk nu nooit bij uzelf, dat God met u begonnen is.

Maar wanneer er werkelijk waarachtig en ontdekkend genade-leven is, dan kan ik geen begin vinden. Dan ligt mijn begin in de eeuwige verdoemenis.

Dan geloof ik niet en dan kan ik niet geloven dat God een goed werk aan mij begonnen is.

Het is geen rekensom. Het is niet optellen. Het is niet vermenigvuldigen. Nu, ga dan vermenigvuldigen. Laten we dan eens gaan optellen. Goed, we gaan optellen. Nul en nul is nul.

Nu gaan we vermenigvuldigen, dat bestaan hebben we toch. Nul maal nul is nul.
 En daar komt ge nu nooit boven uit.
 En daar kunt ge bij ogenblikken woest op worden en radeloos en nijdig en gemelijk. Maar ge hoeft er niet aan te twijfelen, wanneer ge zo nijdig wordt, dan is dat geen vrucht van de Heilige Geest.
 En als ge een ander afbekt, dan is dat ook geen vrucht van de Heilige Geest.
 En als ge vermetel zijt in de dingen van de Schrift en vermetel zijt in de dingen van het Koninkrijk Gods, dan is dat ook niet van de Heilige Geest.
 Want nijdigheid en vermetelheid en stoutheid en al die dingen, die zijn er niet bij. Neen, die zijn van onszelf.
 Ge hebt maar te varen, wat God u geeft te varen.
 Nu ge zijt best af als ge van dat fijne fruit moogt varen, dan zijt ge er wel aardig goed aan. Dan moogt ge er ook van eten. Maar als ge met mest moet varen en dat ge niet anders hebt dan narigheid om op te baggeren en stank, dan moet ge ook varen. Nul en nul is nul. Waar komt het dan op aan?
 Wanneer de vijand komt als een stroom, dat ze onze arme ziel willen roven, dan zal de Geest des Heeren de Banier opwerpen. Het gaat er maar om onder welke vlág of we varen.
 En daarom is het: "Ga tot Jozef en doe al wat hij u zegt".
 En zo wordt die weg der verlossing voor u ontsloten en aangewezen.
 En zó moogt ge ook aan Jozef' s tafel zitten en zó moogt ge ook met hem eten en drinken, want wanneer zijn broeders daar zijn dan zegt hij tegen de Egyptenaren: "Ik zal met hen vanmiddag het middagmaal eten hoor. Met hen. Ik zal met hen eten". Dan krijgt ge uw eigen plaats.
 Jozef wist dat precies, ja, want hij kende zijn broeders, want toen hij ze zag toen dacht hij aan zijn dromen. Toen heeft hij ze gezien: Ruben en Simeon en Levi. Wanneer hij er dan ook eentje uitpikt - ge moet de geschiedenis maar eens lezen, maar ook de geestelijke achtergrond zien - wanneer hij er dan één uitpikt, dat hij zegt: "Hij moet maar hier blijven"; weet ge wie hij dan neemt?
 Dan neemt hij de ondeugendste. Dan neemt hij Simeon. Dan zegt hij: "Simeon, ik zal jou maar houden". En dan wordt Simeon gebonden voor de ogen van zijn broeders. En dan mag hij niet mee naar huis.
 En het is een grote genade, ik breng dat geestelijk over, wanneer Christus die Simeon hier eens gaat binden voor de ogen van zijn broederen. Dan komt Hij uw koningszonde eens te binden, dan komt Hij uw boezemzonde eens te binden, dan komt hij uw driften en uw hartstochten eens te binden. Want Hij weet wel waar of die Simeon bij u en bij mij zit. Daar komt ge niet boven uit! Ganselijk niet.
 En er staat zelfs, dat ze met Jozef gesproken hebben en ze zijn dronken geweest aan de tafel van Jozef. En zo kan het in het geestelijke leven zijn dat ge zoveel van de weldaden en van de zegeningen en van de beloften en van Zijn toezeggingen en van Zijn tafel en van Zijn spijsen en van Zijn drank hebt mogen genieten, dat ge zegt: "Nu zal ik nooit meer twijfelen".
 Waar twijfelt ge dan aan? Aan de heerlijkheden die ge gehad hebt. Zoveel kunt ge er van hebben.
 Dan hebt ge met Jozef aan tafel gezeten, Zijn spijsen genoten, Zijn geschenken ontvangen en ge kent Jozef nog niet! Dan moet ge niet zeggen: Ik ken Hem Want ge kent Hem niet!
 En nu moeten we geen grote stappen nemen. Neen. En dan gaan we niet zeggen: "De Heere is met me begonnen". Neen. En dan gaan we ook niet zeggen: "De Heere doet geen half werk". Dat is allemaal van uw eigen.
 Het begin ligt in God of liever gezegd: Er is geen begin. Het vloeit uit God en het gaat tot God.
 Daarom zijt ge er zo mee in de war, geliefden.
 Waarom?
 Hoeveel kinderen van God zijn er niet, die het niet verder bren-gen dan een stumperig voortstompelen op de levensweg? Die zo twijfelmoedig daarhenen gaan vaak. Die zuchten en bezwaard zijn onder het stuk van ellende. Die willen het liefste dat ik altijd preek over het verloren kroost van Adam, dat ik altijd preek over de zonde van Adam, dat ik altijd preek in het stuk van ellende. Ja, ze tobben wat af en ze stompelen maar voort en ze hebben zo heel weinig, zo heel weinig slechts te roemen in het stuk van verlossing.
 Wanneer dat eens een ogenblik is, ja, dan rijzen die klanken wel er eens omhoog.
 Maar zo heel weinig kunnen ze daarin roemen.
 En wat het stuk der dankbaarheid betreft, daar zijn ze nog zo ver vandaan.

Kunnen zij dat dan helpen?

Ach, geliefden, ik geloof dat het grootste gedeelte van Gods keurlingen en van Zijn lievelingen in het donker weggaan.

En dat ze in de wateren des doods eerst op het laatste ogenblik de mantel der gerechtigheid om krijgen. Maar wanneer gij betrokken zijt in het stuk van ellende, zie dat is óók genade.

Wanneer gij betrokken zijt in het stuk van die ontdekkende gangen, dat is óók genade.

Opdat gij het zoudt verstaan, dat de Heere daar Zijn eigen werk ziet en dat Hij daar Zijn eigen werk naspeurt.

Maar bedenkt dan dit; dat, wie nog nooit het doemvonniss en het doemvonniss van de wet heeft gehoord en aanvaard, die heeft ook nog nooit de vrijspraak van het Evangelie vernomen.

En nu kunt ge het stuk van ellende ophangen, net zo veel als ge wilt en dat de Heere u hier geholpen heeft en dat de Heere u dáár gered heeft en dat de Heere u hier vertroost heeft en dat de Heere u dáár heeft opgebeurd, maar?

Vrijspraak.

En in die vrijspraak mag alleen dat genodigde volk zich verheugen.

Die mogen opkomen uit de 22e Psalm en daarvan het 12e vers:

*Gij, die God vreest, gij allen prijst den HEER;
Dat Jacobs zaad Zijn groten naam vereert;
Ontzie Hem toch, o Israël, en leer
Vertrouwend wachten.
Wie mij veracht', God wou mij niet verachten,
Noch oor noch oog
Van mijn verdrukking wenden;
Maar heeft verhoord, wanneer ik uit d' ellenden
Riep naar omhoog.*

Met recht wil ik het nog even onderstrepen, dat gij, wanneer gij het doemvonniss en de verdoemende kracht van Gods wet niet hebt gehoord en het heeft uw ziel niet opengehaald, dan ook geen behoefte hebt aan vrijspraak.

Van menigeen, zoals we hier zitten, is de ziel vet en ge hebt echt geen behoefte aan de vergeving van zonden. Ge maakt mij dat niet wijs.

Want wanneer ge vandaag behoefte hebt aan de vergeving van zonden en de nood uit God er is, dan zijt ge vandaag nog gered.

"Ja", zegt ge, "indien Hij vertoeft, zo verbeidt Hem".

Nu, ge hebt al gauw een tekst bij de hand.

Op de eerste reis opende Jozef zijn voorraadschuren en zijn rijkdommen en werd ge verzadigd en werden uw ezels geladen en kon ge nog koren kopen. Toen kwam ge nog als kooplieden, als rijke kooplieden naar Egypte.

En ge moet niet zeggen neen, maar misschien komt ge nu nog als rijke kooplieden aan de Troon der Genade, en dat ge nog strengelijk loon eist.

En in die eerste reis werden Jozefs voorraadschuren en zijn huis ontsloten, maar Józef kon zijn hart niet ontsluiten en Jozef kon zich niet bekendmaken zolang zijn broeders nog "vrome lieden" waren.

En wanneer zijn broeders nog vrome lieden zijn en blijven, dan kunnen ze uit zijn schuren gevoed worden en hun ezels bevracht en met allerlei zegeningen naar huis gaan. Maar ze kennen Jozef niet!

Wie zijn beeld hier nu getekend wordt, God beschame u.

Ja, wanneer het dan doorgaat dat werk, hè? Ja. En dat is nu een bewijs, dat ge daar bij die zaken betrokken zijt, dan gaat de armoede door en dan gaat de blindheid door en dan gaat de krankheid door en dan gaat de verdrukking door en dan gaat de afbraak door, dan gaat het door: de honger was zwaar in dat land.

Zo zwaar en dát in het land der belofte. Ja en waar, wáár is dan dat leven van vroeger gebleven?

Dat is allemaal weg, geliefden.

En dan tenslotte dan moeten ze toch gaan, maar dan moet Benjamin mee.

En zo lang als ge nu nog het liefste spaart en ge gaat zonder Benjamin naar de troon der genade - want dan moet ge uw leven verliezen. Maar kijk er eens, er wordt ontzettend veel geknoeid, hoor. Maar ge moet uw leven verliezen.

Ge moet eerst maar eens tegen een vriend durven te zeggen: "Ik heb uw geld en uw goed niet nodig".

Dan moet ge met uw Benjamin komen.

En daar ligt de vereniging tussen vriend en vriend en daar ligt de vereniging tussen broeder en broeder. Want dan alleen kunnen we samen optrekken. Dan alleen is er waardij voor God. Want dan zegt Hij: "Toen, toen gij kostelijk waart in Mijn ogen".

Want de ziel en de kerk is alleen maar kostelijk in de ogen Gods, met hun narigheid en met hun armoede en met hun ledigheid en met hun gebrek. Dan is die kerk alléén maar aangenaam, wanneer ze daar ligt, vertreden in haar bloed op de vlakke des velds.

En dán het te ervaren, mijn metgezel op weg naar Sion: "En er was geen oog, dat medelijden met mij had". Want dan wordt de arme zelfs van zijn vriend gehaat. Geen oog dat medelijden had.

Zie, dan is het niet de borgtocht van Juda.

Maar dan is het de borgtocht van die geheel enige Oudste Broeder, Die Borg is geworden van een beter verbond.

Maar dan blijft de honger. De honger wordt schreeuwend, de honger wordt zwaar in het land.

En dan gaan we op elkaar zitten kijken. En als vader dan niet zegt: "Wat kijken jullie toch op elkaar, jongens, wat ziet ge toch op mekaar?" Allemaal uitingen. En dan moet Benjamin mee, ja.

En zo moet ge met het liefste, met het allerliefste, zo moet ge met uw leven komen aan de troon der genade om het daar in te leveren.

En dan staat daar Juda. En naast Juda Benjamin.

En wanneer ge daar betrekking op hebt, dan slaapt ge ook niet in de kerk, maar dan hebt ge een wakend hart. Want dan zegt de bruid: "Ik sliep, maar mijn hart waakte".

Dat is genadewerk.

Waar zijt ge vanmorgen mee opgestaan?

Nu, bij mij was er niets in mijn ziel. Alleen stilte.

En dan wordt het zo stil in die ontvangkamer van de onderkoning van Egypte. Dan wordt het zo stil.

Want dan staan daar die elf mensen, dan staan daar die broeders en ze zijn schuchter en bevreesd. Het is zo stil, zo heel erg stil. En dan is daar Juda en Benjamin. En het wordt zo stil, zo heel erg stil.

Toen kon Jozef zich niet langer bedwingen. Wanneer hij daar de kinderen van zijn vader ziet, dan kan hij zich niet langer bedwingen.

Ja, hij hield zich hard en hij hield zich stug. Hij deed vreemd met hen.

Maar nu, nu daar die Juda staat in zijn welsprekendheid en wanneer Juda dan zegt, zo echt in kinderlijke liefde tot zijn vader: "Wat zal ik mijn vader zeggen; (ik zal borg voor hem zijn) als ik de jongen niet wederbreng?"

O, kinderneliefde en kinderezin door genade.

Zie wanneer daar Juda is en wanneer daar de schuld open komt, dát is het.

Het gaat om een schuldig volk!

Het gaat niet of ge de schuld ziet liggen.

Het gaat niet over consciëntiewerk en over een verontrust geweten.

Neen geliefden, dáár gaat het niet over.

Weet ge waar het over gaat?

Dat Jozef de schuld ziet liggen en dat Jozef zich niet langer bedwingen kan.

Waar het over gaat?

Het gaat over de borgtochtelijke liefde van de Christus Gods.

Zo, wanneer ze daar schuldig staan en wanneer ze zich niet schuldig kunnen kennen, dan gaat alles van Jozef uit. Want Jozef ziet ze en Jozef kent ze en Jozef doorgrondt ze.

En zij weten niet, dat het Jozef is.

En zo kunnen we dat verstaan, geliefden, dat ge menigmaal aan de troon der genade vertroost zijt en bemoedigd en dat ge met Zijn koren gevoed zijt en met Zijn kleding gekleed, en met Zijn licht bestraald en met Zijn bewaring begiftigd en dat Hij Zich toch nog niet openbaart, neen, dat gij Hem toch nog niet kent.

Dan kan het wel eens wonderbaarlijk zijn geweest.

Maar, dán kan Jozef zich niet langer bedwingen: "Ik ben Jozef. Ik ben Jozef. Ik ben Jozef, uw broeder, die gij verkocht hebt, die gij veracht hebt, die gij uitgeworpen hebt.

"Ik ben Jozef".

Dán komt de schuld open.

Als God de zonden komt te vergeven, dan wordt ge eerst recht schuldenaar voor God.

Wanneer ge voor God gerechtvaardigd wordt, dan komt eerst de waarachtige bekommernis over de zonde open.

Daar, daar staan ze. En Jozef, hij daalt af van zijn verhevenheid. En hij valt zijn broeder Benjamin om de hals.

Rachel, daar staan uw zonen!

Rachel beweende hare kinderen en ze weigerde getroost te worden.

En hier staan de kinderen van Rachel en ze wenen samen in elkaars armen.

Heeft Rachel het gezien? Heeft ze daar van Boven mededeling van gekregen?

Zij beweende haar kinderen en zij weigerde getroost te worden. Maar nu is zij getroost.

Ja, dan wenen ze daar. En dan staan daar die anderen. "Neen", zegt ge.

Nadert toch tot Mij. Ook voor u is de zaligheid. Gij hebt het wel ten kwade gedacht, maar God heeft het ten goede gedacht. Gij hebt het wel altemaal uitgevoerd, maar God heeft het zó bedoeld. En zo wordt ge genodigd om tot Hem te komen.

Want dan is Hij tot u gekomen.

Hij heeft u gebracht in Zijn huis. Hij heeft u gebracht in Zijn voorhoven. Hij heeft u gebracht onder Zijn bediening.

Hij heeft menigmaal uw ziel bevochtigd. Hij heeft u bemoedigd en toegesproken onder de bediening des Woords. Gij zijt menig maal gekalmeerd. De voorraadschuren gingen helemaal open en ge werd overvloedig gezegend.

Wat ging er aan vooraf? Ge werd weggestuurd en?

Tot uw ontsteltenis hebt gij het geld in uw zak teruggevonden.

Genade was niet te koop. Het koren van Jozef is niet te koop, zeker niet te koop voor zijn familie.

Hebt ge het geld wel eens in uw zak teruggevonden?

"Ach", zegt ge, "wat is dat dan toch voor een vreemde praat".

Hebt ge het geld wel eens in uw zak teruggevonden?

Is uw koophandel wel eens tot u weergekeerd? Wat is dat?

Hebt ge uw gebed wel eens in de zak van uw ziel teruggekregen?

Ach, wanneer dat gebed weerkeert in de ziel van Zijn volk. O, dan kan dat zo weerkeren in uw ziel als ge uw gebed niet kwijt kunt en dat er toch een toegang is aan de troon der genade. Dat is wonderlijk, dat ge het niet kwijt kunt, dat ge het terugkrijgt in uw ziel en dat er tóch een open toegang is, dat ge er toch de Heere in kunt laten zien. Schoon ik arm ben en ellendig denkt God aan mij bestendig.

Ge moet ook arm en ellendig zijn, zal God aan u denken.

Dat is geen voorwaarde, maar dat is Zijn eigen werk.

De liefde wortelt in ongekende en nimmer ontgonnen diepte.

Daar liggen de wortelen van de bediening van een drieënig God.

Schuldig! Neen, niet schuldig met dat mondje, neen, helemaal niet.

Maar dat worden we alleen wanneer Jozef zich verklaart op de tweede reis.

Is dan die eerste reis niet waar geweest?

Kostelijk, kostelijk. Paulus zegt ervan: "Ik heb u met melk gevoed". Waarom?

Omdat ge de vaste spijs niet kon verdragen, daarom heb ik u met melk gevoed.

En is dan het eerste niet waar geweest?

Het eerste is wáár geweest, maar God nam het weg om het tweede te stellen.

En nu zijn er zeer velen, die nooit tot die verzekering des geloofs komen, nooit tot dat bevestigde leven van Gods kinderen, die verder geleid zijn.

Maar, wanneer gij daar dan zo stumperig en wanneer gij daar zo topperig voortgaat en wanneer er dan niets is dan aanvechting en bestrijding en wanneer ge dan het liefste hoort dat ge tot het verdorven kroost van Adam behoort, dat ge het liefste een wet-prediking hebt, dat ge het liefste getroost wordt door de belofte, ja, als er zo gepreekt wordt.

Maar wanneer het allemaal eens opgeteerd is en wanneer ge er dan niet meer bij kunt, wanneer de honger doorgaat in het land en dat ge dan tóch, toch naar Egypte moet.

Want daar buiten Kanaän, buiten het land, dat overvloeiende was van melk en honing, buiten de belofte, buiten de legerplaats, daar in het land des doods, in Egypte, daar ligt het leven, buiten uzelf in een verkochte Jozef.

Dat is een tegenstrijdige weg voor uw eigen besef. Dan kunt ge niet meer geloven, neen. Maar heus, zo lang ge kunt vasthouden en kunt geloven dat de Heere een goed werk aan u begonnen is, dat is heel zalig en dat is goed en?

Dan zult ge het behouden en gij zult er op teren tot uw stervensure toe. Maar dan? Dan geliefden?

Dan zal Hij er zijn, want dan is het Zijn ure.

Hij kon Zijn hart niet kwijt aan zijn broeders. Hij kon de vergeving der zonden niet kwijt aan zijn broeders.

Hij kon dat allemaal niet kwijt. Hij moest zich inhouden.

Maar dan is het zo uitgeteerd en dan is alles zó op.

Ja. Dat kán zijn in uw stervensure en dan zal Hij zeker komen. Hij zal gewisselijk komen en niet achterblijven.

Maar haast u thans om uws levens wil.

En vest op prinsen geen vertrouwen, waar gij nimmer heil bij vindt. Neen. Wij achten dat niet gering.

Maar de schuld, ja, dan komt het open, geliefden, dan komt het open.

Als de schuld open komt, dan gaat het verleden leven, dan gaat het heden leven en dan gaat de toekomst leven.

En als de schuld open komt, weet ge wat er dan ook open komt?

De kruisweg komt open, als de schuld-weg opengaat. Daarom gaat het verleden leven.

We werken er niet overheen. God werkt ook niet over de schuld heen. En dan kunt ge zeggen: "Ik heb er geen last van". Dat is allemaal van uw eigen. Het is, omdat uw ziel vet is. En uw ogen zullen zien en niet zien. En uw oren zullen horen en niet horen.

Ge zijt overtuigd van het genadewerk en ge zet u onder Gods kinderen en ge zegt er Amen op dat het zó is, maar uw hart is vet, dat is ontoegankelijk voor vrije genade.

Het is ontoegankelijk voor die "arme rijke" gangen in de Heere Jezus Christus.

En dan wilt ge het nog wel belijden en nog wel bespreken met elkaar.

Maar wees eens eerlijk een ogenblik tussen God en uw ziel aan deze plaats, dan zegt ge: "Heere, hoe kunt U mijn hart zó verklaren?

Want inderdaad, mijn hart is vet en ik heb genoeg aan hetgeen ik heb ontvangen".

En dan zijn we bang voor vrije genade. Want we moeten ons leven verliezen om het te behouden. En daarom hoort ge de prediking graag.

En daarom hoort ge het genadewerk graag.

Máár! Deze prediking zal u aanstonds helpen verdoemen in de dag der dagen.

En dan zullen we nogmaals tegenover elkaar staan, nogmaals. En dan zal God ons toeroepen.

Wat zal Hij ons toeroepen? Of wij er alleen tegenwoordig zijn, alleen. Wij zullen niets te zeggen hebben, noch leraar, noch volk; gij noch ik. Hoe zal het dan zijn?

Ik ben Jezus. Ik ben Jezus. Ik ben Jezus, Die gij geminacht hebt, Die gij verworpen hebt, Die gij gekruist hebt. Ik ben Jezus, Die gij hebt vertrapt.

O, wat zal dat dan zijn voor u en voor mij, wanneer we daar staan, geliefden, voor de troon van God en wanneer de Borg Zich zal openbaren en wanneer Hij zal zeggen: "Ik ben Jezus, Ik ben Jezus, Die gij gekruisigd hebt, Die gij verworpen hebt, Die gij geminacht hebt".

Zie, dan roept het bloed van Abel om wraak.

Maar het bloed van Christus roept niet om wraak. Ik ben Jezus. Ik ben Jezus, Die gij niet wilde.

Ik ben Jezus, Die gij tegenstond. Ik ben Jezus door Wie gij u niet wilde laten gezeggen en niet wilde laten leiden.

Ik ben Jezus, Die gij gekruisigd hebt, gij. Dat hebben de Joden niet gedaan. Maar Die gij gekruisigd hebt. En dan?

Dan wil Jezus Zich openbaren en dan wil Jezus Zich bekendmaken.

Hoe?

Als de vergeving van zonden.

Als de verzoening en als de Verzoener.

Nogmaals, het bloed van Abel roept om wraak, maar het bloed van die geheel enige Zoon Gods, dat roept om verzoening. Dat roept om verzoening.

En gij láát Hem roepen, heus, ge láát Hem roepen.

Want ge wilt dat het eerst anders bij u zal worden.

Maar Hij verklaart uw hart en Hij verwijt u niet. Want we hebben met een God te doen Die niet verwijt, maar wel met een God te doen Die beschaamt, Die beschaamd maakt, ja, Die ons te schande maakt.

Ik ben Jezus. Wat zal dat zijn voor u en voor mij, wanneer we aanstonds in die grote ontvangzaal van het Paleis der Paleizen en van het Hof der Hoven zullen staan, omdat we daar voor Zijn Rechterstoel zullen verschijnen.

Ik ben Jezus, Die gij gekruist hebt.

O God, dat is waar. Want dat bloed van Jezus dat schreeuwt, dat schreeuwt in mijn ziel. Want het is waar. Dat hebben de broeders gedaan, neen. Dat hebben de schriftgeleerden gedaan, neen. Dat heb ik gedaan.

Wat zal dat zijn. Ik ben Jezus Die gij verkocht hebt, Die gij verworpen hebt, Die gij gekruisigd hebt.

Wat zal dat zijn!

En wanneer Hij dan zegt: "Nadert toch tot Mij, Mijn broeders, nadert toch".

Ja, wat zal dat zijn! Dan komt de schuld open!

"Neen", zegt Hij, "gij hebt het ten kwade gedacht, gij hebt dat wel gedaan. Maar God heeft het ten goede gedacht. Want het was om u in het leven te houden.

Ja, dat komt. Die ure komt, zo waar als ik vandaag mijn zeventigste jaar inga, zo waar als God mijn leven nog een weinig verlengen zal om bij u te blijven en om te prediken, dat de Heere recht is, zo waar zal aanstonds de tijd opgerold worden en zullen we voor de Troon staan omdat we daar geroepen zijn.

Ik ben Jezus.

En zo verklaart Hij Zich in de tweede reis, aan Zijn broeders hè?

Ja, het waren kinderen van één vader. Nu, daar komt het dan maar op aan hè? Dan komt het daar maar op aan of ge kinderen van één Vader zijt. Dan zijt ge geen kinderen der hoerij. Daar komt het toch maar op aan.

Niet of ge uit Lea zijt, of dat ge uit Rachel zijt of uit Zilpa of uit Bilha, neen, daar komt het niet op aan.

Het gaat niet over uw moeder. Het gaat over uw vader.

Maar daar zag hij zijn broeders, de kinderen van één vader, van Zijn Vader. En die kinderen van één Vader zullen aanstonds voor eeuwig juichen dat het zó is gegaan.

Het is slechts een historische waarheid en een historische schildering geweest? Hang u daar niet aan op. Hang u niet aan een historie en aan een schildering op.

Maar dat gij het zult verstaan: De tweede reis. Ja, en die komt, die komt gewis.

Waarom?

Omdat Jozef niet alleen Zijn voorraadschuren wil openen en omdat Hij niet alleen Zijn koren kwijt wil en Zijn zegeningen. Maar Hij wil Zijn hart kwijt en Hij wil Zich persoonlijk en Hij wil Zichzelf aan uw ziel verklaren. Hij ziet uit. En Hij wacht.

En wanneer Hij dan met hen alleen is, dan gaat die tolk, die daar tussen Hem en Zijn broeders was er tussenuit. En dan valt de prediker weg.

En dan verklaart Hij Zich aan Zijn broeders, wanneer ze met Hem alleen zijn. Zie, dan is Hij zo met u alleen, dan moogt ge thuis uw eigen Man vragen.

Amen.

O Heere, Uw voorraadschuren geopend en Uw zegeningen ervaren, o, dat Gij ons ook daarin wildet betrekken: Toen kon Jozef zich niet langer bedwingen. Dan gaat alles van U uit, Heere, en dan keert ook alles tot U weder. Wanneer wij ons schuldig zullen kennen, dan zult Gij aan Uw verbond gedenken. Amen.

Onze slotzang zij uit de 103e Psalm en daarvan het 6e vers:

*Zo hoog Zijn troon moog' boven d' aarde wezen,
Zo groot is ook voor allen, die Hem vrezen,
De gunst, waarmee Hij hen wil gadeslaan;
Zo ver het west verwijderd is van 't oosten,
Zo ver heeft Hij, om onze ziel te troosten,
Van ons de schuld en zonden weggedaan.*

Laat ik u nog even mogen verzoeken om mij zo veel mogelijk bij God te brengen. Dan behoeven jullie niet te komen. Niet dat ik onhartelijk wil zijn, helemaal niet. Maar de meeste bezoeken van mensen zijn voor mij bezoeken. Ook niet om onaangenaam te zijn, helemaal niet, want ik kan jullie toch niet missen. Ik heb een volk nodig, met eerbied gesproken, dat ik bij God mag brengen. En die nu het lastigste is, die moet ik nu het eerste kwijt. Dat zeg ik niet om te verwijten. Af en toe krijg ik er wel eens eentje naar me toe.

Maar nu nog wat anders.

De kinderen, ja, die mogen wel komen. Daar kunt ge tenminste uw liefde nog aan kwijt, hè, aan de kleintjes!

Maandag heb ik altijd een zieke dag, jongens, dan ben ik hele-maal versleten. Maar nu wil ik dat die kinderen komen. Woensdagmiddag, wat? kan dat ook? Komen jullie maar nu het liefste tussen vieren en vijven, dat mag ik tegen jullie wel zeggen. Dus dan mogen de kinderen komen.

En voor de rest hopen wij dat wij elkander bij God zullen brengen.

Dat is nu het dragen van elkanders lasten.

Gaat thans henen in vrede :

De Heere zegene u en de Heere behoede u,

De Heere doe Zijn Aanschijn aan u lichten en zij u genadig,

De Heere verheffe Zijn Aangezicht over u en in u en geve u vrede.

Amen.

HET IS GENOEG, NEEM NU HEERE MIJN ZIEL,
WANT IK BEN NIET BETER DAN MIJN VADEREN

Votum:

Onze hulpe en onze verwachting sta in de Naam des Heeren Heeren, Die hemel en aarde schiep door het woord Zijner kracht, Die trouwe houdt en eeuwig leeft en nooit laat varen de werken Zijner handen, Genade, barmhartigheid en vrede worde u geschonken van God de Vader, en van Jezus Christus, Zijn eengeboren Zoon, onze Heere, door de bediening van de Heilige Geest.

Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 70e Psalm het 3e vers:

*Ik ben nooddruftig, arm en naakt;
O God, mijn Helper uit ellenden!
Haast U tot mij; wil bijstand zenden;
Uw komst is 't, die mijn heil volmaakt.*

Zij, die door Gods Geest zaligmakend zijn aangeraakten die bij de waarheid volharden, zijn meestal gedurig in twijfel of Gods beloften wel voor hen zijn.

In God te geloven, in de onveranderlijke vastigheden van Zijn genadeverbond en geslingerd te worden op de zee van de twijfel gaat altijd samen.

En juist daarin is de heftigheid van uw gemoedsbeweging. Want de Apostel zegt: "Die twijfelt is als een bare der zee". Daar wordt de twijfel getekend en, ik zou zeggen, afgestraft.

Maar die Christus nog nooit op de zee en op de heftige baren van de twijfel heeft gezien, weet ook niet wie Christus is.

Want juist komt Hij, tredende op die baren van de zee van de twijfel en zo nadert Hij het schip van uw ziel. En dan?

En zij schreeuwden en zij waren bang, dat het een spooksel was.

Er zijn mensen die kunnen dat beredeneren en die vinden het heel kostelijk als ge dat zo zegt.

Maar het gaat niet om de belijning en ook niet over de belijdenis. Want dan heb ik ze hier voor het grijpen. Maar het gaat over de beleving. Het gaat over de bevruchting van de Heilige Geest. Het gaat er over of het Gods werk is.

Want we kunnen geestelijke kinderen van Abraham zijn - wij zijn Abrahams zaad - maar dat ge toch Gods kind nog niet zijt. Vat dat goed!

Ge kunt bij het geestelijke zaad van Abraham behoren, dat ge zegt: Abraham is onze vader, maar dat ge toch nog niet in de Zoon van God geborgen zijt. Daarom is het beter duizend maal getwijfeld dan één keer misgestapt!

En nu gaat het niet om achter uw twijfel weg te schuilen. Maar dit is het: Rebekka had nooit kunnen zeggen: "Hoe ben ik nu aldus"; als zij niet bevrucht was geweest. Maar juist omdat ze bevrucht was, daarom komt de slingering in haar beleving: "Hoe ben ik nu aldus, twee volkeren?"

En aldus wordt Gods volk geleid ter wille van de zaligheid. Want wanneer ge zo aller ellendigst gesteld zijt en in twijfel en in mismoedigheid en wanneer ge zo op de zeef van satan zijt en in banden, dan hebt ge in die bestrijding en in die nood en banden en in die gevangenis een uitnodigend God.

Want daarin wordt ge uitgenodigd aan de troon der genade.

Maar die bij de waarheid volharden, die zijn gedurig in bestrijding en in twijfel of de beloftenissen wel voor hen zijn.

Lager kan ik het op het ogenblik niet neerleggen. Maar toch, God geve u en mij er op te letten.

We hebben er geen belang voor, mensen. Maar wel hoe we door de tijd zullen komen.

Weet ge hoe het bij u is?

Hoe word ik behouden? Jullie willen allemaal behouden worden en allemaal gered.

Maar we moeten verloren gaan.

Wie is er nu in ons midden die graag verloren wil gaan? Dat kan alleen door verbondsgenade: "O God, mocht ik eens recht verloren gaan. Maar daar vecht ik tegen".

Weet ge wat ons geestelijk leven is? Heel eenvoudig gezegd? God trekken en ik tegenstaan.

Daar hebt ge nu de hele week mee gelopen, en daar zit ge nog mee.

De aantrekkingskracht van God en het terugstoten van ons verdorven eigen.

Want zo gierig zijn we, dat we onze zonden nog niet kwijt willen.

En dat dát nu Gods liefste kinderen overkomen kan en overkomt hadden we ons voorgesteld in dit morgenuur te beluisteren.

Het woord van onze tekst is uit het u voorgelezen Schriftgedeelte, het is uit het 1e Boek der Koningen en daarvan het 19e hoofdstuk het 4e vers , waar wij het woord van onze tekst alsdus lezen:

"Het is genoeg, neem nu Heere mijn ziel, want ik ben niet beter dan mijn vaderen"

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur.

Elia's vlucht.

Elia's zucht.

Elia's toevlucht.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 77e Psalm en daarvan het 2e en het 3e vers:

*'k Schatte mij geheel verloren;
'k Mocht van geen vertroosting horen,
Als mijn ziel aan God gedacht,
Loosd' ik niet dan klacht op klacht;
Peinsd' ik aan mijn vrucht'loos kermen,
Vrucht'loos roepen om ontfermen,
Dacht ik, hoe God anders helpt,
Mijne ziel werd overstelpt.*

*Slaap weerhieldt Gij van mijn ogen,
'k Was verslagen, neergebogen,
En, verstomd door al 't verdriet,
Wars van mensen, sprak ik niet.
'k Overdacht al d' oude dagen,
Jaren, eeuwen, gunsten, plagen,
En wat immer aan mijn ziel
Van Gods hand te beurte viel.*

De storm, de geweldigste storm in het leven van de profeet Elia, is uitgewoed. Zo even heeft hij zichzelf neergeworpen. Daar, ginds aan de kant, heeft hij zich neergelegd onder enige struiken die daar zo spaarzaamelijk in de woestijn waren overgebleven. Gans alleen heeft hij die tocht volbracht en nu ligt hij daar bestoven en verwaaid en vermoeid onder die jeneverstruik.

De legende geeft op, dat het wild der woestijn en met name de slangen zich niet wagen onder een jeneverstruik. Of het de waarheid is of een legende, weet ik niet. Maar als het zo is, dan ligt die slaper daar veilig.

Ik zie een andere woestijn. Ik zie andere gevaren. Ik zie een ander slapend man.
Ik zie een andere jeneverboom. Ik ben aangeland op die plaats waar de kerk van zegt: "Uw handen hebben het droge geformeerd".
Anders waren het altijd maar oceanen van twijfel en verdriet en van omkomen en van slingeringen, maar Uw handen hebben het droge geformeerd.
Het is de Hoofdschedelplaats. Dat is Golgotha.
Daar staat die geheel enige jeneverstruik, namelijk het kruis van Christus.
Daar hangt die geheel enige Profeet, Priester en Koning.
En het wild gedierte heeft Hij gedood. De slang, die Hem naderde, heeft Hij de kop vermorzeld.
Kijk, daar moet het in onze preek en in ons leven naar toe. Want anders verhangen wij ons aan de historie. Dan hebben wij spijkervastheid nodig aan de letter. Niet dat wij dat miskennen of dat wij dat ongedaan zouden willen maken, ganselijk niet. Want we spreken van de Christus der Schriften.
Maar de Christus der Schriften moet voor ons de Christus onzes harten worden.
Zo gaat dit terrein leven. Zo bevinden wij ons dan in de woestijn van Arabië, waar de kerke Gods uit Egypte doorgetrokken is. En zo zien we hem daar liggen, Elia, de man Gods, de vuurprofeet, Elia, de geweldige onder de profeten. Elia, de man van de Karmel.
Want gisteren heeft hij daar gestaan op de hoogte van de Karmel, geflankeerd door de Baälpriesters van Achab en Izébel. En de altaren zijn gebouwd en zij hebben hun slachtvee gebracht, de priesters van Baäl. En zij hebben de hemel geweld aangedaan. Want Elia had daar gezegd, staande in het midden van zijn volk op de hoogte van de Karmel: "Kiest dan heden wie gij dienen zult. Is Baäl God, zo kiest hem. Maar is Jehova God, zo kiest Hem".
Neen, gaan jullie je gang maar. Hij heeft hun de eerste kans en de eerste kijk gegeven. En ze hebben hun altaren gebouwd en hun slachtvee daarop uitgebreid.
En Elia heeft gezegd: "Die God, Die door vuur antwoordt, Die zal God zijn".
En zij hebben gesprongen om hun altaren en ze hebben Baäl aangeroepen, dat er vuur van de hemel neder zou dalen om hun offerande te verteren, en zij hebben zich gepijnigd en geslagen, ze hebben zichzelf gefolterd en met messen gestoken om in extase te komen. En er kwam geen vuur van de hemel. Jullie hebben een god die slaapt. Ge hebt een god die op reis is. Bidt. Alzo stond daar Elia op de Karmel, in het geloof en in het vertrouwen, dat hij een God diende, Die door vuur zou antwoorden. Ik ben niet gekomen om vrede te brengen op de aarde, maar het zwaard, om vuur op de aarde te werpen en het is alrede geschied.
Staat de boel bij jullie in brand? Of kunnen jullie nog zo knusjes met elkaar voort? Is de hel bij jullie los? Hebt ge vanmorgen uw knieën nog kunnen buigen? Hoe is het gegaan vanmorgen bij jullie aan tafel? Het was nog donker toen ge op moest komen. Herrie? En goddeloos gedoe, dat ge moet zeggen: "Wat is het bij mij een heidense troep". En al was het dan niet zo, al was het dan keurig vlak en effen, waar is dan de liefde?
Hebben jullie nog een liefde die naar woorden zoekt? Dan is het een arm portie. De liefde heeft geen woorden nodig. De liefde voedt zichzelf op. De liefde komt uit zichzelf. Ze verdraagt alle dingen.
Dan kan het ook mis zijn, al is het niet zo geweldig en al is er niet het zwaard en het woord, maar dan kan de geest van de jaloezie er zo zijn.
Dat is ook een verschrikkelijkheid. Ja, dan kunt ge dertig jaar getrouwd zijn en dan kan het tenslotte toch nog kapot gaan. Ge wilt het niet verdragen? Maar Ik ben gekomen om het zwaard te brengen. Ik ben gekomen om vuur op de aarde te werpen.
Die God, Die door vuur antwoordt, zegt Elia.
En Baäl kwam niet met vuur. En die valse goden kunnen niet met vuur komen.
En toen heeft Elia geroepen aan zijn God, en die God heeft met vuur geantwoord.
En wanneer gij zo zaligmakend bediend wordt, dan krijgt ge een God, Die met vuur antwoordt.
Dan wordt alles verteerd, alles, maar dan ook alles. Want Hij zal geven sieraad voor as, en vreugde-olie voor treurigheid.
Dat is geen zoetsappig vermaan, maar dat is met uw gebalde vuisten tegen God opstaan. En al komt dat niet uiterlijk voor de dag, dan is het innerlijk wel zo. En zo naderen we dan deze man.
Durft gij deze vuurprofeet wakker te maken? Durft ge hem te benaderen?

Het is Elia, een mens van gelijke beweging als wij, en toch durft ge hem niet wakker te maken. Hij heeft zich daar neergeworpen.

Daarstraks is hij voor de paarden van Achab uitgehold, voor de paarden van de koning van Israël is hij uitgelopen. Toen kwam er regen. Hij, de jongeling onder de jongelingen. Uw jongelingen zullen gewisselijk vallen.

Ziedaar een jongeling onder de jeneverstruik. Die zaken hebben een geestelijke beduidenis, opdat gij het zoudt proeven en smaken: De Heere is zo getrouw als sterk. Zo getrouw om mij klein te maken, zo getrouw om mij te kastijden, zo getrouw om mij het haar uit te plukken, zo getrouw om mij met doornen te omtuinen. Zo getrouw opdat Hij het mij zou leren: Het uitnemendste in dit leven is moeite en verdriet. Dan krijgt ge de rouw en het leed en de vereenzaming en het verdriet als een geschenk, en dan wordt het een gouden kleinood van David, hoort ge het, dat verdriet en die smart en uw weduwschap en uw vereenzaming, een gouden kleinood van David voor de Opperzang-meester, dat is de Heilige Geest. Ik zal de Heere prijzen in mijn leven, ik zal Hem psalmzingen terwijl ik nog zo ellendig ben en nog zo ellendig wezen mag.

Dan gaat het u niet voorbij wanneer ge het zo moogt bezien. Maar anders gaat het u voorbij.

Ge kunt reeds zegeningen en beduidenissen hebben in uw leven en dat ge zeker moogt zeggen: "Ja, dáár en dáár heeft de Heere kennelijk gesproken en geholpen".

Want denk er om dat benauwdmakende genade ook genade is.

Ge zoudt zeggen: "Nee, dat is het niet".

Maar dat zegt ge natuurlijk in uw dwaasheid en in uw misnoedigheid. En dan kunt ge al heel wat hebben ondervonden. Die wijsneuzen zitten hier ook.

Ik wil jullie niet onaangenaam zijn, helemaal niet. Ik zie mezelf als de grootste beroerling.

Maar ik kan jullie soms niet uitstaan vanwege jullie eigenwijzigheid. Ja, dat geeft niets, want ge kunt mij toch treffen in de collecte en gij kunt mij ook treffen dat ge hier niet meer in de kerk komt. En wat ge mij aandoet, is niet zo erg. Maar wees dan niet gelijk de schenker van Farao. Die had Jozef ontmoet en die was beweldadigd in de gevangenis en die was uit zijn gevangenis bevrijd en hij was weer hersteld als schenker bij Farao, nietwaar? En?

Hij was God vergeten en Jozef vergeten.

En hoe staat het met jullie?

Echt uitgeholpen, echt gered, echt met Jozef gesproken, echt beweldadigd, echt in de ruimte, echt hersteld als schenker aan het hof van Farao met alle voordelen en wereldse zegeningen, maar Jozef vergeten.

Hebben jullie het nog wel eens over Jozef?

"Heden gedenk ik aan mijn zonden", zegt die schenker.

Ik stip dat alleen maar even aan, opdat de tranen zouden vloeien, opdat de verbrokenheid des harten zou komen in uw ziel. Opdat ge zoudt bekennen: "O God, wat zijn wij ver van huis".

Want dan kijkt ge niet meer naar een ander. Want het is niet het uitsteken der vingers: Hij heeft het gedaan, en zij heeft het gedaan, en die man heeft het gedaan en hij heeft mijn leven beroerd. Nee, geliefden.

Daar ligt Elia onder de jeneverboom. Durft ge hem wakker te maken?

Ge moogt hem niet wakker maken. Gij hebt vriend en metgezel verre van mij gedaan.

En dat komt ook in het leven van Gods lievelingen voor, dat God u zo vereenzaamt en dat God u zo omtuint en dat God u zo met verlatenheid komt te begiftigen en dat God het zelfs niet toelaat, dat iemand u aanspreekt.

Dat God het zelfs niet toelaat dat iemand u begrijpt.

Dat God het zelfs niet toelaat dat iemand zich met u bemoeit.

Dat doet God.

Hebt ge dan een andere God?

Wat hebben we nu eigenlijk? Ge hebt een stuk godsdienst en een rijk stuk brood. Goed. God beware u er voor dat ge aanstonds met een vuile, gescheurde boerenkiel over de markt van Zwolle hoeft te zwerven, dat ge zo gesjochten zijt geraakt, enkel en alleen waarom?

Omdat ze God vergaten, vervielen ze in die nood.

En dat kon u wel eens niet vreemd zijn aanstonds.

Ja, omdat we God vergaten, geliefden.

Ons land vergaat vanwege de voorspoed en vanwege de weldadigheid in het uiterlijke.

Ik wil u brengen bij die man die daar ligt. Een mens van gelijke beweging als wij. Durft ge daar boven te gaan staan? Hebt ge ook bevinding, hebt ge ook nog ervaringen? Leeft ge ook van uitreddingen?

Die van uitreddingen leeft, is in zijn eigen huwelijksbed teveel. Want ge kunt uw leven er niet naar aanstellen en ge kunt het niet bewijzen.

Maar wie van uitreddingen leeft, in- en uitwendig, is in zijn eigen huis en aan zijn eigen tafel teveel.

Ge kunt het niet geloven en ge durft het niet te geloven dat dát genade is.

Want God had u al die ellende kunnen besparen. God had het toch Elia wel kunnen besparen dat hij daar zo onder die jeneverboom lag. Hij had hem evengoed wel kunnen vernederen en vertederen en kunnen kleinmaken.

Maar Elia wist het niet meer.

En hoe is het bij ons?

Onze wetenschap staat ons in de weg en onze kennis.

De één valt hierover en de ander daar over. Ge hoeft niet over uw kinderen te vallen. Ge hoeft ze niet af te bekken, ge hoeft ze geen pak ransel te geven. Als ze het nodig hebben, nu, doe het dan. Maar ge hoeft er niet over te vallen. Want ze zijn in ongerechtigheid geboren en in zonde ontvangen.

En uw kinderen moeten de vloek uitleven. En wat is het nu? Ga nu als ouder zijnde de narigheid en de vloekwaardigheid en de verdorvenheid van uw kinderen mijnen.

En al de zonden van uw kinderen, al de gebreken van die lievelingen, dat ge die gaat mijnen.

Ja, en ze zijn in zonden ontvangen en geboren. Maar legt ge u nog wel eens neer onder die jeneverboom? Zijt ge wel eens aan een eind gekomen met uw lopen?

Dat ge dwars door de woestijn van Arabië heenging.

Want toen is Elia gaan vluchten, toen hij hoorde en de boodschap kreeg dat koningin Izébel het voor haar Baälpriesters zou opnemen en dat ze zijn ziel zou stellen als de ziel van die Baälpriesters, die hij afgeslacht had. Toen is hij gaan vluchten. Toen.

En hij is alles voorbij gestoven en voorbij gehold. En hij kwam te Berseba, de plaats waar de aartsvaders hadden geofferd. Waar Abraham, Izak en Jakob hun altaren hadden opgericht te Berseba.

En Elia vluchtte Berseba voorbij, want zijn ziel was door de genade verbijsterd.

Zijt gij wel eens door de genade verbijsterd?

Zo door de genade verbijsterd en blindgeslagen dat ge niets meer kon zien en niets meer kon onderscheiden?

Want ge krijgt het, met eerbied gesproken, van God niet op een briefje. Gods kinderen zijn een blind volk en die worden geleid in een blinde weg en ze worden als blinden zalig.

En dan wordt het niet anders, want het wordt nooit anders, nooit.

En weet ge waarom ge nu zo ongelukkig zijt?

Omdat ge vastigheid zoekt in uzelf. Daarom zijt ge zo ongelukkig.

Ge moet eerst een bidder worden en een danker. Ge moet bekeerd worden. Ge moet een godzalig mens zijn. Er moet wat van u uitgaan. Ge moet die boezemzonde te boven komen.

In ieder geval, als ge nu toch maar eens wist dat ge een mens zijt met een ander leven. En als ge nu maar eens wist dat ge een mens zijt die door God zaligmakend is aangeraakt. Als ge nu maar eens wist, toen die waarheid kwam en toen dat versje kwam, of dat echt van de Heilige Geest was.

Want de twijfelmoedigheid en de stormachtigheid van uw hart is groter geworden, en?

Ge zijt diep ongelukkig omdat ge vastigheid zoekt en vastigheid wilt in uw eigen hart.

En dat krijgt ge niet!

Omdat de Heere zegt, wanneer ge die ganse nacht gevist hebt, enkel en alleen om vastigheid en om in het leven te blijven, en die ganse nacht hebt ge niets gevangen en dan zegt Jezus: "Werp het net eens aan de andere kant". Hè, ge zoudt er toch zin in krijgen, mensen.

Neen, ge krijgt geen standvastigheid, ge krijgt geen leven in uzelf.

Want als die vrouw achtervolgd wordt in de woestijn door die draak, omdat zij het kind heeft, dat wil zeggen: leven, dan spuwt die draak een waterstroom over haar uit om haar en het kind te verzwelgen.

En wat doet God?

Hij neemt het leven, Hij neemt het kind en zet het in Zijn troon.

God gunt u geen leven in uzelf.

God gunt u geen vrucht uit uzelf.

Maar God gunt u alleen vrucht uit Zijn Zoon, Die met Hem gezeten is in Zijn troon.

Maar uit u in der eeuwigheid geen vrucht.

Wat heeft dat alles met Elia te maken?

Durft gij hem wakker te maken? Dat durft ge niet en ge moogt er ook niet bijkomen.

Maar het is een prediking. En dan?

Uw aangezicht in gunst tot hem gewend, schenkt hem in 't kort verzadiging van vreugde. Elia zegt: "Het is genoeg Heere, neem mijn ziel van mij, want ik ben niet beter dan mijn vaderen. "Het is genoeg". Hij heeft zich hier neergeworpen. Hij kon niet verder.

Elia vluchtte niet van God áf, maar Elia vluchtte naar God héén.

Elia vluchtte voor het aangezicht van Izébel, de koningin in Israël.

En die Izébel bracht hem bij zijn God!

Hoe maken jullie het met die Izébels bij jullie thuis? Met die duivels en die duivelinnen?

"Ja", zegt ge, "maar dat moet ge zó ver niet doorvoeren".

Neen geliefden, onze tijd en ons godsdienstig kerkelijk leven is er zo aan ontzonken; die dingen moet ge zó niet meer zeggen.

Maar die Izébel ligt bij mij thuis. En er is menige Izébel, die haar man bij zijn God gebracht heeft.

Zoals er ook menige Izébel is, die scheiding heeft teweeggebracht.

Maar dan gaat ge de wijngaard van Naboth begeren en dan zijt ge met een gemelijk man getrouwd, die zich daar neer werpt op de divan of op het bed, en hij is gemelijk en kwaad, want hij begeert de wijngaard van Naboth.

Welke man hebt gij thuis?

Maar zo moogt ge niet praten.

Neen? Waarom niet? Moet ik jullie ontzien, geliefden? Waarom?

Dat is wat, als ge dergelijke dingen hoort en ge moet het bekennen en ge wilt het niet ervaren.

Zo is het toch, hè? Ge hoort het. Ge moet bekennen dat het de waarheid is en toch wilt ge het thuis nog in 't mandje houden terwille van de vrede. En ge wilt het niet ervaren. Neen, zo wilt ge het niet.

Neen, maar waar zijn dan die Izébels voor? Waar is dan het vuur voor? Waar is dan het zwaard voor?

Denkt ge nu werkelijk dat ge onder een gereformeerde preek zalig wordt?

Denken jullie werkelijk dat ik er wat aan doen kan?

Niets kan ik er aan doen.

Daar ligt Elia. En dan treedt daar een engel vanachter de jeneverstruik op deze slapende mens toe en hij roert zijn schouder aan. Hij heeft daar aan het hoofdeinde een koek neergezet en een kruik of fles met water.

Elia! Hij is in de hemel bekend.

Het kon wezen dat uw naam hier op aarde bekend was bij de kerk en dat ge een naam had dat ge leven had, maar dat uw naam in de hemel niet bekend was. Dat kan ook.

Weet ge waaraan ge kunt weten dat uw naam in de hemel bekend is?

Dat kunt ge hieraan weten: Dat ge hier geen naam meer hebt.

Want dan heeft God uw naam weggenomen en dan hebt ge geen naam op aarde.

Ge krijgt ook geen vinger achter uw zaligheid, geen nagel, neen.

Het leven wordt beheerst door één Man, en dat is het vleesgeworden Woord.

Elia, sta op. Hier is spijs voor u. Wat een gestalte heeft die engel.

Elia is klaar wakker vanwege het morgenlicht. Verstaat ge dat?

Ge kunt soms 's morgens opstaan met een waarheid: Ik doe het niet om uwentwil, maar Ik doe het om Mijns groten Naams wil. Ja, dat is die Morgenster, die opgaat. Dan zijt ge klaar wakker, maar dan zijt ge ook klaar een stakker, afhankelijk van hetgeen daar staat. Spijze.

En Elia at en hij dronk.

Ja, het is geen wonder ook, als ge zo eens een engel ontmoet, als ge zo eens met de waarheid in aanraking komt. En hij at en hij was verkwikt en.... hij valt opnieuw in slaap.

Kent ge daar wat van?

Ik vraag alleen maar of gij er kennis aan hebt. Want die historie is kostelijk, maar dat moet geen bevrozen worden, maar het moet beleven worden.

Ja, als ge op weg bent om ouderling te worden en aanstonds misschien nog een beetje dominee, en dat ge dan van al die dingen niets weet!

Nu, ge hoeft u voor die beleving niet te schamen, hoor. Elia was een mens van gelijke beweging als wij. Zo kunt ge de waarheid, zo kunt ge de spijs proeven en ge kunt de drank smaken en dat het toch echt van de hemel is, want ge hebt die engel daar toch zien staan en zijn stem gehoord.

Het is toch echt Schriftuurlijk, want het gaat er maar over of ge uw persoon in de Schrift terugvindt. En? Hij slaapt weer.

Nu, dan gaat ge toch zeker met uw staat ondersteboven, hè?

Dan gaat ge toch zeker wel in de stand van het leven ondersteboven, ja. Dan wordt ge geschud en geslingerd. Dan is het: "Het is genoeg, neem mijn ziel van mij".

Wat is dat? Hoe komt dat dan?

Omdat er geen kracht van de spijs uitging.

Want ge kunt soms een koek van God krijgen en water en ge kunt soms een waarheid van God krijgen en zegen van God krijgen en dat ge moogt proeven en smaken en "geen leed zal het ooit uit uw geheugen wissen", dat er toch geen kracht van de spijs is uitgegaan.

Hij valt weer in slaap.

Waar is God op Wien gij bouwdet en aan Wien ge uw zaak vertrouwdet?

Waarom?

Omdat Elia er buiten moest vallen.

Omdat Elia te doen kreeg met een God, Die door vuur antwoordt.

Elia moest ook door vuur verteerd worden.

Er moest ook van Gods knecht van Gods profeet niet anders over blijven dan as. Opdat het aanstonds zou zijn: Sieraad voor as.

Het is genoeg. Laat mij maar sterven.

Neen, Elia vluchtte niet van God af, maar God hield hem in het rechte spoor.

En God had hem in Zijn genade zo omtuind.

Dat is toch zo echt. Durft ge naast die Elia te gaan liggen?

Ge moet niet lelijk van Elia doen. Hij was neerslachtig en droefgeestig. Hij was met alles aan een eind. Hij had zijn lichaam misschien ook tegen. Nu ja, hij zegt: "Ik ben alleen overgebleven en ik heb zeer geijverd voor de Heere der Heerscharen". Hij zal vermoeid geweest zijn en zal zich hebben neergezet. En nu was het: Eenzaam ben ik en verschoven. Alleen overgebleven. Het is genoeg.

Zijt ge jaloers op Elia?

Maar dan denken, en dat kunt ge niet meer. En dan geloven, en het is er niet. Belijden dat zou misschien nog gaan. Neen geliefden, dan maar liefhebben. En de liefde zoekt zichzelf niet.

Ach, zijt ge dan niet jaloers op Elia?

Gij kunt, wanneer ge het leven niet bezit en wanneer ge de godzaligheid niet kent, deze weg van Elia schier niet begrijpen. Maar Elia wilde naar God toe. Hij wilde er niet van af, maar hij wilde naar God toe. Wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen? Naar God toe.

Niet om zalig te worden. Maar om nu alles voor God neer te leggen. Laat mij maar sterven, want ik ben niet beter dan mijn vaderen. Dan zijt ge niet bang voor de dood. Neen. Dan is het niet om er af te zijn, maar dan is het omdat ge liefhebt:

God heb ik lief, want die getrouwe Heere,

hoort mijn stem, mijn smekingen, mijn klagen.

Ik blijf natuurlijk niet buiten mijn eigen bevinding met deze tekst, dat voelen jullie wel. Maar dan zeg ik: "Ja, het is genoeg Heere, laat mij nu maar sterven, laat mij nu maar gaan, laat mij nu maar bij U komen".

Neen, niet om er af te zijn. Ganselijk niet.

Maar waar, waar is nu uw God? Onze God is toch in de hemel en Hij doet al wat Hem behaagt. Hij verbergt Zijn aangezicht omdat het Hem behaagt. Hij zwijgt, we hebben een zwijgend God, omdat het Hem behaagt. Hij is een God Die ons met doornen omtuint, die ons met moeite en met verdriet komt te begiftigen, omdat het Hem behaagt. In Zijn liefde komt Hij te nemen. In Zijn liefde komt Hij u af te tuigen, te onttakelen.

Dat is ónze God. En?

Daar ligt Elia, de vuurprofeet, de man van de Karmel. Hij heeft geen kracht en moed meer om voort te gaan. Hij heeft geroepen op de Karmel: Want deze God is onze God, Hij is ons deel ons zalig lot, door tijd noch eeuwigheid te scheiden, ter dood toe zal Hij ons geleiden.

Deze God, de God van Abraham, Izak en Jakob, is geen God der doden, maar der levenden. Deze God, Die het belooft en Die het ook zal doen.

Elia, word eens wakker.

Het is genoeg. Neem mijn ziel. Hij wil sterven.

Is er dan wel eens stervensverlangen bij u? Of hebt ge liever een sigaar en een borrel? Ja, daar snakt ge al naar, als ge aanstonds naar huis gaat. Een ander neemt een sigaret.

Want zo is het toch, niet? En dan strakjes lekker eten.

Mogen die dingen op de kansel nog gezegd worden?

Zo lang ik hier sta, mag het nog gezegd worden!

Dat is nu ons leven en daar kunt ge nu niet onderuit.

Want al haat ge uw boezemzonde en dan ligt ge toch te loeren of ge ze nog doen kunt.

"Ja", zegt ge, "maar man, dat is toch verschrikkelijk".

Dat is niet alleen verschrikkelijk, dat is goddeloos.

Neem mijn ziel.

Dat zijn de Izebels die uw ziel benauwen.

Dat zijn de Izebels die uw ziel bespringen.

Dat zijn de ellendelingen, die het juist moeten doen om u tot een ellending te maken en om u klein te houden voor God.

Om u zó te vernederen dat ge niets, maar dan ook niets anders zijt dan: Mijn etterbuilen, die vervuilen, zijn voor Uw Goddelijk oog. En dan roept de kerk het uit in de vader der gelovigen: "Gaaf toch niet aan Uw knecht voorbij". Omdat ge niet anders dan drek en zonde en walgelijkheid voortbrengt.

Als God het niet verhoedt, zondig ik mij hedenmorgen nog dood in de prediking.

En als God het niet verhoedt, zondigen jullie je dood in het luisteren, enkel en alleen in een weg van oppervlakkig egoïsme, van zelfzucht en van zelfbehagen, omdat ge vastigheid in uzelf zoekt en in uw weg en in de leringen.

Maar ge zult nooit vastigheid in uzelf krijgen al komt God u honderdduizend maal te bekeren.

Uit u in der eeuwigheid geen vrucht.

Daar was Elia gekomen: Het is genoeg. Hij was alles voorbijgelopen.

Dan loopt ge alles voorbij totdat ge daar komt aan het eind met uw vermoedheid en met uw neerslachtigheid. En dan valt ge daar maar neer onder de jeneverstruik. Mocht het zijn onder het kruis op die plaats waar God het droge geformeerd had. Ge zoudt er bij in slaap vallen, wilt ge dat geloven, het is hier lekker warm.

Is er nog enige dierbaarheid in uw hart? Ik ga daar niet mee spotten, helemaal niet.

Maar Elia zegt: "Het is genoeg". Het is genoeg ellende, het is genoeg ongeloof en dwaasheid, het is genoeg trouw en weldadigheid. Het is genoeg, Heere.

Ze malen er toch immers niet om. Ik ben alleen overgebleven. Maar God wist wel waar Zijn kinderen zaten. Hij zegt: "Ik heb er nog zeventuizend diehun knie niet hebben gebogen voor Baäl".

Ja, dat wist God alleen. Maar het moet dan toch wel een ongelukkige kerkstaat zijn geweest in die dagen, want anders had Elia toch ook wel wat van die zeventuizend geweten.

Er moet toch bedroevend weinig kracht van die zeventuizend uitgegaan zijn als Elia er niets van wist. Want dat is de dierbaarheid niet, als ge knus met elkaar zit te praten en dat we de weg nog eens mochten kennen.

En: "Jij hebt toch vroeger ook dat versje gehad. En jij hebt toch vroeger ook die beloften gehad? Mag je er nog wel eens wat inkomen, meid? Mag je er nog wel eens wat van komen te vertellen? Knusjes, hè? Nu moeten we het de volgende keer nog eens over jouw weg hebben. En dan moet je ook nog eens vertellen hoe je daar uit gered bent en daar door geholpen".

Maar het is gelukkig een God, Die door vuur antwoordt.

Dat alles wordt altemaal verteerd, opdat er niets zou overblijven dan: slaap onder de jeneverboom.

Het is genoeg.

"Neen" - zegt de Heere - "het is niet genoeg, het is ganselijk niet genoeg. Ik heb nog wat anders voor u, Elia. Ge zult nog met vurige wagens en vurige paarden naar de hemel gehaald worden. Ze willen u hier aan het hof van Achab en Izébel niet hebben. Ze hebben u uitgestoten. Maar de hemelpoort is voor u ontsloten. Ge hoeft niet eens te sterven".

Daarom, wanneer ge dat gaat leren: Ge kunt gerust in vrede slapen, dat was die Elia, en liggen ongestoord ter neer, want Gij o God, mijn Schild en Wapen.

Daar heb ik ineens de waarheid terug die van de week mijn ziel ontroerde.

Daar schrik ik nu van op de stoel.

Dat was in één van die moedeloze ogenblikken toen het bij mij was: "Het is genoeg". En toen kwam het: "Want Gij o Heere, mijn Schild en Wapen - zo klonk het in mijn ziel - schoon het onheil schijnt voor mij geschapen, zult mij doen zeker wonen, Heere".

Kom, laten wij het samen zingen.

Het is uit de 4e Psalm en daarvan het 4e vers:

*Gij hebt m' in 't hart meer vreugd gegeven,
Dan and'ren smaken in een tijd,
Als zij, door aards geluk verheven,
Bij koorn en most wellustig leven,
In hunnen overvloed verblijd.
Ik zal gerust in vrede slapen,
En liggen ongestoord ter neer;
Want Gij alleen, mijn schild en wapen,
Schoon 't onheil schijnt voor mij geschapen,
Zult mij doen zeker wonen, HEER.*

God had Elia deze inzinking kunnen besparen. God had evengoed Zijn werk en Zijn raad kunnen doen met Elia ook zonder deze inzinking.

God had Elia kunnen sterken en bevestigen vóórdát hij deze inzinking kreeg, opdat hij Hem zou loven en prijzen. God heeft tot hem gesproken in Zijn heiligdom.

En wanneer God tot u gesproken heeft in Zijn heiligdom, dan krijgt ge Gods raad liever dan uw eigen zaligheid.

Ja, daar zijn we nog niet, hè? Toch is dat de zaligheid, wanneer ge Gods raad liever krijgt dan uw eigen wil. Dan hebt ge niets meer te bestellen. Het is genoeg, Heere.

"Neen - zegt de Heere - het is niet genoeg. Ik wil u zaligmaken in Mijn weg en ge zult altijd zalig worden in Mijn weg en nooit in uw weg".

En daarom is het: Gij hebt mijn ziel beveiligd voor de dood dat ik geen zelfmoord zou plegen.

Gij richt mijn voet dat hij zich nimmer stoot aan de schemerende bergen, want de mensen willen u altijd hebben in een weg van doen en laten. Dat moogt ge niet en dat niet en daar moet ge afblijven.

Zo is het niet. Christus ontmoet Zijn kerk op het zondepad en dat zondepad is het vredespad.

Dáár ontmoet Christus Zijn kerk.

En daar wilt ge niet aan en daarom gaat ge in grauwigheid en in magerheid en in narigheid over de aarde. Omdat ge daar niet aan wilt. Dit is het, wat de Apostel zegt: Zijt dan altijd standvastig, onbeweeglijk, overvloedig zijnde in de dingen des Heeren.

Zijt dan altijd standvastig om arm en ellendig te zijn. Dat is het.

Zijt dan altijd onbeweeglijk om zondaar voor God te zijn. Niet anders te willen wezen.

Zó beweeglijk en onstandvastig zijn we, dat de Heere zegt: "Zijt standvastig. Altijd overvloedig zijnde in de dingen des Heeren".

En wat zijn die dingen des Heeren?

Zonde en schuld, dat zijn de dingen des Heeren.

En daar hebt ge nu altijd overvloedig in te zijn, anders niet. Want daar hoeft ge nooit naar te zoeken. Dat hebt ge altijd in uw boezem en dat hebt ge altijd in uw handen en onder uw voeten en altijd in uw mond en in uw ogen. Daarom raad Ik u dat gij van Mij koopt ogenzalf opdat ge uw zonde en uw schuld zult zien. Daarom raad Ik u dat gij van Mij koopt goud, beproefd, dat is het geloof in uw eigen verdoemenis en dat ge zult gaan in een weg van zelfvernietiging.

Dat is heel wat anders dan dat ge uzelf voor praat en uzelf voor preekt. Er zou geen roem, er zou geen glorie noch heerlijkheid voor de Christus Gods in zijn als er bij u en bij mij nog één haar goed was. Dat is er ook niet. Maar dan kunt ge wel denken en zeggen: "Dat wordt wel anders"; maar het wordt nooit anders. En het mag ook niet anders worden, want Christus is Christus en de zonde is de zonde.

Nu, we hebben Elia niet wakker gemaakt. Ik durf hem niet te benaderen. Maar wanneer hij weer in slaap valt, dan wordt hij ten tweede male wakker gemaakt. Eerst is het door een engel en dan is het door de Engel des Heeren, dat is de Christus Gods: Sta op en eet, de weg zou voor u te veel zijn. Dus wordt des Heeren volk geleid terwille van de zaligheid. Neen, daar ga ik niet op in.

En dan moet Elia weer naar het land van de wet terug. En dan vlucht hij naar Horeb. Dan komt hij bij de Sinai, bij de berg der wetgeving.

Ja, dat zijn de wegen en de leidingen des Heeren, geliefden. Want de brief aan de Galaten krijgen we te beoefenen en krijgen we te leren: Ja, gij liep wel. Wie heeft u betoverd?

Dat hoeft ge niet na te praten, want daar weet ge toch niets van, neen. Maar het gaat er over, dat ge in een weg geleid wordt waar de blinden niet zullen dwalen. Daar hoop ik in de toekomst nog eens over te preken.

"Wat doet ge hier?" zegt de Heere tegen Elia wanneer hij komt bij de berg Sinai. "Wat maakt gij hier, Elia?"

Nemen jullie dat maar mee naar huis. Ik ben moe. Ik ga ook naar huis.

Gij zult te Jeruzalem getroost worden. Dat is boven. Dan ga ik op tot Gods altaren, tot God, mijn God, de Bron van vreugd. Dan zal ik, juichend, stem en snaren tot roem van Zijne goedheid paren, Die na 't kortstondig ongeneugt, mij, arme tobberd, die zijn leven verknoeid heeft, mij, eindeloos verheugt.

Moet het dan zo? Moet ik dan jullie helemaal niets meegeven? Wat niet is, kan niet geteld worden. Er is niets te maken. Maar dit: Ik neem de staf ook weer op en ik geef u de staf weer in de hand. Welke staf? "Ja - zegt ge - de staf der belofte".

Die kan ik u niet geven. Dat is een geschenk uit God vandaan. Jullie moeten geen dingen van mij gaan eisen, die ik u niet geven kan. Eigenlijk heb ik niets uit te delen. Ja toch wel iets, namelijk predik dat: Standvastig, onbeweeglijk, overvloedig zijnde in de dingen des Heeren.

Ga dan met ons en doe als wij. Ik durf het soms wel te zeggen: Broeders, wees mijn navolgers. Als ik heel erg vrijmoedig ben, dan durf ik het wel te zeggen: Wees mijn navolgers gelijk ik van Christus. Er komt toch van mij niets in aanmerking.

Maar we gaan heen naar huis en dan drukken we elkaar de staf in de hand. En dat is?

De bedelstaf!!!

En de bedelstaf is de staf der gemeenschap. Dan zijn we allemaal even arm. Dan zijn we allemaal even leeg en afwezig. De bedelstaf, de staf der gemeenschap.

"Het is genoeg", zegt Elia.

"Neen - zegt de Heere - het is niet genoeg. Wat weet gij van genoeg? Ik heb nog veel meer dan dit om u te geven".

Als ge nu aanstonds aan uw tafel zit en de tafel is gedekt, ik weet niet of er dan nog iemand bidt, kloosterheiligen heb ik hier niet, maar ge kunt het wel gaan leren: Heere zegen deze spijze, Amen. Lezen jullie nog in Gods Woord thuis?

Jullie hoeven mij echt niets wijs te maken, het is hier in Hierden een goddeloze troep. Maar nu, waar is de bedelstaf, de staf der gemeenschap? Om daar nu mee te komen voor Gods Aangezicht, èn leraar èn volk. Het is genoeg.

En wanneer ge dan aanstonds aan uw tafel zit, dan moet ge eens boven die tafel kijken, daar staat wat geschreven.

Boven jullie tafel en boven mijn tafel staat wat geschreven. Het staat geschreven met gouden letters. Hebt ge het nooit ge zien?

Dat komt omdat uw blinde zielsogen niet geopend zijn.

Boven uw tafel en boven uw spijs staat geschreven - mocht het zijn dat er nog een stukje vlees was en een beetje vet daar staat geschreven: Ik heb meer dan dit om u te geven.

Ja, dat zal wat zijn, geliefden. Berg de boel maar op, want dan heb ik het buiten mij. Geen standvastigheid in mij en geen veiligheid in mij en geen spijs en drank in mij, maar buiten mij. Meer dan deze aardappelen, meer dan deze preek, meer dan deze onderwijzing heb Ik om u te geven, meer dan de huwelijksdag, meer dan de trouwdag, meer dan water en brood. Halleluja.

Amen.

O Heere, wil U ons dit alles leren en doe U ons dat ook ervaren: Zonder Mij kunt gij geen stap doen. Zonder Mij kunt gij niets doen. Zonder Mij kunt gij niet begeren.

En dat we nu zalig worden zonder de zaligheid te begeren!

Amen.

Onze slotzang zij uit de 32e Psalm en daarvan het 4e vers:

*'k Bekend', o HEER, aan U oprecht mijn zonden;
'k Verborg geen kwaad, dat in mij werd gevonden;
Maar ik beleed na ernstig overleg,
Mijn boze daân; Gij naamt die gunstig weg.
Dies zal tot U een ieder van de vromen,
In vindenstijd, met ootmoed smekend, komen;
Een zee van ramp moog' met haar golven slaan,
Hoe hoog zij ga, zij raakt hem zelfs niet aan.*

Gaat thans henen in vrede :

De Heere zegene u en de Heere behoede u,

De Heere doe Zijn Aanschijn aan u lichten en zij u genadig,

De Heere verheffe Zijn Aangezicht over u en in u en geve u vrede.

Amen

ERE ZIJ GOD

Votum:

Onze hulp en onze verwachting sta in de Naam des Heeren Heeren, Die hemel en aarde schiep door het Woord van Zijn kracht, Die trouwe houdt en eeuwig leeft en nooit laat varen de werken Zijner handen. Genade, barmhartigheid en vrede worde u geschonken van God, de Vader, En van Jezus Christus, Zijn eengeboren Zoon, onze Heere, door de bediening van de Heilige Geest. Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 74e Psalm en daarvan het 15e vers:

*Hoe menigmaal hebt G' ons Uw gunst betoogd,
't Zij G' een fontein deedt uit een rots ontspringen,
Of op een hoop de waat'ren samendringen,
Wanneer de stroom door U werd uitgedroogd.*

De mens is aan zijn feesten te kennen.

Maar God is ook aan Zijn feesten te kennen. En er is geen feest als God er niet in is.

Maar als God de feesten uit Zijn eigen gemoed te voorschijn brengt, dan zult gij het ervaren, dat dat enkel en alleen is: Gij hebt mij in het h art meer vreugd gegeven, dan anderen smaken in de tijd, die bij koren en most wellustig leven, in hun overvloed verblijd.

God is enkel feest.

God is enkel vrolijkheid.

God is enkel verheuging.

Daarom is het: Bedroef de Heilige Geest, dat is de Geest der vrolijkheid en de Geest der verheuging, niet. Wanneer ge dan ooit ook de Christus Gods ontmoet, - wanneer het u nog nooit te beurt is gevallen, dan weet ge het natuurlijk niet - dan ontmoet ge een vrolijk God. Gelijk de bruidegom vrolijk is over de bruid, also zal uw God over u vrolijk zijn. Dat zal hun de eeuwige zaligheid uitmaken, dat eeuwige verheuging op hun hoofd zal zijn. Droefheid en treurigheid zullen weg vlieden. Er is geen feest, waar God niet in is, waar Hij niet in is als het een en het al, als de eeuwige Verheuging.

En wanneer ge dan op weg zijt naar het graf, wanneer ge op weg zijt naar de eeuwigheid - want dat zijn we allen tezamen en dat zijn we allen, hoofd voor hoofd - dan zult ge hier aan deze zijde van het graf door de Reddingspoort moeten ingaan. En die Reddingspoort is enkel vrolijkheid en enkel verheuging uit God vandaan, opdat Hij u en mij zou kunnen zalig maken.

"Alweer Kerstfeest - zegt deze of gene in ons midden - en nog dezelfde ellendeling".

Alweer Kerstfeest, en Gode zij dank ook nog dezelfde Heere Jezus.

Hoe zijt ge hier gekomen?

Hoe denkt ge dat ge in Bethlehem komt?

"Ja - zegt ge - alleen op de wagens van Zijn bereidwillig volk".

Inderdaad. Maar nu gaat het eens bevindelijk: In de grootste smarten - dat is beleving - blijven onze harten in de Heere gerust.

Durft ge dat te zeggen?

Dat is alleen wanneer die dierbare Borg Zijn vleugelen over u uitspreidt, wanneer Zijn linkerhand onder uw hoofd is en Zijn rechterhand u omhelst en Hij het u toefluistert: "In de grootste smarten blijven onze harten in de Heere gerust".

Dat kan Christus alleen maar u toefluisteren en dan kunt ge alleen maar in de Beminde tot bedaren komen.

Want wat is liefhebben?

Als ge in een Ander tot bedaren komt.

En daar heeft God voor gezorgd.

Ik kan jullie vanmorgen niets nieuws vertellen, ganselijk niet. Maar als de Hemel het doet, dán kon het wel eens Kerstfeest zijn vanmorgen in ons midden..

Het woord van onze tekst?

Dat zal u wel bitter tegenvallen. Het is uit het u voorgelezen Schriftgedeelte.

Lukas 2 en daarvan het 14e vers, het eerste gedeelte:

“Ere zij God”

Ziedaar het woord van onze tekst.

Ik heb geen thema. Hier is geen thema voor. Wat moet ik hier nu voor een begrip toepassen? Ik heb ook geen tekstverdeling. Wat we dan wel hebben? Nu, uw ledigheid kan zo groot zijn, dat ge het niet uit kunt spreken.

Ere zij God.

Tenslotte zijn we maar napraters.

Proberen wij tot God te naderen.

Uit de 67e Psalm en daarvan het 2e en het 3e vers:

*De volken zullen U belijden,
O God, U loven al te zaâm.
De landen zullen zich verblijden,
En juichen over Uwen naam.
Volken zult Gij rechten,
Hunne zaak beslechten,
In rechtmatigheid;
Volken op deez' aarde,
Die Uw arm vergaarde,
Die Gij veilig leidt.*

*De volken zullen, HEER, U loven;
O HEER, U loven altemaal,
Die d' aarde vruchtbaar maakt van boven,
Dat z' ons op haar gewas onthaal'.
God is ons genegen;
Onze God geeft zegen.
Hij, die alles geeft,
Hij zal zijn geprezen;
Hem zal alles vrezen,
Wat op aarde leeft.*

Het is niet druk op weg naar Bethlehem. Het is heel niet druk. Hebt ge wel eens gestaan langs de weg naar Bethlehem? Hebt ge wel eens gestaan daar en de weinigen gezien die daar gingen en de weinigen die gij tegenkwaamt?

Vanzelf houden wij ons aan de historie en hoewel we geen spijkervastheid nodig hebben uit de historie, hebben we toch met een historisch christendom te doen.

Bethlehem, dat is het broodhuis, is altijd door God gediend en is altijd het centrale middelpunt geweest van al degenen, die de Heere ootmoedig vrezen.

Gij verwacht van mij geen kerstverhaaltje. Dat ligt mij niet. Daar, heel in de verte, daar zie ik de witte muren en de wazige contouren van Bethlehem. Hier vandaan kan ik het maar nauwelijks zien, het licht moet er al net opvallen, dan kan ik zien dat de poorten wagenwijd openstaan.

Eigenlijk staan de poorten van de Godsstad altijd open.

Maar staan ze alleen maar open, als ge ze ziet? Neen, ook als ge ze niet ziet! Want Hij zal blinden leiden in een weg die ze niet geweten hebben. Ik raad u dan, dat gij van mij koopt ogenzalf in dit morgenuur.

Neen, van mij kunt ge geen ogenzalf kopen, maar ga tot de verkopers. Opdat het u niet gebeure met de dwaze maagden, dat, wanneer de deuren gesloten werden, gij zult beginnen buiten te staan. Maar dan zal het te laat zijn, vertrouw ik. Wanneer ge geen olie hebt in uw lampen, en wanneer ge niet begiftigd zijt met de vrije genade die er in Christus Jezus is. Wat is dat dan?

Barmhartigheid en vrede. En dat kan alleen maar ten tijde van de vroege en van de spade regen.

"Ach - zegt ge - ik versta al die dingen niet".

Het gaat er ook niet over of ge het verstaat, het gaat er maar over of ge meegenomen wordt.

Het gaat er ook niet over of ge het begrijpt, maar het gaat er maar over of ge gegrepen wordt.

Zoals de Apostel zegt: "Niet, dat ik het alrede verkregen heb, maar ik jaag er naar".

En waarom jaagt ge er naar?

Omdat ge door de wind des Geestes meegenomen wordt.

Zo kunt ge dan staan aan de weg naar Bethlehem.

Neen, het is geen fantasie. Het is de bevinding en de beleving van Gods arme heiligen, die hun eigen beleving en hun eigen bevinding niet vertrouwen.

Zolang en zo breed als ge uw bevinding en uw bekering vertrouwt, dan staat ge met uw beide voeten op uw bevinding en uw bekering. En dat betekent niets, want het kan nooit grond voor de eeuwigheid zijn.

Als ge ooit in Bethlehem komt, dan moet ge er gebracht worden.

En zo kunt ge dan staan op die weg. Stoffig en heet. Daar, heel in de verte - ja, dat hebben ze u gezegd - daar is Bethlehem. En daar op die weg zijt ge al iemand tegengekomen en ge zijt misschien nog iemand tegengekomen, en ze gingen zo maar schuw hun weg. Niet naar Bethlehem, maar van Bethlehem af. Kunt ge mij volgen? Begrijpt ge er wat van?

Daar gaan er ook nog twee naar Bethlehem.

Wanneer ge nauwkeurig met de geschiedenis bekend zijt, dan hebt ge ze reeds herkend.

Twee vrouwen. Twee weduwen. Zij dragen het rouwkleed.

Op weg naar Bethlehem ontmoet ge enkel weduwen.

Nooit van gehoord?

Nu, dan vanmorgen voor het eerst.

Op weg naar Bethlehem ontmoet ge enkele weduwen. Ge hebt ze reeds herkend? Naomi en Ruth.

En die vrouw die ge daarstraks tegen kwam, dat is ook een schoondochter van Naomi, dat is Orpa.

Tot aan de scheiding van Moab en Juda waren ze gekomen. En daar bij die witte grensmaal, daar hebben ze elkaar losgelaten. Naomi en Ruth, ze gaan samen verder, als twee pelgrims in God verblijd, het nauwe pad dat ten leven leidt.

Ja, daar is vrolijkheid in, wanneer God het u leert, dat de weg eng is en de poort nauw. Want wij proberen altijd vlees en bloed mee te nemen, maar vlees en bloed zullen het Koninkrijk Gods niet beërven.

Daarom is iedere weg van afsnijding voor Gods ontdekte volk dierbaar vanwege de bloedingen, maar bovenal vanwege de afhankelijkheid, die ze in hun boezem waarnemen omtrent de gewilligheid van de Heere Jezus.

De Heere kan Zich zo in Zijn gewilligheid en in Zijn dierbaarheid, glinsterende tussen de traliën, even als een glimp aan uw ziel openbaren, dat alles opspringt van verheuging, dat uw banden en uw kluisters innerlijk van u afvallen, dat ge zoveel ruimte en zoveel gepastheid ziet in Eén, die ge nog nooit hebt ontmoet en Die ge nochtans liefhebt. Dan is het of ge uit een gans onzichtbare wereld zoveel welwillendheid ontmoet naar uw ziel heen, dat het is: "En Gij slaaktet mijn banden, dies doe ik U gewillig offerande van lof en dank, U plechtig toegezegd". En?

Als het opgedroogd is, dan staat ge nog met een ongeredde ziel.

En als het opgedroogd is, staat de schuld nog open.

En als het weer weg is, dan is de leegte nog groter. En wanneer ge u er nog wat van wilt herinneren, dan is het alsof ge uw verstand kwijt zijt.

Wat is er dan toch van over gebleven?

Dat het zo aangenaam was en zo gemakkelijk. En dat het bij u is: "Och, werd ik derwaarts weer geleid".

Zo gaan ze daar, Naomi en Ruth.

En we blikken nog even terug en dan zien we daar Orpa. Ook zij was weduwe, net als de anderen. En wanneer gij ze dan daar ziet gaan, dan moet ge aan de kant van de weg staan, want anders kunt ge er geen kennis van dragen en anders hebt ge er ook geen wetenschap van.

Hoe komt ge dan aan de kant van de weg?

"Ja - zegt ge - zeker als een meeloper, en zeker als een bijloper".

Want er waren met de kerk uit Egypte zoveel meelopers en zoveel bijlopers, en zoveel die het manna gegeten hebben en het water uit de rotssteen gedronken, die Mozes hebben gezien, die Aäron hebben gezien, die Mirjam hebben horen zingen en die de wolkkolom des daags en de vuurkolom des nachts hebben aanschouwd, de beschutting en de bescherming hebben ervaren van de God van Israël. En?

Ge waart wel meegegaan, maar ge waart niet uitgeleid.

"Ja - zegt ge - daar ben ik bang voor".

Welgelukzalig degene, die geduriglijk vreest.

Want wanneer ge op weg zijt naar Bethlehem, dan zult gij vragen: "Is dit wel de weg? Ben ik het spoor niet bijster?"

Die mensen hebben het zo vast niet. Die mensen kunnen zichzelf niet meekrijgen en ze kunnen zichzelf niet verklaren. Dus hier ziet ge ze gaan en daar ziet ge ze gaan. Dan moet ge toch op die weg zijn?

"Neen - zegt ge - ik ben niet op de weg, maar ik sta náást de weg. Het volk is op de weg en ik ben er niet bij, maar in gedurige vreze".

Ik kom een stapje dichterbij, ik kom naast u zitten, ik sla mijn arm om u heen en ik zeg - wat zal ik zeggen? - Bedwing uw stem van gewezen en uw oog van tranen, want er is loon voor uw arbeid.

Wat is dan uw arbeid?

Dat kunt ge zelf niet bezien.

Dit is uw arbeid: Dat ge aan de kant van de weg zit.

En dit is loon voor uw arbeid: Wanneer ge door God wordt opgemerkt.

"Ach - zegt ge - man, praat alstublieft een beetje door, want ge maakt me zo aan de gang".

Waarmee maak ik u dan aan de gang?

Omdat ge zegt: "Wij zien onze tekenen niet. Wij hebben geen bewijzen van enige godsvrucht en van enige godzaligheid. Wij zijn maar meelopers. Wij zijn niet uitgeleid. We zijn maar mee gegaan. We zijn niet ingeleid in de waarheid. Wij hebben ons er maar bijgevoegd".

Goed. Dus ge zijt er niet bij?

Neen.

Ik kom bij u zitten. Het is Kerstmis. Het is nacht. Kerstmis is alleen maar voor nachtwandelaars. Ja, die aan slaapziekte lijden. Ge hebt het toch wel gelezen in het kerstverhaal: En er waren herders in diezelfde landstreek. Nu, dat waren maar tobbers. Als ge bij nacht uw brood moet verdienen, dan zijt ge nachtwaker en nachtwandelaar. En dan zijn er altijd herders in diezelfde landpalen van ellende.

Zij gaan naar Bethlehem.

Daar gaat Orpa en daar gaat Ruth.

Gij zijt ook op de weg. Kom, ga met ons en doe als wij. O Bethlehem, dat ik bemin, wij treden uwe poorten in.

"Neen - zegt ge - ik hoor niet bij dat volk".

Gij hoort wèl bij dat volk.

"Neen - zegt ge - ik heb die beleving niet van een Ruth en van een Naomi. Als ik ergens bij hoor, dan hoor ik bij degene, die daar heengaat, die terug kon naar Moab".

"Wat is dan uw beleving?"

Schrik niet, want uw hart zal vrolijk leven.

Wat is uw beleving?"

"Mijn leugenachtigheid, mijn blindheid, mijn krachteloosheid, mijn vreugdeloosheid".

"Wat is uw beleving dan toch?"

"Als ik het maar zeggen kon".

"Uw hart zal vrolijk leven, nooddruftigen, veracht Zijn goedheid niet, nooit zal Hij Zijn ellendigen begeven. Moet ik dan zeggen waar ge legert? Wat is dan uw beleving?"

"Man, ik heb geen beleving. Ik heb alleen beschuldiging en aanvechting en strijd. Het is een zuchten onder de heftigste veroordelingen van mijn uit- en inwendig leven".

"Toch zijt ge op de weg naar Bethlehem".

"Ge kunt mijn naam niet noemen".

"Ik zal uw naam noemen en dan zal het kindeke opspringen in uw buik. Dan zult gij het eerst verstaan, als ik uw naam noem, dat ge waarachtig leven hebt in uw hart. Dan zal het zijn: "Wat is het, dat de moeder mijns Heeren tot mij komt?" "Ja, toen was Maria nog niet in Bethlehem geweest".

"Zal ik dan zeggen hoe of het is?"

"Ach - zegt ge - probeer het maar niet, laat ik maar naar huis gaan".

"Hebt ge dan spijt, dat ge hier gekomen zijt? Het is hier maar een eenvoudige herdershut aan de rand van de Veluwe. Wij kunnen ook niet anders. Zal ik dan zeggen hoe het in uw hart is?"

Ge kunt met Naomi en met Ruth niet meekomen en ge kunt met Orpa niet terug.

Zal ik dan zeggen hoe het in uw hart is?"

Zo ik voorwaarts ga, dan zie ik Hem niet, en zo ik achterwaarts ga, dan aanschouw ik Hem niet. En ga ik terzijde, dan is Hij er niet.

Zijt ge er vreemd van?"

Zoudt ge durven ontkennen, dat ge niet op de weg naar Bethlehem zijt?"

"Ach - zegt ge - zou het wel waar zijn?"

Ziet, geliefden, de hemel scheurde en zij kwamen neder, want God kan uw armoede en uw ellende en uw ledigheid en uw ver van-Hem-af-zijn niet langer verdragen.

En ziet, de hemelen scheurden en een Engel Gods kwam naar beneden en de heirscharen des Hemels - het is alsof het Jeruzalem hierboven leegstroomt. Telkens en telkens en telkens weer golven zij naar beneden, de heilige engelen Gods, uitgezonden ten dienste van Zijn uitverkorenen. Ze komen: "Ere zij God, ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in mensen een welbehagen".

Ere zij God, wanneer Hij u zo uitgeschud aan de kant van de weg naar Bethlehem neerzet.

Dat is een Godsdaad.

Ere zij God, wanneer ge niet vooruit kunt, wanneer ge niet achteruit kunt, wanneer ge geen weg meer weet ter rechter- of ter linkerzijde.

Ere zij God.

Verstaat gij ook hetgeen gij leest?"

Het kan niet. Gij kunt niet meer terug met Orpa.

Zeg het zelf eens: Kunt ge terug?"

Neen, ik ben wel bang dat het mij nog eens overkomt, maar ik kan niet terug.

Kunt ge vooruit?"

Kunt ge en durft ge het zeggen met Ruth: "Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God. En waar gij vernachten zult, daar zal ik vernachten. En waar gij zult sterven, daar zal ik sterven. En waar gij zult begraven worden, daar zal ik begraven worden?" "Ja - zegt ge - maar ik weet niet of ik wel oprecht en waar ben. Ik zie mijzelf zo gaan in mijn onoprechtheid".

Ere zij God. Zo breekt het ten hemel los boven Bethlehem en boven Efratha's velden.

Ere zij God.

Dat is de vrolijkheid Gods. Dat is de verheuging Gods, die zich een baan breekt.

God is zo vrolijk en zo verheugd. Wij verkondigen u grote blijdschap.

Dat is de grote blijdschap, die er in God is. Dat is de grote vreugde, die er is in een drieënig God.

God de Vader is het uitgangspunt van het Kerstfeest.

God de Zoon is het doorgangspunt.

God de Heilige Geest is het middelpunt.

En het hart van Zijn verloren volk, dat is het brandpunt.

Was ons hart niet brandende in ons toen Hij met ons sprak op de weg?"

Die liefdegeur, dat liefdevuur, dat is het.

Want dan worden die ijzeren grendelen aan stukken geslagen en die koperen deuren versmelten, omdat Hij vrolijk is.

Weduwen komen aan, door het Goddelijk licht geleid. Dat zijn de Naomi's en dat zijn de Ruth's. Breng Mijn dochteren van verre. Zij komen aan, geliefden, zij worden door dat Goddelijke licht geleid.

Ja, gij kunt het niet grijpen. De Morgenster kan wel eens glanzen in uw hart, maar gij kunt Hem toch niet naar u toe halen, neen.

Maar, dat licht wordt niet gedoofd.

Uw zon en uw maan zullen ondergaan. Maar die Zonne der gerechtigheid straalt in alle eeuwigheid.

Gelukkig dat ge bij het maanlicht van de kerk en bij het maanlicht van de godsdienst niet hoeft te leven.

Maar ulieden daarentegen, die niet meer achteruit en niet meer vooruit kunnen, die niet meer terug kunt naar Moab, die niet vooruit kunt naar Juda hoewel de poort van Bethlehem wagenwijd openstaat, zal de Zon der gerechtigheid opgaan. Toch: Ere zij God.

Zo arm en zo krachteloos en zo uitgeschud.

Ge denkt dat ge beleving hebt?

Denk dat nu alstublieft niet, neen.

Ge denkt dat gij genade bezit?

Verbeeld u die dingen nu toch alstublieft niet.

Hoe dan?

De genade ligt buiten u in Christus Jezus.

Hoe is het dan?

Zij komen aan door het Goddelijk licht geleid, bij het licht van de vriendelijkheid Gods, bij het licht van de barmhartigheid Gods, bij het licht van de Godsverheuging: "Wij verkondigen u grote blijdschap, die alle volkeren, die alle weduwen wezen zal". En dan?

Zij komen aan. Gelijk een bruidegom vrolijk is over de bruid, also zal uw God over u vrolijk zijn, in uw armoede, in uw ellende, in uw berooidheid, in uw krachteloosheid, in uw ver-van-God-af-zijn. Wat een voorrecht.

Wat een onuitsprekelijk voorrecht, dat wij een Oudste Broeder hebben, Die zo in onze ellende is afgedaald, Die zo in onze verlatenheid is afgedaald. Dat wij een oudste Broeder hebben, Die al het onze geëigend heeft, Die ons vlees heeft aangenomen, Die daar neergelegd is in Bethlehems stal.

Zo alleen kan het toch maar Kerstfeest worden: Ere zij God. Daar, daar ligt die geheel enige Bruidegom, daar ligt uw-Maker-is-uw-Man, Hij was de Logos, het Woord. Door het Woord zijn alle dingen gemaakt.

Is het u niet eenvoudig genoeg?

Dat komt omdat ge veel te wijs zijt.

Alleen zij zijn begenadigd, die weten dat ze zijn: Jammerlijk en arm en blind en naakt. Dat is genade.

En al wat ge nu meer wordt dan een arme van geest is te veel.

Want het is ellendig onder de wet en het is arm onder de genade. Ik heb Mij doen overblijven een ellendig en een arm volk. Moeten we nog een stap terug in uw bevinding?

Ja, want ge leeft uit herinneringen, ik weet het nog wel.

Maar we moeten gaan leven uit de toekomst.

Ge hebt geleefd uit herinneringen, uit ervaringen. Ik weet het nog wel, wat ge wel eens hebt ontmoet.

Maar het gaat over hetgeen we tegoed hebben. En daar worden wij uit bediend. Andere heren hebben over ons geheerst.

Weet ge de tijd nog? Dat was in de weg van: Doe dat en gij zult leven.

Dat is toch wel een mager portie geweest hè? Altijd maar opknappen en beterschap beloven.

Moet ik even terug? Ik wil wel met u terug. Maar dan moet ik terug naar uw graf.

Want het Kind, dat in Bethlehem geboren is, dat kan alleen maar groeien en groot worden op het graf van zijn moeder. Stil. Ho, halt!

De stoet kan niet verder. De tocht gaat niet door. Haastig wordt de tent gespannen. En daar in die tent, daar staat Jakob, de aartsvader. En daar, op dat leger, daar ligt zij in geweldige smarten, daar ligt Rachel. Zij heeft het zwaar in haar baren. Zij wordt ondersteund. De verloskundige is bij haar. Zij kromt zich.

Het was nog maar een kleine strook lands, dan zouden zij in Bethlehem zijn. Daarginds is de poort. En ziet, daar wordt zij neergeworpen, de schone Rachel. Daar moest Jakob verliezen waar hij voor koos.

Wat denkt ge dat gij moet verliezen op weg naar Bethlehem? Als Jakob zijn schone Rachel verliezen moet, voordat hij in Bethlehem komt, wat denkt ge, dat gij dan verliezen moet? En toch, Jakob heeft het ervaren: Gij hebt mij in het hart meer vreugd gegeven dan anderen smaken in de tijd.

En Rachel?

Rachel was ook een herderin.

Wanneer ze het dan zo moeilijk heeft en wanneer het dan niet komen wil en wanneer het toch komen moet, omdat de tijd daar is, dan fluistert die verloskundige het haar toe: "Deze zoon zult gij ook hebben". Zijt ge er vreemd van?

Weet ge het nog in de ure der vereenzaming, wanneer God met u een weg van afsnijding ging?

Weet ge het nog? In diepte van ellende.

Weet ge het nog? Ach, we vergeten het zo gauw.

Maar: Ere zij God. Hij vergeet nooit. Al deze dingen zijn in Zijn boek geschreven.

Deze zoon zult gij ook hebben. Kent ge die belofte?

Weet ge wie die verloskundige is wanneer ge op weg waart naar Bethlehem, wanneer ge het zo zwaar had vanwege uw ongeloof? Zo zwaar, dat het niet was uit te spreken en dat toch die verloskundige de kerk altijd vergezelde?

Dat is de Heilige Geest.

Neen, ik vergeestelijk niet. Het gaat alleen over uw beleving en over de mijne.

Dat die Heilige Geest het u toefluisterde: "Deze Zoon zult gij ook hebben".

En wanneer dan dat kind er is, dan is het nog enkel ongeloof bij Rachel, gelijk het op het ogenblik in uw hart nog enkel ongeloof is, nog enkel wantrouwen, dat ge zegt: "Ik hoor niet bij dat volk. Dat is voor de Naomi's en voor de Ruths. Ik vrees nog als een Orpa openbaar te komen".

Ere zij God, deze Zoon zult gij ook hebben.

En zij heeft hem gebaard en zij zegt: „Ben-oni zal hij heten, Ben-oni, zoon mijner smart".

Ach, is er wel bitterder dan de zonde?

Is er wel smartelijker, dan dat we God altijd maar weer verdriet aan doen? En dat er niet met u te huizen valt.

Zoon mijner smart. Ben-oni.

En Jakob aanvaardt het. Dit is Jakob, dat is het vroom geslacht, dat naar God vraagt, Zijn wet betracht, en zoekt Zijn aanschijn met verlangen.

"Neen - zegt Jakob - niet Ben-oni, maar Benjamin, zoon mijner rechterhand".

Ere zij God in de hoogste hemelen.

Wanneer ge onder de belofte verkeert, dat God al uw tranen van uw ogen zal afwissen, dan kunt ge er verzekerd van zijn dat ge met tranen in uw ogen bij God komt.

Dan is daar de Zone Gods.

De voortreffelijkheid van die Oudste Broeder is niet uit te spreken en het licht van Zijn vriendelijk Aangezicht kan het u alleen maar leren.

„Ja - zegt ge - hoe kom ik te Bethlehem?"

Ge zijt op de weg!

"Hoe kom ik te Bethlehem?"

Gij zijt op weg naar Bethlehem.

Waaraan kunt ge dat weten?

Kom, laat ik een stap verder gaan en in uw liefde trachten in te dringen, niet voor mij, maar voor Hem, Die ik liefheb. Ik verdedig Hem, maar Hij heeft geen verdediging nodig.

Maar waaraan weet ge het, dat ge op de weg zijt?

Omdat Hij zo trekt, daaraan weet ge het. Hij trekt zó, Hij trekt zó heel erg sterk. En ik zie bij ogenblikken de weg zo ruim en zo gemakkelijk en ik zie de poort openstaan. Hij trekt mij zo heel erg. En ik ben bang, dat het zo vleselijk is. Aan mijn kant enkel vleselijkheid.

En dan zingt het weer in uw ziel, gelijk die verloskundige, die vroedvrouw het Rachel toefluistert: "Uw hart zal vrolijk leven, nooddruftigen, veracht Zijn goedheid niet".

Wanneer gij het geestelijk leven zoudt kunnen begrijpen, was het geen geestelijk leven.

Wanneer ge het kon beslaan met uw verstand, dan was het niet van God vandaan.

Maar omdat ge het niet vertrouwt, omdat ge het niet beseft, omdat ge het niet bevatten kunt.

Maar omdat het u volkomen in beslag neemt, ook wanneer en tijdens dat ge zondigt, en wanneer ge de dwaasheid van uw vlees opvolgt dat ge dan tijdens het opvolgen van de dwaasheid van uw vlees, dat ge tijdens het uitspreken van uw hartstochten en van uw driften, dat terwijl ge lelijk doet tegen uw liefste betrekkingen, dan wordt ge van binnen gedichteerd: Hij is, al treft u het felst verdriet, want dat is verdriet dat ge altijd maar weer de zonde en dwaasheid en dat oppervlakkige egoïsme waarneemt, ge neemt de dood waar dat ge zegt: Wat kan het mij allemaal...en toch, gij zult die Zoon hebben. Die zoon Ben-oni. Want het is èn Ben-oni, zoon mijner smart, en het is Benjamin, zoon mijner rechterhand. Dat is de Christus Gods in Zijn vernedering en in Zijn verhoging.

Wat weerspiegelt er in uw ziel?

Gij hebt het u in dit morgenuur maar te laten zeggen. En wanneer ge aanstonds naar huis gaat, dan zijt ge het schoon weer kwijt, en dan zijt ge het schoon vergeten.

Waarom?

Omdat ge op die weg altijd maar weer verder moet, in de verlegenheid uwer ziel.

Ere zij God. Kunt ge daar uw God om prijzen?

"Vol toog ik heen", zegt Naomi. Ze zegt niet: Vol togen wij heen. Ze geeft haar man de schuld niet, neen, en de kinderen ook niet. "Vol toog ik heen", zegt ze, "en ledig heeft mij de Heere doen wederkeren".

Hoe denkt ge dan dat gij in Bethlehem komt? Ledig. Wat zijn we daar tegen!!!

Wat brullen we daar tegen, omdat we het zo moeten afleggen, opdat we het zo zouden verstaan: Ik zal Slons, Ik zal der armen spijs, hier in Bethlehem zegenen op de rijkste wijs.

Ge kunt er niet komen? Dan zijt ge in goed gezelschap.

"Ja - zegt ge - we worden er gebracht".

Laat nu al uw kennis en al uw dogmatiek en al uw beschouwing maar gerust buiten liggen, want dat alles staat u precies in de weg.

Ge wordt als een sufferd en als een leeg mens en als een dom mens, ge wordt als een ellendeling zalig. Dan, als dat ontwaken er is, dat zal wat zijn! De eeuwige dood en de eeuwige rampzaligheid verdiend, en dan "Ere zij God". Dus het is Kerstfeest voor de engelen.

Het is Kerstfeest voor de mensen. Ik zou maar een beetje bedaren.

Maar in de allereerste plaats is het Kerstfeest voor een drie-enig God. Daar ligt het feest. Daar ligt de luister. Daar ligt de heerlijkheid.

God heeft Zichzelf een Lam ten brandoffer voorzien. God scheidt Zichzelf een verheuging en een vrolijkheid. Dat gunt en geeft Hij Zichzelf.

Weet ge dat dan niet?

God is geen God die daar op Zijn troon zit en audiëntie houdt en afwacht of jullie komen. Neen, dan kwam er niet één.

Denkt ge werkelijk, dat God wacht in Zijn heerlijkheid als op audiëntie, en maar wacht tot gij en ik zouden komen?

Neen, geliefden, God gaat er Zelf op uit.

Zo krijgt ge met een God te doen, Die er Zelf op uit gaat. Die bij u staat. Die daar gaat in Bethlehem, daar met die.... Neen, man. En hij wijst daar op Maria, die daar op die ezel zit en steunt.

Neen.

We zijn uit het geslacht van David.

Nu, daar zien jullie helemaal niet naar uit. In ieder geval, de rijkdom van Salomo kijk ik niet van u af. Ge kunt me nog veel meer vertellen.

Ja, ze hebben daar wat meegemaakt.

God gaat er op uit. God gaat er met Zijn Zoon op uit.

Als de zaligheid u niet thuis gebracht wordt, dan krijgt ge het nooit.

God legt Zijn Zoon te vondeling. Daarom is het dat wij Hem zullen vinden, waarnemende de posten Zijner deuren. Dat is Bethlehem's stal. God gaat er op uit.

Neen, man. Het wordt zo hoog tijd. Maar nergens plaats. Bij de inwoners van Bethlehem niet en bij de inwoners van Hierden ook niet. Er is bij ons ook geen plaats. Het is u veel te kaal en veel te benauwd en veel te gering: En een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem.

Het is toch geen "lieve Heere Jezus godsdienst". Het is toch niet kindje-wiegen? Het is toch geen lieve Maria godsdienst? Het is toch niet: Het zal mij niet overkomen?

Neen, geen plaats. Geen plaats in de herberg, ook niet in de herberg van ons hart.

Zo worden ze voortgedreven. God gaat er op uit om Zijn Zoon te vondeling te leggen.

Maar er is geen plaats.

En nu hebt ge dat Evangelie al zo dikwijls gehoord en het wordt u ten zoveelste male weer gepredikt, want we moeten toch tenslotte in Bethlehem en in de stal terechtkomen: Ere zij God. En?

Wij kunnen het zo best buiten Hem stellen.

"Nu - zegt ge - maar..." Nu, neem dan aan, dat ge gebedsleven hebt en dat ge het één en ander waarneemt, dan is het nog maar zelfzucht en eigenliefde. Want we kunnen en wij zullen niet anders zijn dan één stuk vijandschap tegen de liefde Gods. Uit het vlees niets goeds. Uit het vlees komt alleen verwerpelijkheid voort,

En nu is dit het grote: Nu wil God Zijn Zoon in onze verwerpelijkheid neerleggen.

Het wordt in verwerpelijkheid en in verderfelijheid gezaaid.

Dat is de Christus Gods, Die wordt zo gezaaid. Daar legt Hij Zijn Zoon op.

Wat een onuitsprekelijk voorrecht, zulk een Oudste Broeder te hebben. Geen plaats.

Gij hebt mijn ziel in het hachelijkst tijdsgewricht Geen plaats.

Daar zijn ze uit het huis van David. En de satan grijnst achter Jozef en Maria heen. Geen plaats.

Waar is het de satan om te doen?

Dat dit geval op straat gebeurt. Het is hem te doen om een dood kind en een dode moeder.

Maar Gij hebt mij het hart genomen. Ere zij God.

Verstaat ge dan iets van dit Kerstfeest?

Laat dan het kerstverhaaltje en de kerstkransen maar aan hun plaats.

Daar ligt de Beminde des Heeren.

Daar ligt Hij, in de kribbe.

Daar ligt Hij als het geheel enige Brood in de voederbak.

Daar wordt Gods Zoon neergelegd.

Daar zult ge Hem vinden.

Ge zult Hem vinden in uw eten en in uw drinken.

En wat is uw eten en uw drinken?

Uw liederlijkheid en uw goddeloosheid en uw boosheid en uw onredelijkheid en uw dwaasheid en uw begeerlijkheid. Daarin, in die vleselijke begeerten en in die zonde en ellende, waar ge zelf van walgt, zie, daar zult gij Hem in vinden. Als ge Hem niet in uw zonden vindt, dan vindt ge Hem nooit.

En als ge Hem niet in uw ongerechtigheid vindt, dan vindt ge Hem nooit.

Want Hij is zonde voor ons gemaakt. Denkt ge dat het ooit anders wordt?

Het wordt niet anders, enkel en alleen opdat wij zouden weten, uit welke grote nood en dood God ons voor eeuwig verlost heeft O, mijn ziel, wat buigt ge u neder, waartoe zijt ge in mij ontrust?

Het is uit de 42e Psalm en daarvan het 3e vers:

Denk er even aan, wanneer ge daar zingt: "O mijn ziel wat buigt ge u neder", dat die ziel van Christus is. Dat is Zijn kerk. En daar buigt Hij Zich overheen. En zo neemt Hij die kerk op en dan zegt Hij: "O Mijn ziel, wat buigt ge u neder, dat ge nu die grote genade Gods niet gelooft, dat het niet voor u is".

*O mijn ziel, wat buigt g' u neder?
Waartoe zijt g' in mij ontrust?
Voed het oud vertrouwen weder;
Zoek in 's Hoogsten lof uw lust;
Want Gods goedheid zal uw druk
Eens verwiss'len in geluk.
Hoop op God, sla 't oog naar boven;
Want ik zal Zijn naam nog loven.*

Zij hebben al wat afgezongen, die engelen Gods! Dat "Ere zij God".

De hemelen zijn nooit zonder dat lied en zonder die ere geweest. Toen God de aarde op zijn grondvesten deed zinken, toen was het: "Ere zij God". Want toen zongen de morgensterren.

En dat lied is het lied van de verborgenheid Gods en van de verborgenheid der godzaligheid. Het is het lied van de eeuwige heuvelen en van de nooit eindigende heerlijkheid en luister. Het is een zangstof.

En hier, op aarde, krijgt ge zangstof: Dan zal mijn mond met zangstof zijn vervuld. Daarom is het Gods feest en Gods genade. Ge kunt dat niet beslaan, nee.

Dat komt omdat ge het nog nooit ervaren hebt.

En ik kan het u nu wel voorhouden in alle gebrekkigheid, maar dat gaat niet. Ik kan er alleen maar een stip van zeggen. Maar, als we nu aanstonds bij God zullen zijn, dan zal het de blijdschap zijn, die onbepaald van het Goddelijk Aanzicht straalt. Van Gods Aangezicht worden we verblijd, omdat God verheugd is. Dan is Vader blij, en Hij is veel blijder met de thuiskomst van Zijn kinderen, dan dat Zijn kinderen ooit blij kunnen zijn met hun Vader. Het gaat allemaal van God uit.

En daar in die stal, daar in die kribbe, daar.....

"Ach - zegt ge - ik kan er niet komen".

Driewerf gelukkig, dat ge er niet komen kunt. Dan zijt ge al hogelijk beweldadigd.

En als ge het ervaren gaat, dat ge er niet komen wilt en dat ge Zijn loon gewogen hebt, dertig zilverlingen, en dat die dertig zilverlingen iedere dag nog over de straatstenen heenkinkelen, omdat Hij u zo goedkoop is, en omdat gij het zo best buiten Hem stellen kunt, dat is beleving.

Maar als daar de Christus ligt met Zijn luister en genade, en daar ligt uw zonde en uw vlees, wat kiest ge dan?

Zonde en vlees.

En toen, toen kon Christus niet op zijn plaats blijven, toen heeft Hij mijn zonde en mijn vlees aangedaan. En zo word ik zalig. En Hij ging tot haar in. Zo worden wij zalig.

En anders worden wij het nooit, maar dan ook nooit.

Gij hebt mij het hart genomen met één van uw ogen. En leert en laat u leren en houdt alstublieft op met alle godsdienstige praat en gewauwel.

Als ge uw Beminde omhelst, dan blijft er geen spraak meer over. Dan is het: Mijn genade is u genoeg. Mijn liefde is u genoeg.

Ondersteun mij met de flessen, want ik ben krank van liefde. Ze hebben het over zonde, vreselijk. Ja, daar hebben ze het over. Nu, ze hebben er allerlei voorstellingen van en zeggen: "Dat is zonde". Dan laten ze een beker melk over de tafel lopen: "Gunst wat een zonde is dat".

Wat voor begrip hebben jullie daar nu eigenlijk van?

Zonde is: God missen.

"Nee - zegt ge - dat is genade".

Ja, geliefden, wanneer we van nature God kwijt zijn en dat we geen behoefte aan God hebben en dat we alles aan zijn plaats kunnen laten en onze verre afstand van God, dat is zonde. En we hebben er niet zoveel mee te doen.

Maar als daar Christus is en daar het vlees en de zonde, dan kiezen wij en dan kiest Christus. En het Woord is vlees geworden en het heeft onder ons gewoond.

En wat is dan uw beleving?

Dat ge er niet zoveel van gelooft, want de zaak is u te groot. Dat kunt ge niet.

Hij is tot een zondige mens ingegaan.

Wanneer alles "stal" is geworden en als het alles "mestvaalt" geworden is, dan legt God Zijn Zoon neer op de mestvaalt van onze val in onze diepe verlorenheid.

Dan moet het niet eerst anders worden, want het wordt bij u nooit tempel.

En als het nog eens tempel wordt, dan is het een vrome tempel. Daarom is de tweede tempel heerlijker dan de eerste tempel.

Nee, ik weet het niet meer. Mijn kruik loopt leeg. Ik zal eigenlijk maar van de stoel afmoeten en zeggen: "Het is genoeg". Het is ook wel genoeg, wat God gedaan heeft.

Ere zij God, omdat Hij zo laag komt en omdat Hij zo laag bukken en buigen wil. Vele wateren zullen deze liefde niet kunnen blussen. Al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, Ik zal hem ten enen male verachten.

Er hoeft niets te wezen.

God legt Zijn Zoon in het stof des doods, Ere zij God.

Zult gij u nog langer verzetten, gij afkerige jongedochter, nog langer? Waar is God dan mee tevreden?

"Ach - zegt ge - als ge niet uitverkoren zijt, dan komt ge er toch niet".

Och, laat die uitverkiezing maar aan God over.

God wil Zijn liefde aan een zondaar kwijt.

En omdat ge geen zondaar zijt en geen zondares, daarom gaat ge zo over de wereld.

Ere zij God, dat Hij met zo'n onrein schepsel en met zo'n onrein volk te doen wil hebben.

Ere zij God, dat Hij naar een zodanige heeft omgekeken. Ik kan het niet ellendiger en ik kan het niet vuiler, want dan zou ik misschien mijn hals en mijn tong breken op de stoel over mijn eigen vuil. Maar alle dingen stichten niet. Maar als ik Hem niet wil, dan haalt Hij mij aan.

Kostelijk is in de ogen des Heeren de dood Zijner gunstgenoten. En daarom met alles in de dood en in het graf. Daarom!

"Ach - zegt ge - als ge wist wie of ik was".

Nu, dat hoeft ik gelukkig niet te weten, maar het is bij de Heere bekend, dat ge een snelle kemelin zijt, gewend om de wind te scheppen. En het is u om de tijd te doen en om door de tijd te komen en om met fatsoen door de tijd te komen. Ja, waar is het u nu eigenlijk om te doen? Maar God is met zo weinig tevreden.

"Ja- zegt ge- één uit een geslacht en twee uit een stad En als ik naga, hoe het bij mij in de familie is, dan zijn er al heel wat uit dat geslacht van mij gezaligd, als het één uit een geslacht is en twee uit een stad".

"Nee - zegt de Heere - al is het er maar één uit een geslacht, al is het er maar één, daar ben Ik mee tevreden. En al zijn het er maar twee uit een stad, daar neem Ik genoeg mee".

Met zo weinig neemt God genoeg.

En wij bidden u in dit morgenuur van 's Heeren wege. Daar ligt de verzoening. Christus hoeft niet ten tweeden male te sterven. Christus is gestorven.

Wat moet er dan nog gebeuren?

Ach, we weten het veel te goed wat er gebeuren moet.

Maar het is gebeurd.

En een zaaier ging uit om te zaaien. En wanneer dan dat zaad valt - gij weet het wel - maar wanneer het zaad valt in uw hart en wanneer dat zaad opkiemt in uw hart, wat zou het dan zijn?

Ik ben nooddrufftig, arm en naakt.

Wat zal het dan zijn?

Ontferm U over mij en over mijn kinderen.

In de stal.

Hoe komt ge er?

Nu, weet ge wat ge doet? Ge gaat naar huis en dan lezen jullie Psalm 73 maar eens.

Daar is een man aan het woord, die was in Bethlehem gebracht. Dat was Asaf.

Ik kan jullie niet op het paard helpen en niet op de ezel helpen, dat kan ik niet. Maar Abigail viel van de ezel. Zij kon David niet voorbijkomen. En dan laat ge u liever door het paard van David vertrappen, dan dat ge terug zoudt gaan.

"Ach - zegt ge - het is zo onnozel. Ik heb zitten slapen en een ander zit met zijn gedachten buiten de kerk, en een ander zit met zijn gedachten bij de koophandel, en een ander dat hij dadelijk weer gaat eten enzovoort". En een ander zegt: "Hij kan mij nog veel meer vertellen, want hij is ook een mensenkind".

Weet ge hoe ge zalig wordt?

Als een nijdig mens.

"Ik was nijdig - zegt Asaf - ziende der goddelozen vrede". Hij stond voor het mysterie. Nijdig. Hij was tegen de wegen Gods. Hij kon dat helemaal niet goedkeuren noch begrijpen. Hij stond voor het mysterie van het leven en voor het mysterie van het lijden en van de dood. Hij stond overal voor.

Die goddeloze gaat het goed. En dan die godvruchtige? Hij was nijdig.
Dit duurde totdat ik uit die drom van nevelen ging in het Heiligdom om met de Godsspraak raad te plegen.

Dat is het heiligdom. Dat is Bethlehems stal.

Om onzentwil is Hij de ganse dag gedood en om onzentwil is Hij arm geworden.

En zo is het alleen Kerstfeest voor God. Omdat de Vader Zijn Zoon te vondeling heeft gelegd.

De kerstpreek kan u tegenvallen. Goed, geliefden, veroordeelt mij. Laat het een teleurstelling zijn, dat ge hier gekomen zijt. Vergeet de prediker en vergeet zijn voorstelling, maar onthoudt de tekst: Ere zij God.

En zo zal het aanstonds wezen, wanneer al die Naomi's, wanneer al die weduwen, wanneer die wees en die weduwkerk binnengaan, dan zullen zij voor eeuwig het rouwkleed en het bedelkleed afleggen, om daar in de juichende gerechtigheid van het Bethlehem hierboven brood te eten in het Koninkrijk Gods. Zalig daarom, indien gij leert hongeren en dorsten naar die gerechtigheid.

Amen.

O Heere, zo zult Gij zijn voor mijn gemoed mijn Rots, mijn Deel, mijn eeuwig Goed. Zo zinge Uw kerk, wanneer ze alles zien bezwijken en wanneer zij zichzelf in verlorenheid voor U moeten wegwerpen.

Amen.

Onze slotzang zij het 1e vers uit de Lofzang van Zacharias:

*Lof zij de God van Israël.
de Heer', Die aan Zijn erfvolk dacht,
en door Zijn liefderijk bestel
verlossing heeft teweeggebracht.
Een hoorn des heils heeft opgericht,
hetgeen Davids huis was toegezegd
dat wil Hij ons nu schenken.
Gelijk Gods trouw, van 's aardrijks ochtendstond,
door der profeten wijze mond,
zich hiertoe aan de vaderen verbond.*

Gaat thans henen in vrede :

De Heere zegene u en de Heere behoede u,

De Heere doe Zijn Aanschijn aan u lichten en zij u genadig,

De Heere verheffe Zijn Aangezicht over u en in u en geve u vrede.

Amen.

Votum:

O Heere, Gij zijt het Lam, Dat de zonden der wereld heeft weggedragen, maar als Gij de onze niet wegdraagt, Heere waar zullen we dan anders belanden dan in de buitenste duisternis? En als wij nu niets van U zien in dit morgenuur, hoe zullen wij het hun dan prediken?

Hij met hen begaan, Heeft hun wens voldaan,
Schoon ze ook om hun zonden,
Straffen ondervonden.
Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 42e Psalm en daarvan het 1e vers:

*'t Hijgend hert, der jacht ontkomen,
Schreeuwt niet sterker naar 't genot
Van de frisse waterstromen,
Dan mijn ziel verlangt naar God.
Ja, mijn ziel dorst naar den HEER;
God des levens, ach, wanneer
Zal ik naad'ren voor Uw ogen,
In Uw huis Uw naam verhogen?*

Als we geen verdriet hebben, dan is het niet goed.

Wanneer ge geen verdriet hebt in uw leven, dan hebt ge geen geestelijk leven; dat wil ik nu nog niet zeggen.

Want er zijn veel mensen, die verdriet hebben en toch geen geestelijk leven hebben.

Maar wanneer er geen smart en verdriet is in uw leven, dan kwijnt uw geestelijk leven.

Want verdriet en smart is het sieraad van de kerk. Gelijk ze de Man van Smarten volgen, zo zullen zij het ook hebben te verstaan: Toen gij jonger waart gordet gij uzelf, maar wanneer ge zult oud geworden zijn of ouder, dan zal een ander u gorden en brengen waar ge niet wilt.

Geen kruis? Ook geen Christus.

Geen verdriet? Ook geen Vertrouster.

En in die weg worden al Gods lievelingen geleid en gehouden,

Want de kruisweg is de hemelbaan En daar wil vlees en bloed niet aan.

Daarom gaat het in de weg, waarvan u voorzegt is: Wat geen oog heeft gezien en wat geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart is opgekomen.

Geloof maar gerust, dat, als we niet anders hebben dan uitwendige godsdienst en een beetje gemoedskennis, dat dát precies tekort is. Ik heb van de week de begeerte gehad - en gij zult niet begeren, maar ik had toch vrijmoedigheid om het te begeren, te begeren van mijn Koning en mijn God - : Heere, laat U mij nog zolang leven en laat U mij nog zolang preken totdat we allen onbekeerd zijn.

Niet dat we allen bekeerd zijn, maar dat ik nu nog zo lang mag preken en getuigen dat we op de stoel en onder de stoel gevoelig, bevindelijk, onbekeerd zijn.

Nu, misschien heb ik dan nog jaren te leven.

Maar als het nu vanmorgen mag gebeuren, wil ik ook wel wegvallen direct. Want bij U mijn Koning en mijn God verwacht mijn ziel een heilrijk lot.

Ik heb hier mijn liefhebbers niet meer op aarde. Een enkeling zal er nog tussen zitten.

Maar wie er dan nog tussen zit van die enkelen, die heeft vanmorgen zijn knieën gebogen en gevraagd: "O God, neem het zijne maar weg en geef hem maar het Uwe".

Het woord van onze tekst is uit het u voorgelezen Schriftgedeelte:

*“En zij dwongen enen Simon van Cyréne, die daar voorbijging, komende van den akker,
den vader van Alexander en Rufus, dat hij Zijn kruis droeg”*

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur, het is uit het Evangelie van Markus het 15e hoofdstuk het 21e vers.

komende van de akker

Een ieder voor zichzelf luistere en zie toe, hoe dat nu ligt in uw en mijn leven: Komende van de akker.

Tot kruisdragen geroepen.
Tot kruisdragen gedwongen.
Tot kruisdragen verwaardigd.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort, door met elkander te zingen uit de 22e Psalm en daarvan het 7e en het 8e vers:

*Zij rukken aan, met opgesperden mond,
Gelijk een leeuw, al brullend in het rond.
Ik vloeï daarheen als waat'ren op den grond,
Die zich verspreiden;
Mijn beend'ren zijn in mij vaneen gescheiden.
O doodlijk uur!
Wat hitte doet mij branden!
Mijn hart is week, en smelt in d' ingewanden,
Als was voor 't vuur.*

*Mijn kracht is, als een scherf, van sap beroofd,
Mijn tong kleeft in mijn mond, door dorst gekloofd;
Gij zult eerlang mij, door den dood, het hoofd
In't stof doen bukken.
Want van rondom zie 'k honden samenrukken;
Een muitgespan
Heeft mij ter prooi verkoren,
Mijn handen en mijn voeten doen doorboren,
Zo fel het kan.*

Zo gaat dan de lijdensstoet de laatste weg. De Man van Smarten gaat voorop. Hij draagt nog moeizaam Zijn kruis. De Man van Smarten gaat alleen, zoals Hij Zijn hele leven alleen gegaan is.

Wanneer wij ons dat krijgen in te denken, dan is dat tekort.

Maar alleen, wanneer wij een plaats achter die Eenzame krijgen, dan zullen we het ook verstaan, met de hand op uw hart: Mijn eenzame - dat is uw ziel, want ge krijgt uw ziel als een klaagvrouw met u om te dragen - mijn eenzame in het midden der stokebranden.

Dat is de weg van het verborgen leven, dat is de weg van degenen die in de nooit begonnen eeuwigheid er al waren in het voornemen Gods.

Want daar was de kerk. En uit het voornemen Gods krijgen ze geboorte in de tijd.

Wanneer ze geboorte krijgen in de tijd, dan krijgen ze de weg van versterving en vereenzaming.
Ja, dan gaat ge het verstaan: Twee op één bed, de één aangenomen en de andere verlaten.
Twee in een molen. De één aangenomen en de andere verlaten.
Twee op de akker. De één aangenomen en de andere verlaten.
Twee op de kruisheuvel. De een aangenomen en de andere verlaten.
Ik hoop dat het een weinig tot jullie doordringt dat het nog net heden der genade is.
Nog is het de dag der zaligheid. Nog is God zendende, ook aan deze plaats, opdat gij in deze wel-aangename tijd, in de dag der zaligheid, eens recht tot uzelf mocht komen.
Want de marktdag van vrije genade duurt niet altijd.
En wanneer gij hier hebt gekerkt, en wanneer ge met deze man zijt in- en uitgegaan, dat is niet weinig.
Want wij zullen aanstonds weer tegenover elkaar staan en dan zal er aan mijn kant niets anders dan schuld en schande zijn.
Maar ik heb jullie toch niet ongewaarschuwd naar de verdoemenis laten gaan. Want gij moogt denken, dat ge genade bezit, maar dat is juist het verschrikkelijke.
Want verschrikkelijker mensen dan mensen met genade, die zijn er niet.
Want als God u begenadigt, dan gaat ge van stap tot stap als een onbegenadigde in uzelf over de weg.
Wat ik daarmee bedoel is dit, dat we een ure hebben te kennen en een gelegenheid hebben te kennen, waarop wij aan deze zijde van het water de Christus Gods hebben ontmoet.
Dan gaat het niet over godsdienst, helemaal niet. We worden niet in een weg van gestalten zalig.
En ze zitten hier bij tientallen die denken dat ze in een weg van gestalten en van hoedanigheden zalig worden.
Maar we worden niet in een weg van gestalten zalig. We worden zalig in een weg van ontdekking.
En wanneer we zalig worden in de weg van ontdekking, dan weten we heel goed te vertellen, al is het alleen maar aan de Heere Jezus - want er zijn dingen die ik aan het oor van mijn moeder, en ik durfde alles aan mijn moeder te vertellen, maar die ge zelfs aan het oor van uw moeder niet kunt vertellen, maar die ge wel moogt vertellen aan het oor van de Heere Jezus.
En daar gaat het om, dat we op gespannen voet staan met de duivel en met de wereld en met de zonde, en dat we op gespannen voet staan met onze eigen verdorvenheid, en dat wij uit die gespannen toestand gaan leren dat het buiten ons ligt.
Nogmaals, laat ik het u voor ogen stellen: We worden niet zalig in een weg van gestalten en we worden niet zalig in een weg van doen en laten en we worden niet zalig in een weg van uitredingen of in een weg van dit of dat. Neen geliefden. We worden alleen zalig in de weg van ontdekking.
En dan worden we bij onze afkomst bepaald, en bij ons vuil.
Want vuil en vuil is twee, hoor! Zult ge het niet vergeten?
Want die vuil is, dat hij nog vuil worde.
Ge begrijpt van al die dingen niets?
Ge hoeft het ook niet te begrijpen.
Zij, die geloven, gaan in de rust.
En wat is dan dat geloven?
"Gijlieden gelooft in God", zegt Jezus, "geloof ook in Mij". Ze geloven in God, Die hen kan verdoemen; ze geloven in God, Die hen naar de hel zal zenden. Zo klaar overtuigd zijn ze van zonden. Ze geloven in God, hun Schepper. En die gelooft in zijn eigen verdoemenis, die gaat in de rust. Die gelooft in zijn eigen narigheid, neen, niet met dat mondje. Want er zitten hier van die trekpleisters, nu, ik heb genade nodig, telkens opnieuw als ik die gezichten zie. O God, verlos mij van de boze. Want jullie laten God maar praten. En maar zwijgen als een mof. Maar zo gaat het niet. Neen. Zij die geloven in hun eigen rampzaligheid en in hun eigen verdoemenis en in hun eigen liederlijkheid en vuilheid, die kunnen niet in een weg van gestalten zalig worden. Maar die worden zalig als God u eens van de akker komt af te roepen, zoals die Simon van Cyrene, die kwam van de akker.
"Ja", zegt ge, "van de akker van zijn eigen bedrijf".
Ge kunt het van mij illustreren zoals gewilt. De akker van zijn eigen bedrijf, de akker van zijn eigen werkzaamheid, de akker van zijn broodwinning. Ge kunt het nemen zoals ge wilt. Maar hier is zaligmakend werk aan de gang.

Simon van Cyrene kwam van de akker, van de Oudtestamentische bediening, van de wettische bediening, die kwam van de akker van de wet en toen kwam hij de Wet-ervuller tegen.

Zo is de zaak wel. En er zal verslag uitgebracht worden in het verborgene bij God, geliefden.

Ik hoef het niet te illustreren. Ik kan jullie harde hart niet week maken. Dat kan alleen de goedheid Gods. Dan blijf ik jaar in jaar uit een prediker in jullie midden die welsprekend is. Onze dominee!

En dan was het: De dominee van mijn moeder, en: De dominee van mijn vader. En dan ging er nog een roem van uit. En dan heeft hij nog boeken geschreven ook. Allemaal goed en wel, maar larie en zonder waarde. En nu hoeft ge niet te zeggen: "Ik ben een huichelaar", want als ge dat werkelijk voor God bent, dan praat ge dat niet tegen de mensen uit, en dan zijt ge het in het verborgene voor de Heere. Een mens is niet slecht in de vertoning en niet slecht in de belijdenis, maar een mens is slecht in de beleving. En dan is het: Ik wil mijn misdaân die U tergen. Niet verbergen.

Maar dan flapt ge het er niet uit. Neen. Dat is allemaal werk van niets. Want waar gaat het nu over?

Wel, of het nu werkelijk zakelijk beleving is dat ge een onbekeerd mens zijt. Niet dat ge het er slecht afbrengt. Niet dat het zo'n rommel bij u is en niet dat het zo ondersteboven bij u ligt. Daar gaat het niet over. Maar het gaat er hier over, dat ge van de akker komt.

En daar zijt ge bezig geweest met alles wat goed en recht en slecht is. Ik laat dat allemaal op zijn plaats. Maar het komt er maar open: Maar zie, uw tijd - hoort ge het! de tijd van uw onbekeerlijkheid, de tijd van uw vijandschap, de tijd van uw krengerigheid, want dat zijt ge het meeste tegen het voorwerp van uw liefde, dan is er helemaal niet met u te eggen en te ploegen - en zie, uw tijd, de tijd van uw onbekeerlijkheid, van uw ongelovigheid, van uw bekommernis en twijfel, de tijd dat ge een streep haalt door uw genadestaat, de tijd wanneer ge zegt: "Ik trek mij nergens meer wat van aan"; de tijd uwer liefdeloosheid, de tijd van uw ellende, uw tijd, dat is allemaal uw wettig eigendom, dat is de erfenis van de eerste Adam, in uw tijd heb ik u gezocht en bemind.

God komt altijd in uw vuiligheid.

God houdt altijd kerk op de vuilste en verschrikkelijkste plaats die er is, en dat is ons hart. Daar houdt God kerk. Ge moet maar eens kijken - want er zitten hier nog van die lieve halzen ook, die durven en die kunnen het van zichzelf niet geloven, neen. God komt in de grootste herrie, Hij komt in het grootste ongenoegen. God komt, nu, eigenlijk gezegd, als ge van de akker komt. Want dan loopt ge bij de akker vandaan en waar ik belanden zal, daar zal ik dan belanden, maar ge gaat van de akker af.

En dan komt hij van die akker der wet af en dan komt hij de Wet-ervuller tegen.

Jezus kan niet verder. Jezus bezwijkt onder Zijn kruis. Hij heeft dan ook al een hele nacht en een hele ochtend gebogen gelegen en zij hebben Hem gefolterd en gezeseld. Hij kan niet meer, de Man van Smarten. En daar komt Simon van Cyrene van de akker, van de akker van zijn eigen bedoening, van zijn eigen zonden en zijn eigen schuld en dwaasheid, de akker van zijn godsvervreemding, van de Oudtestamentische akker. En? Daar is Christus en dan wordt hij gebracht op de akker van de Nieuwtestamentische bediening.

Maar Simon weet dat niet en verstaat dat niet en Simon begrijpt dat niet.

Wanneer we voor de Christus Gods staan, dan staan we voor een onbekende Heere Jezus.

Wie was Simon nu eigenlijk?

We weten heel weinig van die man. Hij was Simon van Cyrene, dat ligt aan de noordkust van Afrika. Een van die vele Joden misschien die juist met het Paasfeest naar Jeruzalem waren opgegaan om der vaders wil. Was hij een heiden?

Wellicht. Was hij een Jodengenoot? Dat kan hij ook geweest zijn. Maar in ieder geval was hij een buitenstaander. En wanneer hij daar dan Christus ziet, hij kent Hem niet, die Kruisdrager, en hij gaat terug. Hij wil dat geval maar voorbij laten gaan.

Hij heeft daar geen interesse voor. Die zitten er hier ook, die helemaal geen interesse hebben.

Ze horen de prediking van vrije genade en als ik ze vraag: "Hebt ge wel eens last van uw schuld?" dan zeggen ze: "Nu ja, ik doe ook wel eens verkeerd, en ik heb ook wel eens kwaad gedaan, maar als ge nu praat van zonden en schuld, neen, daar heb ik geen last van". Dat is gewoon het fanfarekorps van de godsdienst. En ze hebben er niet alleen geen last van, maar ze willen er ook geen last van hebben, al hebben ze nog zo'n edel gebaar als de vrouw van Pilatus.

Dat was een vriendelijke en edele dame. Ze schrijft haar man en geeft hem de boodschap: "Heb toch niet te doen met deze Rechtvaardige. Bemoei u daar niet mee". Ze noemt Hem een Rechtvaardige. Maar het gaat niet om de veiligheid van Jezus. Het gaat om haar man. Bemoei u daar niet mee. Wat hebben we aan die narigheid? Toch was het een edel en hoffelijk gebaar. Ze had met Hem te doen gehad in de droom. Ik wil het geloven. En haar man: "Ik was mijn handen in onschuld, ik ben vrij van het bloed van deze Rechtvaardige". Ook al de Rechtvaardige.

En gij?

En de rechtvaardige", zegt Jesaja, "komt om, ener is niemand die het ter harte neemt". Daar zorgt God voor, dat niemand het ter harte neemt. Dat is het lijden van de Christus Gods. Ik heb de pers alleen getreden en niemand van de volkeren was met Mij. Alleen.

In het lijden van de Christus, in deze zee verzinken mijn gedachten. Simon van Cyrene doet net, alsof er niets gebeurt. Laat lopen.

Maar de soldaten, want de wereld wil het kruis niet dragen, geen soldaat die er een hand naar uitsteekt. Vroom en on-vroom, farizeeërs en schriftgeleerden en het joodse volk dat er achter loopt, ze willen geen van allen het kruis dragen.

En dan nemen ze die Simon van Cyrene bij zijn hals en dan zeggen ze: "Geen kunsten jij". Misschien was het een Moor. Hij was in ieder geval uit Afrika. Misschien een gast te Jeruzalem, we weten het niet. Het doet er ook niets toe ook, maar zij namen hem en zij dwongen hem dat hij het kruis van Jezus Hem zou nadragen. Er was er niet één, die het kruis wilde dragen. Maar de Hemel beschikte een kruisdrager, en dat was de kerk uit de heidenen. En toen kwam die Bloedbruidegom, op weg naar Zijn kruis, die Bloedbruidegom op weg naar Zijn bruiloft, die komt daar Zijn bruidskerk tegen, de kerk uit de heidenen. En die werd gedwongen. Dat ging zo maar niet.

En hoe denkt gij nu? Tot kruisdragen geroepen? Tot kruisdrager gedwongen.

Ja, tot kruisdrager verwaardigd.

En als gij nu ooit achter Jezus aan moogt komen, dan zult ge die drie zaken hebben te ervaren. Dat is: Missen, zoeken en vinden.

En nu wil ik het jullie niet op een briefje geven, want dat geeft toch niet. God werkt het Zelf uit.

Als ik mijn eigen leven naga, dan weet ik van mijn derde jaar af te spreken vanwege de liefde Gods.

En op mijn vierde jaar werd mijn zonde vergeven. Toen was ik nog maar een kind. Of het zich later....

Ach, later? Dan worden die dingen niet overgedaan, maar dan worden ze bevestigd. Ik heb u van uw kindse dagen geleid en onderricht.

Ik had een moeder, ik was de oudste, we waren met zijn elven, waarvan het geldt: En zij leidde hem tot Jezus.

Moeders in ons midden, hoe is dat met uw kinderen?

Vaders in ons midden, hoe is dat nu eigenlijk?

Ja, ge hebt wel een kindje gekregen, en ge hebt er nu al twee, ja, dat is een verantwoordelijkheid. En waar is de dankbaarheid en waar is de blijdschap? Waar is de waarachtige verootmoediging? Waar is het aanklagen voor het Aangezicht Gods? Grootmoeders in ons midden, hebben jullie nog met uw kleinkinderen te doen? Waar zijn de verbrekingen Jozefs? Ik weet best, dat het niet te maken is. Maar de ijskegels hangen hier aan de zolder bij een hitte van 95 graden. En we staan hier, als God het niet verhoedt, als een ijskegel en een sneeuwpop op de stoel.

En hoe zitten we er hier onder; geliefden? Als er nog eens ééntje die er hier onder zit, zegt: "Mijn ziel vol angst en zorgen, wacht sterker op de Heere dan wachters op de morgen".

Is er nog zo'n mens hier in ons midden? Of is er een hunkeren naar het vlees?

Mijn ziel vol angst en zorgen, Wacht sterker op de Heere Dan wachters op de morgen.

Neen, het geestelijk leven is voor de waarneming van een arm kind van God een beestelijk leven. Want zo leert ge uzelf kennen. Ik was een groot beest bij U. En dan gaat het niet van tekst tot tekst en van waarheid tot waarheid en van versje tot versje en dat God u hier opgericht heeft van het ziekbed en daar uit het ziekenhuis gehaald heeft. Dat zijn allemaal kostelijke dingen, maar het is geen grond voor de eeuwigheid. En het is allemaal brandstof voor de hel.

Want die door God geroepen is, ja, waar aan kunt ge dat weten dat ge door God geroepen wordt?

Dan wordt ge gebracht onder het kruis, onder het kruis van Jezus. Dan wordt ge niet gebracht onder uw eigen kruis, want die hebben we genoeg. Ge moet nu niet denken, als ge weduwe zijt geworden, dat ge een kruis hebt. Ge moet niet denken, als ge een been breekt of als ge longontsteking krijgt of t.b.c. of de ene narigheid na de andere, dat dát een kruis is. Neen geliefden. Enerlei wedervaart de rechtvaardige en de goddeloze. Overal komt de zwarte wagen voor.

Maar het gaat er maar over, of de hand van vrije genade op u gelegd is. Zo was het bij Simon. Die werd er in betrokken.

Hij wilde wel dat die stoet voorbijging of hij wilde dat hij er zelf maar voorbij kon komen, maar hij hoorde in ieder geval bij de voorbijgangers. Maar het kon niet aan hem voorbijgaan, omdat God van de hemel die soldatenhand op zijn schouder legde. Neen, omdat Gods eeuwige soevereine verkiezing gevallen was op Simon van Cyrene, daarom kon hij niet onder God uit en toen legde de genade beslag op hem. Zo was het. En dan is het niet een uitwendige godsdienst en komt ge niet bij een kerk, neen, helemaal niet. Ge zult met mij voor altijd omvallen en omkomen, als we u daarmee dekken wilt.

Geroepen? Waaraan weet ge dat ge geroepen zijt?

Neen geliefden, geen lacherijtjes en geen nare gezichten trekken, want dat is er vanmorgen helemaal niet bij. Want het zal van mijn hand geëist worden, als ik aanstonds voor God sta, wie weet hoe gauw.

Waaraan weet ge, dat ge geroepen zijt? Zaligmakend geroepen?

Dat weet ge hieraan: Dat ge niet horen kon en dat ge niet horen wilde. Dat weet ge hieraan, niet alleen, dat ge niet horen kon en wilde, maar dat God doorging met Zijn roepen, en dat de Heere net zo lang doorging, totdat het horen werd. En als het horen wordt - en het geloof is uit het gehoor en het gehoor is uit het Woord van God - dan gaat het Woord doen wat of het zegt. Ja, daaraan kunt ge het weten.

Maar dat is niet genoeg.

De zaak is deze: Als God gaat roepen, dan is dit de vrucht zaligmakend: Dat gij ook roepende wordt. Want het roepen Gods vindt echo op de bergen van uw ziel. Als God zegt: "O", dan gaat de ziel van de weeromstuit ook "o" roepen. Ge valt met een gesloten "o" van God af en met een geopende "o" valt ge naar God toe. Wat is een geopende "o"? Dan wordt van dat "o" het bovenste kapje afgesneden en dan wordt het „U". En dan is het: Bij U Heere, is de levensbron. Dan wordt ge geroepen.

En als ge nu wilt weten of ge een geroepen mens zijt, dan weet ge het hier aan: Een geroepen mens is een schuldig mens. En ge moogt mij laten praten, als ge God maar niet laat praten vanmorgen. Maar bij een geroepen mens wordt het roepen in het hart gelegd.

Dat is vrucht van de roeping Gods. Het is geen vrucht van consciëntie.

Dat is geen vrucht van overtuiging. Dat is niet, omdat ge bij de waarheid grootgebracht zijt en omdat ge het op moeders schoot gehoord hebt. Neen, geliefden, dan komt er schuld. Dan is het een roepende schuld. Want dan kunt ge zelf haast geen mond opendoen, maar dan gaat de schuld, die van binnen levendig is, roepen. Ik hield niet op mijn hart en oog, op te heffen naar omhoog. En dan zou ik dit wel eens van God begeren en dat begeer ik ook: Dat ge eens met uw zonden en schuld te doen kreeg. En dat is er niet. Ge hebt niet te doen met uw zonden en schuld. Maar er zijn er nog wel enigen hier, die een gezicht hebben gekregen op hun schuld. En dat is ook al niet weinig. Maar Simon werd gedwongen.

En nu vraag ik zo veel niet vanmorgen, maar: Zijt ge gedwongen om in deze weg te gaan? En dan kan het zijn, dat ze er in de hemel drukker mee zijn. Kijk, God de Vader verkiest en God de Zoon verlost en God de Heilige Geest komt toe te passen. Maar denk er om, als ge een godvruchtige vader en moeder en een godvruchtig kind in de hemel hebt, dat ze er in de hemel drukker mee zijn, dan gij in uw huisje, of op kantoor of waar ge zit. Denkt ge dat dat liefdeleven ophoudt met het graf? Denkt ge dat ze er in de hemel geen werk mee hebben? Denkt ge dat uw moeder niet uitkijkt of die jongen nog eens komt?

Dat is geen vlees, maar dat is de gemeenschap der heiligen en des geestes. Omdat ge met een Simon van Cyrene van de akker geroepen zijt. Simon van Cyrene kon niet meer terug. En als God u roept, dan kunt ge niet meer terug naar die Oudtestamentische en naar die wettische bediening. Het zou u kunnen gaan als de Galatiërs, waarvan de Apostel moet klagen: "Wie heeft u betoverd?"

Maar toch is het: Tot kruisdragen gedwongen, en dan wordt ge er onder gebracht en onder gehouden. En dan komt ge onder de smaad en onder de schande en laster en onder allerlei vuil. En dan gaat ge hier nog heel erg netjes vandaan. Ge weet niet, wat haat en nijd is, of wat laster is, of wat bespottig is. Ge weet niet wat smaad is. Neen, daar past ge wel voor op met zijn allen.

"Nu", zegt ge, "ge zijt nog al aan de gang vanmorgen".

Ik kan het nog maar heel erg zwak zeggen.

Ge moet liefhebben om het slecht te hebben.

Als ge God niet liefhad, dan was de duivel niet zo wakker aan uw tafel en dan was de duivel niet zo op zijn achterste benen in het huwelijksbed. Als ge God niet zo liefhad, dan waren uw kinderen niet als van de duivel bezeten. Maar omdat ge God liefhebt, daarom is uw vlees vlees en daarom zijn uw ingewanden als een bron van wellusten.

Tot kruisdragen geroepen, maar onder het kruis gebracht en het kruis opgelegd.

Ik was nog maar een jongen van negentien jaar en toen begeerde ik veel verdrukt te worden. Ik zag die man, die de Apostel Jakobus aanwees voor gelukkig, want hij zegt: "Acht het voor grote vreugde wanneer gij in velerlei verzoekingen valt". Daarom begeerde ik veel verdrukking.

Ik zei tegen mijn moeder: "Als ik nu maar eens een kruis krijg". "Ach", zegt ze, "kind, sta toch niet naar zwaarheid maar, sta naar klaarheid".

Toen zegt ze: "Een kruis?"

"Ja", zeg ik, "dat zou mij dichter aan de Heere verbinden". Nu, de Heere heeft mij aan mijn keuze gehouden op een verschrikkelijke zaligmakende manier, maar onder het kruis. En dan kunnen we er niet onderuit. En nogmaals, dan is een ongelukkig huwelijk en al die dingen het kruis eigenlijk niet; en als ge zit te schreien in uw eigen huis, dat is het kruis eigenlijk ook niet. Want dat is meestal medelijden met uzelf en omdat ge nijdig op God zijt.

Maar tot kruisdragen gedwongen.

Ik kan mij herinneren dat ik in de dertig jaar eens twee dagen blij geweest ben dat ik het kruis vrolijk mocht dragen. In dertig jaar twee dagen. En toen liet God mij zien, dat er een tijd zou komen, dat Hij het kruis bij mij weg zou nemen en dat ik dan wenende voor Zijn Aangezicht zou staan dat ik het kruis niet langer hoefde te dragen.

Nu, dat kan u ook nog overkomen. Maar zij dwongen hem en zo ging hij dan achter Jezus aan. Daar moet gij niets van hebben, want ge hebt liever een andere man. Maar samen in de hel branden. Al zou het een miljonair geweest zijn. Maar u bewust van de Christus Gods afkeren. U bewust van deze waarheid afkeren. De dominee is ook maar een mens.

Ja, gelukkig wel, hij is ook maar een mens en ook niet veel edels. Ik kan het toch ook niet helpen, dat God mij uit de goot heeft opgehaald? Ik kan het toch niet helpen, dat Hij de biljartstok uit mijn handen heeft weggenomen? Ik kan het toch niet helpen, dat Zijn oog op een zodanige is gevallen?

Dat kon Simon van Cyrene ook niet helpen. Want ge kunt het zo verzondigen, en zoals ge wilt kunt ge het verzondigen in de wereld, gerust, al brengt ge uw dagen en uw nachten met nog zoveel boeleerders door, ge kunt het best verzondigen.

Dat ge valt, is niet erg. Maar dat God u opraapt, dat kunnen ze niet hebben. Neen, dat kunnen ze niet hebben, dat God de zonden vergeeft aan een zodanig mens, aan zo'n Maria Magdalena, daar heeft Hij zeven duivelen uitgeworpen. Dat zo'n Rachab de hoer zalig wordt. Neen geliefden, ge kunt gerust vallen, maar als God u opraapt, als God u komt te vergeven, dan komt ge ook onder Zijn kruis.

Simon van Cyrene droeg dat kruis en we hoeven Simon van Cyrene niet te bedanken dat hij het kruis van de Heere Jezus droeg, neen. Maar we moeten Jezus bedanken dat Hij Simon van Cyrene verdroeg. We mogen Jezus wel bedanken dat Hij aan Simon van Cyrene Zijn kruis afstond. Schande, smaad, verachting en liever met dat arme volk van God kwalijk behandeld te worden dan alle schatten van een gereformeerde en van een andere wereld. Dan maar liever aan de kant van de weg veracht en genegeerd en gelasterd en vertrappt, buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende.

We hoeven Simon niet te danken, dat hij het kruis van Jezus droeg, maar we mogen Christus danken dat Hij dat kruis op die man wilde leggen.

En ge kunt er geen zin in krijgen. Ja, ge zit hier nog wel een traan weg te pinken, maar ge hoeft geen medelijden met de Christus te hebben. Dat is een Held, Die vaardig is om het pad te lopen.

Christus is geen martelaar, Christus hoeft ge niet te beklagen. Neen. Christus neemt dadelijk die twee pilaren, wanneer hij daar staat in die afgodentempel van Dagon met Simson, dan neemt Hij de pilaar des doods en de pilaar der zonde en dan zegt Hij: "O God, nog één keer". Dan doodt Hij er meer bij Zijn sterven dan bij Zijn leven.

Christus gaat daar de kruisweg. Dat is het Lam Dat ter slachting wordt geleid. Ik zie er twee, ik zie er twee in één. Ik zie daar de eerste Adam in de lendenen van de tweede Adam.

Het kan jullie niet grijpen, neen geliefden, omdat ge u pantsert en omdat ge u in het harnas zet en omdat ge zegt: "Het zal geen toegang tot mij vinden en ik bekeer mij toch niet".

En wat is dat? Wel, omdat ge de smaadheid van het kruis niet wilt dragen.

Hier is geen eer aan verbonden, neen. Maar Zijn smaadheid dragende. Als God tot u komt, daar kunt ge toch niet voor bedanken, want Hij gaat door. Ge wordt er in betrokken.

De ellende gaat door en uw onbekeerlijkheid gaat door en ge zit te luisteren, en weet ge wat nu het eigenaardige is?

Er zijn hier sommige mensen die luisteren om te horen dat het voor hen niet is. En als ze nu maar horen dat het voor hen niet is en dat ze naar de verdoemenis gaan, want hoe harder er nu maar gedonderd wordt met de wet en met de bliksem van Sinaï, zo veel te liever hebben zij het.

Ja, dat hebben ze graag. Ja, dan hoor ik nog eens wat ik mis. Maar zo is het niet! En als zij zich afscheiden dan gaan ze nog verder het gebergte van Sinaï in, want de één heeft nog heiliger huisje dan de ander.

Maar dit is nu het wonderlijke: Ge kunt hier niet beluisteren, ook niet in dit morgenuur, dat het voor u niet is. Dat is juist het vervelende, dat is juist het akelige van vrije genade, dan kunt ge niet beluisteren dat het voor u niet is. Ge zit hier als een zondaar en als een slecht mens en ge zit hier neer met een verloren en een verknoeid leven, ja, maar ge kunt toch niet beluisteren vanmorgen in de preek dat het voor u niet is. Neen. Want rijken heeft Hij ledig weggezonden en armen heeft Hij met goederen vervuld. En een heiden heeft Hij onder Zijn kruis gebracht.

Een goddeloze, om niet gerechtvaardigd. Die niet werkt.

Zo gaat daar het Lam naar de slachtplaats. Daar komt God met Zijn Lam aan. Dat is God de Vader Die Zijn Zoon ter slachting brengt.

Aanstonds is het Goede Vrijdag en dan hopen we er nog iets meer van te vertellen. Neen, ik kan er niets meer van vertellen. En zo gaat dan Simon van Cyrene achter Jezus aan, tot kruisdragen verwaardigd.

Dat is wat! Maar hoe verstaat ge dat?

Simon Petrus was verwaardigd om zijn Meester te verloochenen. Daar werd hij toe verwaardigd.

Gods kind wordt verwaardigd, Petrus werd verwaardigd, David werd verwaardigd om het voor zijn God te verzondigen.

En weet ge wat dat oude beproefde volk - ik weet niet of er nu nog van die mensen zijn in Nederland - zei? "Heere, wanneer mag ik het weer eens verzondigen?"

Want jullie denken misschien dat jullie gewillig zijn om zalig te worden. Maar er is er maar Eén, Die gewillig is om zalig te maken en dat is Christus. Maar wij zijn helemaal niet gewillig om zalig te worden. Want, weet ge wat we goed kunnen? Met Paulus de verzenen tegen de prikkels slaan.

Maar er toe verwaardigd te worden. Wanneer dat een weinig op uw ziel gebonden wordt, dan schreeuwt ge u aan water. Wanneer ge vanavond uw knieën buigt en ge moogt eens voor God komen, dan komt ge voor God, dat ge er niet komen kunt. Ja, dat is ook echt.

Tot God komen, dat ge er niet komen kunt, dat ge er niet komen wilt, dat ge u er van afscheurt en dat ge u er van heen wendt.

Want ach, het komt er maar op aan, uit welk nest of ge zijt. Ge kunt rond vliegen zoveel ge wilt, zoals een vogel uit zijn nest omdwaalt, maar als ge nu in dat nest van het genadeverbond betrokken zijt, nu, dan zijt ge er één van. Dat is vanwege de band der gemeenschappelijkheid met een drieëinig God. En krachtens die band wordt ge vastgehouden en wordt ge gedurig weer benaderd en krachtens die band kunt ge ook niet loskomen. Andere heren hebben over ons geheerst.

En nu weet ik met Simon van Cyrene geen raad. Dat moogt ge gerust weten. Ik weet ook geen raad met die vrouw van Pilatus. Dat zijn allemaal figuren die zo in de schaduw staan op de lijdensweg van de Christus. Maar Jezus wist met Simon van Cyrene wèl raad, ja. Hij neemt hem achter Zich en Hij brengt hem op de heuvel Golgotha.

Wat Simon daar geleerd heeft, weet ik niet, maar dat Simon in die weg er toch wat van gehad heeft en dat hij aanstonds wel toegebracht zal zijn, dat geloof ik wel, want ge draagt het kruis van Christus niet zonder loon, hoor. Het gaat niet over het uitwendige, neen.

Neen, ge draagt de smaad en de schande van de Christus Gods niet. Ge kunt gerust tot zo'n vrijer zeggen: "Schiet maar op, ik heb een Ander tot mijn deel". Want als Christus het niet wint in jullie jeugdige harten, jongedochters zoals ge hier zit, en jongelingen zoals ge hier zit. Christus moet er maar eens naast komen te staan. Ja, naast zo'n man of vrouw komen te staan, dan zult ge eens zien. Neen geliefden, als het vlees nog zo verwarmt en nog zo streelt, nu, dan kunt ge tranen huilen met tuiten, maar het is vijandschap.

Ik hoef eigenlijk niets meer te zeggen vanmorgen.

Maar die nu zijn onbekeerlijkheid als een dagelijks kruis heeft, nu, sta dan eens op als ge dat durft, begin dan eens met mij te praten. Dan wil ik wel van de stoel af. Die zijn onbekeerlijkheid en zijn kwaadaardigheid als een dagelijks kruis moet meenemen. Zo leert hij zich geduldig dragen en ziet het eind der kwade dagen. Want daar hunkert hij naar. Zijn onbekeerlijkheid, zijn hardheid en zijn stugheid. Dat was nu het kruis van de Heere Jezus, dat was ónze schande, ónze drek heeft Hij op Zich genomen en dat heeft Hij gedragen. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem.

En zo is de Onschuldige voor de schuldigen in de plaats gekomen. En zo zien we de Christus Gods gaan en Zijn kerk achter Hem aan. Zo hebben ze elkaar ontmoet en zo hebben ze elkaar gevonden.

Hoe groter zondaar, hoe dieper of ge buigt voor God.

Hoe vuiler en hoe walgelijker zondaar, hoe dieper of ge buigt voor God.

En nu kan ik het niet zeggen wat er wèl is bij jullie, en niet zeggen wat er niet is, helemaal niet. Maar dit wil ik wel zeggen wat er wel is: Onaandoenlijkheid ten opzichte van de Heere Jezus. Ge kunt het zo goed laten passeren. En dan toch nog praten over godsdienst, het er toch nog over hebben. Probeer eens om niet meer naar Hierden te gaan naar de kerk. Neem het besluit om niet meer te gaan, dat ge zegt: "Ik ga niet meer".

"Ja", zegt ge, "dat heb ik al eens gedaan. Ik heb al eens begeerd dat God mij oprecht en waar zou maken".

En hoe zit ge dan hier?

Ach, kijk maar niet naar mij en let maar niet op mij en spreek maar niet tegen mij, laat mij maar begaan.

Wat is er dan overgebleven? Er is niets overgebleven.

Wat is er overgebleven? Wat ligt er op de bodem van uw hart?

Welzalig hij, wiens zonden zijn vergeven, Die van de straf voor eeuwig is ontheven.

En dat zingt ge niet voor uzelf, maar dat zingt ge, ziende op de kerk. Dan ziet ge met zoveel jaloersheid op dat volk en dan zingt ge: Welzalig is de mens, die 't mag gebeuren.

Dan zingt ge uit uw eigen waarneming en uit uw eigen rampzaligheid van de ruimte en van de gelukzaligheid van die Simon van Cyrene, die daar achter Jezus kwam.

Hebt ge het wel eens gezongen omdat ge het de kerk zo ruim gunde: God zal ze Zelf bevestigen en schragen?

Dat gelooft ge voor dat volk, voor die ganse kerk. En dat zal ook gebeuren. Hoe komt dat dan? Dat ge zodanige stemming, een zodanige beleving, dat ge een zodanige gevoeligheid ondervindt?

Dat komt omdat ge in de weg van wedergeboorte geplaatst zijt. "Ja", zegt ge, "maar...."

Ja, wedergeboorte. Iemand die wedergeboren is, die gaat gebukt onder de hardigheid en onder de verstening van zijn gemoed.

Iemand die wedergeboren is, die gaat daar heen voor zijn waarneming in zijn verstoktheid en in zijn ver van de Heere af zijn. Maar leeft ook in de noodzakelijkheid dat er wat gebeuren moet.

En die zien daar ook naar uit, maar ze zijn eigenlijk nog heel erg bevreesd dat het hun overkomen zal. Veronderstel dat het u overkomt, waar ge zo bang voor zijt en waarvan ge toch gelooft dat dát de enige weg ter zaligheid is. Veronderstel dat het u overkomt. Ge durft er niet eens om te vragen en toch ligt het op de bodem van uw hart. Want ge hebt de akker de rug toegekeerd omdat ge in uw eigen onvruchtbaarheid ontdekt zijt geworden. Ge komt van de akker - en dat is geen toevallig moment.

Eigenaardig zoudt ge zeggen, dat was ook een toeval daar op de weg.

Dat was geen toevalligheid, maar dat was, omdat het tijdstip er was. Vroom en onvroom wilde het kruis niet dragen. Toen heeft God Zichzelf een gemeente beschikt.

Het zou groot zijn, als dat vandaag eens bij u gebeurde, geliefden. En heus, mensen, geloof nu niet aan uw bekering, geloof nu niet, dat ge genade bezit. Denkt nu niet: "Daar heb ik wel eens wat van God ontmoet en daar heb ik wel eens wat van God genoten en daar". En dan maakt ge er een lijstje van. Want heus, dat is het niet.

Het ware leven, lieven, loven, dat ligt buiten ons in die geheel enige Bloedbruidegom. Dat ligt in de Christus. Dat ligt in de Heere Jezus alleen. En nu is het wel spijtig en vervelend, als ge denkt dat ge al een heel eindje op de weg zijt, maar het bed zal te kort zijn en het dek te smal, want het is de zaligheid niet. Ge kunt hier met een verheven gedaante en met een uitgestreken gezicht neerzitten, het kan mij absoluut niet schelen, want de schaamteloosheid komt in de kerk. Hooft ge het? De hoogmoed komt in de kerk. Ja, die zeggen dat ze zondaar zijn, die zeggen dat ze huichelaar zijn, dat is de onbeschoftheid, de onbeschaamdheid, dat is de hoogmoed op zichzelf. Want ge kunt mij beluisteren, goed, en dan zegt ge: "Ja, zo is het, hij heeft precies verteld zoals het in mijn hart is, zo het in mijn huwelijk is en zoals het aan mijn tafel is. Nu, het is alsof hij er bijgestaan heeft, alsof hij aan de deur geluisterd heeft". En? Waar is jullie droefheid? Waar zijn jullie tranen? Waar is de smart? Waar is het gedwongen worden? Waar is het verwaardigd worden?

Ik moet lijden onder mijn kinderen.

Als ik een meisje zie dat de wereld ingaat, dan hoeft ze nog niet eens van mijn eigen te zijn, maar daar lijd ik onder als ik zie dat het met uitgesproken daden misgaat, dat het op een eeuwige teleurstelling uitloopt, daar lijd ik onder. Die figuren zijn hier.

Luistert ge om uw geweten tot zwijgen te brengen? Blijf bij uw vrouw en bij uw kinderen. Blijf op uw akker. Dat is het niet. Allemaal roerselen met eigen bedoelingen.

"Ja", zegt ge, "maar het is toch bij mij wel een beetje anders". En wat is er dan anders bij u? En waarom zijt ge dan hier? Dit: Omdat ge door Gods Geest zijt verontrust. Waar ge het nu mee doet en waar ge het nu mee houdt, dat is u ook een doorn en dat is u een bittere alsem en dan wordt ge gebracht in de weg van overtuiging dat dát het ook niet is.

Wat is het dan wel?

Ik neem afscheid van u, maar ik doe het in de liefde, zoals die man, die daar in dat ziekenhuis lag, ook één van de onzen. Ik zeg: "Je bent toch ook een schaap van mijn kudde?"

"Ja", zegt hij, "dat zegt u, maar ik zeg: U is mijn leraar". Kijk, dat is het, als ik maar uw leraar mag zijn. Indien gij dan heden hoort de stem van de Zoon Gods, zo verhardt u niet maar laat u leiden.

En dan nemen we afscheid en dan zegt ge: "Er is van mij vanmorgen niets overgebleven".

Dat hoeft ook niet. Maar wat is er dan wel overgebleven? En daarmee wilde ik u naar huis zenden: Geloofd zij de God en Vader van onze Heere, Jezus Christus, Die ons heeft wedergeboren tot een levende hoop. En dan moogt ge die zoete bezigheid beoefenen en daar stuur ik u mee naar huis.

En dat is? "Nu", zegt ge, "man, er is niets. Zo raar kunt ge het niet opnoemen, er is niets. Zet mij alstublieft niet op een valse grond. Zeg nu niet dat er wat is als er niets is".

Neen geliefden, wat is er dan bij u overgebleven, als er helemaal in u niets is?

Dat ge bij ogenblikken wel eens op God hopen moogt. Dat is er overgebleven: Wedergeboren tot een levende hoop.

Wanneer er niets is overgebleven dan schijnt de hoop toch onverwoestbaar te zijn en dat gaat ook met smart en tranen gepaard. Maar die worden door een ander niet gezien, hoor. Want dan wordt er gauw een natte doek genomen om uw rode ogen maar een beetje weg te werken.

En wat is het dan, dat ge nog wel eens hopen moogt?

Voor en na heeft het in de ziel van al Gods kinderen gezongen en geklonken:

Maar de Heer' zal uitkomst geven, Hij die daags Zijn gunst gebiedt.

Welke dag is het? Dan komt ge van de akker en dan komt ge de Wet-ervuller tegen en dan staat die Wet-ervuller Zijn kruis aan u af en dan moogt ge Zijn smaadheid dragen.

Op weg naar Golgotha, op weg naar Zijn kruis, heeft Simon van Cyrene de Christus mogen volgen.

En toen? Toen heeft Hij hem aan Zijn kruis gebracht. Staat ge daar nog vóór? Halleluja.

Amen.

O Heere, tot kruisdragen geroepen, tot kruisdragen gedwongen, tot kruisdragen verwaardigd, dat is de weg, de waarheid en het leven, dat we daar op leren wachten en dat we daarop leren hopen. Want zo zullen we het uitroepen: O Golgotha, o Golgotha. Daar ligt de zaligheid.
Amen.

Onze slotzang zij uit de 116e Psalm en daarvan het 1e en het 3e vers:

God heb ik lief; want die getrouwe HEER

*Hoort mijne stem, mijn smekingen, mijn klagen;
Hij neigt Zijn oor, 'k roep tot Hem, al mijn dagen;
Hij schenkt mij hulp, Hij redt mij keer op keer.*

*"Och HEER, och, wierd mijn ziel door U gered!"
Toen hoorde God; Hij is mijn liefde waardig;
De HEER is groot, genadig en rechtvaardig,
En onze God ontfermt zich op 't gebed.*

Laat ik u nog even mogen mededelen, dat we a.s. Goede Vrijdag om half drie, dat is het sterfuur van de Christus, aan deze plaats hopen voor te gaan. Er is geen Heilig Avondmaal. Voor het Heilig Avondmaal is ditmaal in ons midden geen plaats. Een ieder onderzoekt zichzelf. Op Goede Vrijdag is het altijd dat ik gaarne het Heilig Avondmaal wilde houden, maar er is in ons midden geen plaats. Alleen door de prediking heeft ons God nog de tijd der genade geschonken en dan hopen we elkander ook aan deze plaats te ontmoeten. En dan wil ik nog even mededelen dat als God het wil er op Tweede Paasdag gelegenheid is tot doopsbediening. Die daar belang bij heeft laat het liggen voor de God des eeds en des verbonds. Ik doop wel met water, maar die na mij komt zal met de Heilige Geest dopen.
Dus Tweede Paasdag doopsbediening en Goede Vrijdag komen we bij elkaar zittende tegenover het graf.

Gaat thans henen in vrede :

De Heere zegene u en de Heere behoede u,
De Heere doe Zijn Aanschijn aan u lichten en zij u genadig,
De Heere verheffe Zijn Aangezicht over u en in u en geve u vrede.
Amen.

JEZUS EN THOMAS

Votum:

O Heere, alleen wanneer Gij komt en het onze uitdrijft, dan alleen zullen wij het verstaan: Die God is onze Zaligheid.

Amen.

Proberen wij nu te zingen uit Psalm 100 vers 2 :

*De HEER is God; erkent, dat Hij
Ons heeft gemaakt (en geenszins wij)
Tot schapen, die Hij voedt en weidt;
Een volk, tot Zijnen dienst bereid.*

Om van God te spreken, daar is God Zelf voor nodig.

En wanneer er hier in dit morgenuur een ongelukkig mens om God stond te schreeuwen, dan waren we hoog begenadigd. Mocht er hier in dit morgenuur eens een mens zijn, die om God stond te schreeuwen. Niet die medelijden met zichzelf had of die zo'n diepe, moeilijke weg had, maar die eens echt met zichzelf en met God in de war was.

Een dominee die niet preken kan, en een volk dat niet luisteren kan.

Dat is nu geen theorie, maar dat is de beleving van mensen, die hun eigen beleving niet vertrouwen.

Want zolang als gij uw beleving nog vertrouwt, dan kunt ge er gerust een vraagteken achter zetten.

Want alleen bij Gods lievelingen vindt ge reddeloosheid, redeloosheid en radeloosheid.

Dat vindt ge alleen bij dat ongelukkige volk dat niet anders kan, dat het zegt: "O God, ben ik nu op aarde gekomen om het altijd te verzoondigen?"

Want er is niets te maken. Neen.

"Ja - zegt ge - maar gelovigen dan?"

Er zijn mensen bij tientallen en bij honderdtallen, die in de godsdienst geloven en in hun kerkelijk standpunt.

Er zijn duizenden en tienduizenden, die geloven dat ze gelovigen zijn.

Nu al die mensen zijn van de duivel bezeten. Want dat maakt de duivel u wijs, dat ge een gelovige zijt!

Een waar kind van God heeft een dagelijks kruis, namelijk, dat hij onder zijn ongelovigheid neergedrukt wordt.

Maar er zijn er, en die zitten er hier ook en ge vindt ze bij bosjes, die geloven dat ze een gelovige zijn, maar die nog nooit met hun ongelovigheid voor God hebben gekropen. Nog nooit.

En de kerk krijgt haar ongelovigheid als een dagelijks kruis.

Maar als er hier in dit morgenuur nu nog één was, al is het maar een kind, die om God verlegen was, die het niet buiten God kon stellen, dan kwam het vanmorgen. Daar is geen twijfel aan.

Als het werkelijk waar was wat ge bespreekt, want het is een arme klacht en een heimelijke grond.

Maar als het echt waar was, dat ge het kwijt waart, dan kreeg ge het vandaag nog.

Want God wil het veel liever kwijt dan dat gij het zoudt willen hebben.

Waar zit het dan op vast?

Waar het altijd op vastgezeten heeft, en dat hopen wij in dit morgenuur te beluisteren.

Het is bij Johannes, de Apostel der liefde, het 20e hoofdstuk, het 29e vers:

*"En Jezus zeide: Omdat gij Mij gezien hebt, Thomas, zo hebt gij geloofd;
zalig zijn zij, die niet gezien zullen hebben en nochtans zullen geloofd hebben"*

THOMAS

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur!

Nu, als we niets anders hebben dan Thomas, dan is het een heel arm portie.

Thomas en Jezus; Jezus en Thomas; Jezus alleen.

Wilt ge het eenvoudiger?

Thomas leefde eens;

Thomas leeft nog;

Thomas blijft leven.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 77e Psalm en daarvan het 2e en het 4e vers:

*'k Schatte mij geheel verloren;
'k Mocht van geen vertroosting horen,
Als mijn ziel aan God gedacht,
Loosd' ik niet dan klacht op klacht;
Peinsd' ik aan mijn vrucht'loos kermen,
Vrucht'loos roepen om ontfermen,
Dacht ik, hoe God anders helpt,
Mijne ziel werd overstelpt.*

*Slaap weerhieldt Gij van mijn ogen,
'k Was verslagen, neergebogen,
En, verstomd door al 't verdriet,
Wars van mensen, sprak ik niet.
'k Overdacht al d' oude dagen,
Jaren, eeuwen, gunsten, plagen,
En wat immer aan mijn ziel
Van Gods hand te beurte viel.*

Thomas was een discipel des Heeren. Thomas was één van de twaalfen. Thomas was een oprecht gelovige.

En juist, omdat hij een ware gelovige was, daarom was hij ook een twijfelaar, een zwaarmoedige en een ongelovige.

Ge moet niet denken van een gezond geestelijk leven, wanneer ge geen twijfelingen hebt, en wanneer ge geen bekommernissen kent. Want juist dáár, waar de ene golf over de andere wentelt, juist dáár, waar het met alle christelijke termen uit is, bijvoorbeeld ook met deze christelijke doodoener: Het water komt wel tot aan de lippen, maar niet over de lippen. Niets van aan. Want mijn hoofd is als bedolven, in de golven van mijn ongerechtigheden.

En wat zijn nu uw ongerechtigheden?

Dat ge uzelf met ongeloof loopt te voeden. En dat kan alleen maar een gelovige.

Die lopen zich met ongeloof te voeden. En Thomas was er zo eentje van, ja. Hij was niet in de discipelkring op de avond van Paasdag. Hij was er tussenuit gegaan. Ach, zo is een mens. Ge moet het maar moeten hebben en ge moet er maar buiten liggen. En dan kunnen ze u nog veel meer vertellen. Maar ze konden Thomas niets vertellen, neen. Want Thomas was een waar mens, uit God vandaan.

Nu moet ge niet denken dat ik hier het ongeloof sta te vergoelijken. Helemaal niet.

Maar dat ze die Thomas vaak hebben afgeranseld en geslagen en dat ze er zelf geen syllabe van wisten, dat is ook waar. Thomas was een waargemaakt mens. Hij kon niet geloven. Dat is niet dat brute ongeloof zoals dat daar is van de wereld en de vieselijke mens. Neen, dat is het niet. Die geloven niet omdat ze God haten, en omdat ze niets van Jezus moeten hebben.

Maar Thomas was ongelovig omdat hij God zo lief had.

"Ja - zegt ge - maar ge moet God op Zijn Woord geloven". Nu, probeer het maar! Doe maar groot en flink! Ge moet nu niet denken dat, wanneer ge toevlucht tot Jezus neemt dat ge dan een gelovige zijt!

Duizenden en honderdduizenden hebben de "toevlucht tot Jezus" genomen, die nu in de hel liggen te branden! Die hebben de "toevlucht tot Jezus" genomen omdat ze bang voor God waren en omdat ze bang voor de gerichten waren!!!

Toen hebben ze de toevlucht tot Jezus genomen en hebben zij zich omkleed met de Zaligmaker. En zó zijn het zoekende en zuchtende en betrachtende mensen geworden en zijn in het spoor van de godsdienst gegaan. En tenslotte gingen ze geloven en gingen het verdedigen dat ze "gelovigen" waren! Maar wanneer de hemel met Zijn lieve Geest komt te ontdekken, dan wordt hij van vijandschap tot vijandschap geleid, mensen! Dan gaat de afgrond tot de afgrond roepen.

Maar wanneer ge nog nooit in die vijandschap zijt ingezet en wanneer ge nog nooit met gebalde vuisten tegen God hebt gestaan en wanneer ge Hem nog nooit Zijn Woord voor Zijn voeten hebt geslingerd, wanneer het nog nooit een ruisende kuil is geworden, ach wat denkt ge?

De meeste mensen zijn te braaf om slecht te zijn. Ze zijn te braaf en te goed om bekeerd te worden. Maar God moet maar eens om het Zijne komen, volk. God moet maar eens om uw leven komen en om uw naam en om uw zaak. Hij moet maar eens in een afbrekende en in een slingerende weg komen ja. Dan komt de vijandschap open! En we moeten dan ook als vijanden met God verzoend worden, hoor.

Als vijanden. Want als we ergens verkeerd en vijandig tegen liggen, dan liggen we het tegen die lage weg van de Christus Gods.

En dan gaat het om het pad der ere.

En wat is het pad der ere?

Dat God met God in de onderhandelingen komt over een volk, dat daar neerligt op de vlakte des velds.

En weet ge waarom ge nu in uw vijandschap terecht komt?

Als God u komt aan te spreken en toe te spreken en als God u komt op te rapen, dan legt Hij u weer in uw verdoemenis en in uw drek neer.

Want God maakt levend, enkel en alleen opdat ge uw doodstaat zoudt beleven.

Daarom, als God Zijn volk uit het graf doet opkomen, dan zijn ze in dat pad der wedergeboorte door Hem opgericht en dan keert Hij ze om en dan moeten ze weer het graf in.

Maar eerst lagen ze daar onbewust, dood in de zonden en in de misdaden.

Maar nu liggen ze daar levend dood in de zonden en in de misdaden.

En wat is dan uw narigheid?

Omdat God uw keuze is, daarom hebt ge het zo slecht.

Want als God uw keuze niet was, dan had ge het zo slecht niet. Als de kerk uw keuze was en de godsdienst en het volk uw keuze was, dan had ge het zo slecht niet!

Maar omdat het uw keuze is: Mijn God, ofschoon ik alles mis, zijt Gij mij een dierbaar getuigenis.

Want als de Hemel Zijn mond over u opendoet, volk, dan is het enkel zachtheid en dan is het enkel bediening en bedauwing van de Heilige Geest.

"Ja - zegt ge - maar het recht Gods dan?"

Inderdaad geliefden. Wij ontvluchten het recht Gods en dan vluchten wij naar een zoete Jezus, hè?

Dan gaan we het recht Gods ontvluchten. Maar zó is het niet!

De ware kerk komt tot de conclusie dat ze vluchten tot Jezus, maar dan moet Jezus hun Rechter nog worden. Want we moeten allen voor de rechterstoel van Christus verschijnen.

En nu moet ge niet denken, dat, als ge uw knieën buigt en als ge daar wenende voor God ligt en ge neemt het Woord bij u en ge houdt uw vinger er bij en ge zegt: "Heere hier staat het: roept Mij aan in de dag der benauwdheid", en ge komt met al die dingen bij Jezus, dat ge er dan zijt!

Want, waar is het u om te doen?

Omdat ge van de straf af wilt.

Want van nature zijn we allemaal rustzoekers en hemelzoekers, en dan willen we van de straf en van het recht af. Want zoals we hier zitten, willen we allemaal behouden worden.

En nu moet ge niet zeggen: "Neen". Want we willen allemaal verlost worden. En daarom komt ge naar de kerk en daarom hebt ge al die krabbelingen en worstelingen en zuchtingen aan de troon der genade, omdat ge zo graag behouden wilt worden. Maar die werkelijk ontdekt is door God, die zegt: "Heere, wanneer mag ik eens verloren gaan?"

Niet, omdat hij zo graag naar de verdoemenis wil, daar gaat het niet over, maar omdat hij God in Zijn recht en in Zijn rechtmatigheid heeft leren kennen en dan komt hij in een toevallend recht voor God.

"Ja - zegt ge - maar wat heeft dat nu met Thomas te maken?"

Thomas is geen apart mens. We spreken van een twijfelende Thomas en van een ongelovige Thomas en van een wanhopige Thomas en van een zwaarmoedige Thomas, nu, ge kunt er voor mij nog veel meer namen bij doen, ik vind het best. Maar Thomas was geen apart mens. Hij was niet anders dan Simon Petrus, niet anders dan Johannes, de apostel der liefde, neen. Misschien een ander karakter?

Och, geliefden, ik heb die Thomas hier, in mijn hart. Thomas leefde toen en die Thomas leeft nog en hij zal wel blijven leven. Waarom?

Omdat Thomas in zijn ongelovigheid werd gezet. Hoort ge het?

Als ge nu eens in uw ongelovigheid gezet wordt, dat is een Godsdaad.

Ge zijt er in geboren, maar als Hij u er eens in zet, dan is het: Zo zullen wij, de schapen Uwer weide, in eeuwigheid Uw inzettende liefde vermelden.

En nu zitten jullie hier weer als standbeelden. Want als God jullie niet bekeert, mensen, dan is het een verschrikkelijke toestand. En nu leg ik het niet op u, helemaal niet. Maar ik leg het wel op God. O, die eeuwigheid aanstonds.

En nu werd Thomas in zijn ongelovigheid ingezet. En weet ge wat ze nu tegen u zeggen?

Ge moogt niet ongelovig zijn, helemaal niet. En ge moogt niet twifelen, want die twijfelt is als een baar der zee. En wanneer die consciëntie dan spreekt en als het allemaal oprijst, wie en wat ge zijt in uw leven en voor Gods Aangezicht, dan zijn ze tegenwoordig zó vroom, dan zeggen ze: "Dat is ongelooft. Dat moet bestraft worden". Dan gaan ze dat bestraffen en neerwerpen.

Maar weet ge wanneer Thomas op zijn plek is? Wanneer hij daar buiten die discipelkring is en wanneer hij misschien rondom Jeruzalem heen zwerft. En dan is het:

Waar is God, op Wien ge bouwdet, en aan Wien ge uw zaak vertrouwdet?

Weet ge wat dat is?

Dat is een volk dat leeft onder de bewaking, onder de roeping en onder de vertroosting en onder de belofte Gods. Want als ge daar niet onder leeft, dan waart ge zo ongelukkig niet.

Daar heeft de wereld geen hinder van en de oppervlakkige godsdienst heeft daar ook geen hinder van.

Het innerlijke leven is niet anders dan dat ge voortdurend onderligt.

Niet dat ge er gedurig bovenuit zijt.

Thomas had ongelooft, hè? Maar ik vind Thomas toch zo'n echte man. Dat komt omdat ik graag met twijfelaars praat, omdat ik zelf ook een twijelaar ben. Dan zeg ik: "Ik ben nog jaloers op Thomas".

Waarom?

Die had het slecht met zijn ongelooft.

Hebt gij het er slecht mee?

Gij kunt het er nog best mee houden, en dragen. En we zouden God heimelijk de schuld geven. Maar Thomas had het er slecht mee en hij had het er goed mee. Want toen hij het er slecht mee had, toen had hij een zoete verbinding met Jezus. Ge moet het er maar eens slecht mee hebben, dan is het een zoete verbinding aan het Woord: vertroost mijn ziel in haar gewezen, want Gij zijt haar heil alleen.

Dan wordt ge alleen met God gezet in uw drek. En dan is het vanwege de afsnijding mijner dagen, mijner dagen onderstreept. Daar gaat Thomas. Dat was nu een ongelovige, een gelovige ongelovige.

Hij wilde het wel geloven maar hij kon het niet geloven. Hij wilde het zien. Nu, en als Jezus ooit gewillig is, want het is een schat van een Zaligmaker, hoor! Ik kan nijdig zijn op mezelf, en op mijn eigen weg en op mijn eigen schuld, zoveel als het wil. Dan zou ik niet onboetvaardig zijn, maar dan zeg ik: "Dan zult ge van God afblijven, mensen, omdat ge dat zoete recht hebt leren proeven en smaken. Dan zult ge van God afblijven".

"Dewijl Mijn ziel hem zeer bemint", zegt God. Dat is de liefde die uit een drieënig God vloeit door het kanaal van de bloedwonden van de Christus Gods. "Dewijl hij Mij zeer bemint", spreekt God, "zo zal Ik hem uit helpen. In de benauwdheid zal Ik bij hem zijn".

Kijk, dan krijgt ge de benauwdheid ook eens als een geschenk, mensen. Hebt ge dat al eens ondervonden? Dat ge uw gevangenis en uw benauwdheid en uw banden en uw afbrekende weg als een geschenk hebt gekregen? En dat is?

Ik wou vluchten, maar ik kon nergens heen.

Nu komt God met Zijn belofte bij u, met: "Die bidt, die ontvangt".

En met de belofte komt Hij bij u: "Die zoekt, die vindt".

Dat zijn dierbare beloften uit het genadeverbond en die worden in evenwicht gehouden door weer andere beloften uit het genadeverbond: "Ik zal maken dat ge een walging van uzelf krijgt".

Ja, dat is ook een belofte uit het genadeverbond. En dat houdt u net in evenwicht met: Ik wou vluchten, maar ik kon nergens heen. Maar we moeten de schuldbrief maar eens thuis krijgen.

En als nu Gods ware volk de schuldbrief thuiskrijgt, weet ge wat ze dan denken?

Dat ze de scheidbrief thuis hebben.

Dan zien ze de schuldbrief voor de scheidbrief aan.

Maar God zegt: "Waar is de scheidbrief van ulieder moeder? Ik heb nog nooit een scheidbrief u gegeven, nog nooit".

God heeft de scheiding niet aanvaard. Hij nam er geen genoe-geen mee. Jeremia zegt: "Ik zal niet meer aan God denken". Dat was Gods grote profeet! Ik wil niet meer aan Hem denken. Het is mij zo bitter tegengevallen. En die man was zo uitgeschud en uitgeput, dat hij niet eens meer bidden kon. Hij wilde niet meer bidden. Hij kon niet meer wenen ook. Hij had geen tranen ook meer. Hij zegt: "Och, dat mijn hoofd water ware" dat was er niet meer.

En zolang Mozes de steenrots van uw hart nog slaat, dan zullen de wateren van boetvaardigheid er nog uit voortkomen. Maar als God Zijn Aangezicht verbergt, volk, o vraagt het eens aan de kerk wanneer zij haar heetste tranen heeft geschreid? Dan zegt men wel eens, en er zijn er zo hier ook, die zeggen: "Ja, maar dominee, ik weet niet of ik er wel deel aan heb, hoor".

En weet ge waarom of ze zo geslingerd worden?

Dan zeggen ze: "Ach, ik ben een bastaard, want ik mis eigenlijk het kenmerk van het ware kindschap, en dat is kastijding". Ik heb een voorspoedige weg. Ja, ik heb wel eens tegenheden en er is wel eens het één en ander, maar een sterfgeval is toch eigenlijk nog geen kruis, en krankheid is eigenlijk ook nog geen kruis. Neen, dat is het niet.

En vereenzaming. Ja, ze praten over vereenzaming. Maar weet ge waar de samensmelting in ligt?

Als ge het eens gedaan hebt.

Want die Samaritaanse vrouw zegt: "Nu heb ik een Man gevonden, Die me gezegd heeft al wat ik gedaan heb". En dat kreeg ze zo te aanvaarden en zo te mijnen, dat in de dadelijkheid die Man: haar Maker en haar Man werd. Maar dat is het geheim niet van de sterrenhemel.

Maar dan is dit het geheim van die Blinkende Morgenster, wanneer Die in uw hart opgaat. Dan kunt ge Jezus missen, maar dan kunt ge bij het licht van die Morgenster mogen leven. En heb het dan niet over rechtvaardigmaking en heiligmaking en over al die grote brokken. Weet ge wat het is?

Als ge weer eens een ogenblik een hondeke moogt zijn. En dat moet ge gemaakt worden onder de tafel des Heeren, om een kruimeltje van dat Brood des Levens te mogen hebben. Want die vrouw had er wel achter gekeken, want die zegt: "Als ik een kruimeltje heb, dan heb ik van het hele brood".

En dan maar weer opnieuw een hondeke gemaakt worden. En dan?

Gods kinderen lopen het liefste alleen. Weet ge dat ook, man? Alleen.

Als de ouderdom en de grijsheid daar is. En dan hebben ze maar liefst geen praat, helemaal geen praat. En dan hebben ze het niet over genade en dat ze er ook wel eens wat van geproefd en gesmaakt hebben. Ach, schei uit. Thomas gaat niet alleen. Er gaat er nog één naast hem. En nog Eén.

Wie loopt er dan naast hem?

De duivel loopt naast hem. En die fluistert het hem in: God belooft wel veel, maar Hij geeft niets. Ge ziet het toch?"

Hebben jullie die dingen niet?

Maar er is nog een ander. die bij hem loopt. De Engel des Heeren legt zich rondom degenen die Hem vrezen.

Thomas moest niet bij zijn discipelschap bewaard blijven, neen. Maar Thomas moest bij zijn Meester bewaard blijven.

En dat was Christus. Terwijl Jezus daar in de Paaszaal is, dan is Thomas er niet. Dat is een bestiering.

Het is een bestiering, als ge in de kerk zijt. Het kan ook wel eens een bestiering zijn, als ge er niet zijt.

En als ge dan later hoort wat er geweest is, dan komt de trekking opnieuw terug. Want de kerk gaat vóór het werk, hoor. Laat ik jullie dat even terloops zeggen. De kerk gaat vóór het werk. En de kerk gaat vóór eten en drinken. Dan maar een keer niet eten en drinken. "Nu - zegt ge - maar ge zijt een harde meester". Heel niet, geliefden, wel neen. God wordt gevonden van degenen, die Hem niet zochten.

Dat is echt, hè? En als ge Hem dan vindt, wat vindt ge dan?

De ruimte.

Dan is God niet in de ruimte.

Maar de ruimte is in God.

En als God u dan daarmee toe komt te spreken, dan hebt ge op dat ogenblik geen last van uw zonden en van uw schuld. Dan is het net, of ge al gerechtvaardigd zijt. Zo zoet en zaligmakend kan God een ziel toespreken, dat Hij hem in zijn gevangenis uit zijn banden doet slaken en dat er zoveel ruimte is. Want er waren vensters naar Jeruzalem. En dat er zoveel licht in uw arme ziel valt dat het gaat zingen:

"De Heere wou mij wel hard kastijden (met de gesel van het ongeloof) maar stortte mij niet in de dood".

Ja, nu moet ik verder praten, want ik slik wel eens een end door, en dan zitten jullie te wachten, want ge mist de echte kenmerken van het kindschap.

Ge kunt soms de genietingen van het kindschap hebben en dat ge ook enige mededelingen hebt van de rechten van het kindschap en van de smaak van het kindschap, en dat ge toch nog niet door God zijt overgenomen.

Ik zeg niet dat dat een bepaalde regel is. Maar dit is waar: Ik sloeg, eer ik werd verdrukt, het dwaalspoor in; maar nu geleerd, houd ik Uw Woord en wegen.

En wat is nu de verdrukking van Gods kinderen? Als ge een moeilijke weg hebt of een moeilijk lichaam? Of kinderen verliest? Uw zaak achteruit gaat? Wat is dat allemaal?

Ja, dat zijn natuurlijk wel akeligheden. Maar, ik sloeg, eer ik werd verdrukt, het dwaalspoor in.

Maar die uitwendige dingen zal ik niet uitschakelen, maar, wat is die verdrukking nu? Wat is die kastijding?

Wat is nu toch eigenlijk kastijding? Kastijding is ontdekking. Enige oefening in kastijding is ontdekking van zonde en schuld, Eer ik werd verdrukt. En wat is dan die kastijding?

Nu, er zijn veel lieve kinderen Gods, die werkelijk diepe wegen hebben en begenadigde wegen, en die toch die onderscheiden kennis missen, wat nu eigenlijk de kastijding is in de kastijding. Net zo goed wat de bede is in het gebed. De bede in de bede. De kastijding in de kastijding, en dan kunt ge een kostelijke weg hebben, dat ge zegt: "Ik mis eigenlijk de kastijding, want de Heere doet niet anders dan goed en de Heere maakt telkens weer ruimte en verlossing".

Wat is dan de kastijding in de kastijding? Kent ge die niet?

"Och - zegt ge - ik meen dat ik de kastijding niet ken van Gods kinderen, ik ben bang dat ik een bastaard ben". Maar waaraan kunt ge het dan wel weten, kind van God in ons midden?

Dan zou ik u dit willen vragen: Kent ge dan deze kastijding niet: Wanneer de Heere Zijn Aangezicht verbergt?

Geef daar nu eens antwoord op? Is dat niet het smartelijke in het smartelijke?

Dat ge zegt: "Ja, daar ben ik niet vreemd aan, man, aan de verberging van Zijn Aangezicht".

En de bede in de bede is, als ge 's avonds u weg moet werpen voor God en ge uw knieën niet durft buigen, want dat ge u als de grootste huichelaar ziet. Zou het wel ooit uit God geweest zijn?

Wat is dan de bede in de bede? Want ge durft niet op uw knieën en ge durft niet naar bed te gaan. En als ge in bed gaat, dan hebt ge uw knieën niet gebogen en dan moet ge er weer uit. En dan zeggen ze: "Doe het maar onder de dekens". En zo zwijmelt ge maar wat af, want ik hield niet op mijn hart en oog, op te heffen naar omhoog. En al maar afbrekend. Wanneer ge dan uw hoofd niet op uw kussen kunt laten zinken, dan is dit de bede in de bede: "Verwerp mij van Uw Aangezicht toch niet".

En dan hebt ge tevoren al eens gezegd: "Verwerp mij van Uw Aangezicht toch wel". Dan hebt ge er, eigenlijk gezegd, God niet voor over. Ge zoudt haast medelijden met God krijgen, dat Hij elke dag maar weer met zo'n schandaal de weg op moet. Want er is van geen beterschap sprake.

Kan ik dan niet anders dan zondigen?

"Neen, Mijn kind, daar zijt ge nu onder besloten".

"Moet ik dan altijd zondigen?"

"Ja, Mijn kind, altijd".

Neen, niet dat God de auteur is van de zonden. Ganselijk niet. Maar, gij hebt ten bloede toe nog niet gestreden tegen de zonde. We komen er niet bovenuit, totdat we alles te boven zijn.

Thomas, genaamd Didymus, dat is tweelingziel, tweelingbroeder. Wie gaat er naast Thomas staan vanmorgen? Wie is die tweelingbroeder? Ja, dan hebt ge nog een metgezel op de weg.

Ach, het is van binnen zo: De één zegt ja en de ander zegt weer neen. De ene geest zegt: Ja, zo is het. En de andere geest zegt: Zo is het niet. En zo worden we geleerd, zoals een onderwijzer leert op school.

Dan heeft hij dat onderwerp uitgesteld en dan zegt hij tegen die jongens: "Hebben jullie het nu goed begrepen?" "Ja, meester, we hebben het goed begrepen". En ze begrijpen er geen syllabe van.

Want ze zeggen: "Ja, meester"; omdat ze niet dom willen zijn!

Maar dan is er nog een ander jochie in die school die zegt: "Neen, meester". Daar hebt ge Thomas.

"Nu - zegt Jezus - de weg heb Ik u gewezen en die weet ge".

"Nu - zegt Thomas - maar ik weet het niet". Die komt eerlijk en ernstig voor de dag.

Hoe zit u hier vanmorgen? Ook goed begrepen? Thomas kon er niet bij.

En daarom hebt ge zo weinig metgezellen op de weg!

Ge moet de hele week maar eens lopen voor uzelf en in uw huis: "O God, ik weet het niet". Dan zult ge eens zien hoe weinig ge overhoudt. Als ge het echt maar eens niet weet, echt niet. Dan komt ge in de eenzaamheid. En toen ik het de Heere zeggen mocht: "Ik kan heel niet gehoorzaam zijn. Ik kan helemaal niet onder U bukken, Heere, dat kan ik niet". En toen liet Hij mij zien dat er een Ander voor nodig was. En dat heb ik nu altijd al gepreekt. Maar dat moment, dat ik kreeg te zien dat daar een Ander voor nodig was om voor God te bukken, en om gehoorzaam te zijn, daar smolt ik een ogenblik onder weg. En toen was het: "Mijn Heere en mijn God".

En anders is het: "O God en o Heere". Hebben jullie daar wel eens erg in gehad? Eerst is het: O God.

En nu is er een benauwd "o", dan valt ge van God af.

Maar er is een "o" waarin ge ruimte krijgt, dan valt ge Hem toe in Zijn recht.

Maar daar zijt ge er nog niet mee! Maar dan is het: "O God". Dan valt ge achterover net als die knechten daar in Gethsemané: Ik ben het.

Maar "o God", als ge Hem eens toe moogt vallen, dan krijgt ge in het heilig recht behagen.

Dan krijgt ge Gods recht liever dan uw eigen zaligheid.

Thomas wilde liever sterven dan op valse gronden geloven. "O Heere".

Met dat "o" staat ge nog vóór de zaak en met dat "o" staat ge nog vóór de schuld. Dan ligt de schuld er nog tussen.

Maar als Christus dan komt en Zich verklaart en Hij zegt: "Steek uw vinger maar in Mijn zijde", dan komt Hij met Zijn zachtheid de hardigheid van mijn hart te smelten.

De straf der liefde is zo zwaar en zo zacht, dan zegt hij: "Mijn Heere".

Kijk, dan is het geen schuld-bedekkende Borg en geen schuld-bedekkende Heere Jezus, maar dan is het een schuld-uitdelgende Heere Jezus.

Dan wordt het "o" veranderd in: "Mijn Heere en mijn God". Het ene is een toevluchtnemend geloof. Het andere is toeëigenend geloof. En dat mag de ziel dan wel eens ervaren, wanneer zij staat in de landpalen van vertwijfeling en omkomen.

Tegen Thomas hadden ze gezegd: "De Heere is hier geweest". "Nu ja - zegt hij - ik geloof dat allemaal wel, maar ik wil het zien. Ik wil mijn hand in Zijn zijde leggen". Nu, die discipelen zullen wel een beetje laag op hem neergezien hebben, want dat waren ook pronkstukken natuurlijk, ja! Ge moogt niet ongelovig zijn. Nu, ik weet het verhaaltje al. Maar hij kon niet geloven. Daar werd hij gehouden, hij kon niet over die streep heen. Hij zag het en hij kon er niet over.

Toen kwam Jezus.

De deuren waren gesloten en daar ineens staat de Christus Gods.

En daar het oog van Jezus op Zijn discipel. Hij was zo goed niet of hij moest komen.

"Leg uw hand dan in Mijn zijde".

En Zijn zijde werd doorstoken en daar kwam bloed en water uit.

Drie zijn er die getuigen in de hemel; en drie zijn er die getuigen op aarde: De Geest, het water en het bloed.

Leg uw hand eens in die zijde. Want hij was doorstoken, en er kwam bloed en water uit. Getuigen in de hemel en getuigen op de aarde.

Maar hier getuigen in het hart. Hij kon in die getuigenis alleen maar los komen.

Waar kwam Thomas toen?

Thomas kwam in de kerk en Thomas mocht zingen met de kerk:

*Och HEER, ik ben, o ja, ik ben Uw knecht,
Uw dienstmaagds zoon; Gij slaaktet mijne banden;
Dies doe ik U gewillig offeranden
Van lof en dank, U plechtig toegezegd.*

*Ik zal Uw naam met dankerkentenis
Verheffen, U al mijn geloften brengen;
'k Zal liefd' en lof voor U ten offer mengen,
In 't heiligdom, waar 't volk vergaderd is.*

Het is het 9e en het 10e vers uit de 116e Psalm.

Ge kunt het u niet voorstellen en ge kunt het niet verstaan, maar toch, het is een onuitsprekelijk voorrecht om met een neergebogen ziel over de aarde te gaan. Dat is een onuitsprekelijk voorrecht, wanneer ge 's morgens geen moed hebt om op te staan!

Het is een onuitsprekelijk voorrecht wanneer de hel 's morgens al los is voordat ge een kop thee gedronken hebt.

"Ja"- zegt ge - "maar nu moet ge het niet erger maken dan het is".

Zo erg kan ik het niet maken of het is nog veel erger.

En dan komt de kerk met een neergebogen ziel over de aarde te gaan.

"Waarom", zegt ge?

Omdat ze niet kunnen geloven, dat dát nu de weg uit God vandaan is.

Met een neergebogen ziel over de aarde te gaan. Waarom, kind des Heeren?

"Wel - zegt ge - zeg het zelf maar, want ik weet het niet te zeggen".

Waarom zijt ge dan zo neergebogen?

"Ach - zegt ge - man, dat zit niet in mijn huishouden of in mijn kinderen of in huis en kruis". Waar zit het dan aan? Omdat de zaligheid nog niet aan mijn ziel is toegepast, hoor. Dan hebt ge het in één woord gezegd. Daarom.

Ge hebt het wel buiten u gezien en ge hebt het wel eens gestolen ook!

Maar o, al wat Gods kinderen stelen, dat moeten ze eerlijk terugbrengen, al is het twintig jaar later!

Nu is het geen grootdoenerij, maar als de zaligheid nog niet aan uw ziel is toegepast, dan staat ge er nog buiten voor eigen besef en waarneming.

Wat in God vast ligt, dat ligt in God vast.

Want God maakt Zijn genade en barmhartigheid vast aan de schandpaal van mijn liederlijkheid en van mijn zonden. Dáár maakt God Zijn genade aan vast!

"Ja - zegt ge - maar waar heb ik dan uit geleefd al die jaren? Waar ben ik dan wel eens uit getroost geweest al die jaren? Wat is dat dan geweest?"

"Ik ben wel eens zo makkelijk geweest - zegt er eentje in ons midden - Ik zag geen zonde en schuld meer. Wat is dat dan geweest?"

Kijk, dat is nu: Het heilgeheim wordt aan Zijn vrinden naar Zijn vreeverbond getoond.

Hoe dan?

Thomas vertelt het ons en wij vertellen het u en wij vertellen het elkaar: Thomas was zalig in de wonderen van Jezus. Dat was die eerste weg. Hij was zalig uit de wonderen van Jezus en uit de uitreddingen van Jezus en uit hetgeen wel eens geschied was.

Maar nu moest hij nog leren om zalig te worden uit de wonden van Jezus.

Ik kan de separatie niet maken, maar het is alleen de bediening van de Heilige Geest aan uw ziel.

Zalig uit de wonderen of zalig in de wonden.

Daar kwam het nu bij Thomas bij en daar werd hij heengetrokken en daar werd hij ook voor gehouden.

En nu kunnen wij het hebben over zonden en schuld, maar wanneer Jezus Zijn wonden komt te tonen en zegt: "Steek uw hand nu maar in Mijn zijde"; zie, dan wordt het Paasfeest in de praktijk. En anders hebben we het nog maar in de beschouwing en in de theorie.

Is dat niet zaligmakend?

Neen. De grond waarop ik eeuwig bouwe, ligt niet in mij, maar in Gods trouwe.

Gods lieve kind zegt: "De zaak is nog niet aan mij weggeschonken en niet aan mij toegepast".

En nu kunt ge uzelf wel troosten, maar het komt er voor u en voor mij op aan: Waar zijn onze zonden gebleven? En waar is onze schuld gebleven?

Want we kunnen nu wel grabbelen in die grabbelton van vrije genade, en dan halen we er hier en daar een brok en een stuk uit en dan zitten we er op gezelschap mee te praten.

Neen geliefden, dat is het niet.

Maar: Welzalig hij, wiens zonden zijn vergeven.

En voor ge dat nu zelf voor uw arme ziel toegepast krijgt, hebt ge het al honderd maal gezongen voor Gods arme volk, dat ge er zo jaloers op waart, dat dat volk die weldaad deelachtig was, dat ge uit de gunning hebt gezongen: "God zal ze zelf bevestigen en schragen". En dat geloofde ge vast voor dat volk.

Maar wanneer God ons van onze voetstukken en hoogtes komt af te stoten, nu, dan kunt ge het gerust niet meer met een toestand en met een versje of met een gestalte doen. Dat kan niet meer!

En daarom heeft Thomas die weg moeten gaan.

Maar wonder, Jezus kwam terug. Acht dagen later.

Dat is het nu, God komt altijd terug, altijd, het kan soms tijden duren, maar Hij komt terug.

Omdat ze uit de genegenheden van een drieëinig God gebaard zijn.

Ach, Jezus had Thomas al gezien hoor, ja.

En wanneer Jezus Zijn volk bespiedt en gadeslaat, dan hebben ze het zelf niet in de gaten. Want hoe verder of ze voor hun besef van God af zijn, hoe dichter Hij nabij is. Ze hebben het zelf niet in de gaten.

Maar ze ervaren de bewarende genade Gods in de donkerheid.

Maar als er geen liefdesbetrekking op een drieëinig God is gevallen, nu de oudjes hebben het ons genoeg op het hart gedrukt, dat er wat met ons gebeuren moet. En gebeuren komt van geboren worden.

We moeten wederom geboren worden. En daar zijn we lijdelijk in. Dan worden we geworpen op de vlakke des velds. Maar we hebben er geen interesse voor.

Er zitten er hier vanmorgen, die zich dood zitten te vervelen, heus, ik kan ze zó aanwijzen. Het is interessant als er iemand is die nog een beetje welsprekend is, ja, dan kunt ge er nog wel naar horen.

Maar als ge u hier zit te vervelen dat ge geen interesse hebt voor de Christus Gods, nu dat is verschrikkelijk. Maar aanstonds zal God oordelen. En al zullen wij persoonlijk als een lor aan de kant van de weg geslingerd worden, wat niet onmogelijk is. Ik kan ook wel een rotte en vermolmde handwijzer zijn, maar dan heeft de Heere het toch door deze onreine mond u willen vertellen! En dan heeft de Heere het mij toegefluisterd: "Stamp met uw voet, of ze het willen horen of niet horen". En dan heeft de Heere door het onreine en door het walgelijke het u willen aanzeggen. Ge kunt mij gerust verachten, gerust!

Maar wie mij veracht, God wou mij niet verachten.

En wanneer ge tot die kring behoort, waar ge niet buiten kunt komen, niet alleen in de weg van Gods voorzienigheid, maar ook in de weg van Gods genade, dan gaat het met slapeloze nachten gepaard. Dan hebt ge uw kussen al eens een keer omgekeerd omdat het zo nat was van uw tranen.

En hebt ge dan nooit eens wat ondervonden?

Ja, dan komt de Heere nog wel eens met een belofte u toe te spreken in uw dood en in uw nood. Dat doet de Heere, want het is een schat van een God. Wanhoop nooit aan Gods genade. En wanneer ge als moeder zijnde, niet voor uzelf durft te vragen, ga dan met uw kinderen naar God toe en drijf ze voor u uit en zeg: "Heere, doe Gij ook zo aan mij". En dan kunt ge er uzelf niet binnen sluiten.

Hij make op hun gebeden, gans Israël eens vrij van ongerechtigheden, vanwege de grootheid en goedheid en majesteit Gods.

Ge ligt er buiten.

Maar ge zoudt uzelf er bij in willen sluiten, en ge zegt: "Heere, bewaar mij voor diefstal", maar dat het toch is: "Zo doe Hij ook aan mij".

Gaat gij toch als ouders veel met uw kinderen aan de troon der genade.

Buig uw knieën met uw kinderen. Ach, we zijn zo groot.

Waar zijn die moeders, die 's avonds op hun knieën kruipen voor hun zaad?

En zeggen: "Heere, neem mijn kinderen maar".

Wat heeft dat met mijn tekst te maken?

Dat heeft zoveel met mijn tekst te maken, dat ge als een ongelovige bij uzelf zegt: "God kan het nu makkelijker voor Zijn volk zijn en God kan het makkelijker voor mijn kinderen zijn, dan dat Hij het voor mij is. Want ik ga zo koud als ijs over de wereld". En dan zijn er ook nog van die portretten, die hebben medelijden met zichzelf. Dat is ook een koorts! Medelijden met uzelf omdat ge zo eenzaam zijt en verlaten.

Neen, geliefden, ge kunt weduwe zijn, dat ge nog nooit een weduwschap gedragen hebt. Want dan zijt ge nog nooit aan de man Mozes gestorven. Dan zijt ge nog nooit aan het eind van de wet gekomen.

En dan is het niet anders dan een teder en erg medelijdend schandaal op het terrein van vrije genade.

Want ge moet niet zeggen: "Dat heb ik gehad en dát".

Ge moet eens zeggen: "Dat heb ik niet gehad". En dat is:

Jezus, Uw verzoenend sterven, dat mis ik nog. Ik sta nog buiten de opstanding ten leven.

En anders is het niets dan ballast.

Ik gooi dat niet weg met de rotte bloemen, neen. Maar wel als grond.

Niet als weldadigheid en trouw. O eeuwigheid, o eeuwigheid. En voor mezelf, ik ga meestal in een buitenstaand leven over de aarde. Dat moogt ge gerust geloven, maar enkel en alleen, opdat we het beleven mogen: Ga dan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende.

Want wanneer zijt ge dan eens zalig gesteld en wanneer komt ge nog eens op uw knieën?

Als ge die smaadheid van die geheel enige Emmanuël nog eens krijgt te dragen.

En daar kunt ge geen mens van het volk in mee krijgen in onze dagen, geen mens.

Want zij zullen uit de volheid van 't gemoed, gedachtig aan de milde overvloed van vrije genade, en wat kunt ge het dan soms ruim en vlak en zoet bij u waarnemen Wat?

Dat ge niets bezit en dat ge bang zijt voor een valse vrede en dat ge zegt: "O God, bewaar mij".

En dat het toch in uw gemoed is, het zoete en zachte en geruisloze werk, dat ge wel eens een ogenblikje op God moogt hopen.

Dat is dan uw troost in druk u toegelegd, en dit leert mijn ziel U achter aan te kleven.

Ge weet best dat het te kort is om uit de wonderen van Jezus zalig te worden.

Maar dat het de enige grondende enige bevatting is in de wonden van de Christus Gods alleen.

Kom hier, Thomas. Jezus onderwijst hem Zelf. Breng uw vinger maar in de wonden en leg uw hand maar in Mijn zijde. Nu, ik weet niet of Thomas er bij gekomen is. Ik denk dat hij zich aan water geschreeuwd heeft, dat hij uitriep: "Mijn Heere en mijn God".

Ge kon toch niet zeggen dat Thomas bestraft werd, hè? Neen. Nu, als het een bestraffing is geweest: Kom eens hier en leg uw hand eens in Mijn zijde, dan was het wel een zaligmakende bestraffing!

Maar dat lage afdalen. Man, ge kunt nooit bij God komen. Al zien we elkaar nooit meer, ge kunt nooit bij God komen. Maar God kan wel bij u komen. En in dat lage afdalen Gods ligt onze behoudenis en onze vastigheid. We moeten niet alleen gered worden, maar we moeten ook bij de redding bewaard worden.

En nu vraag ik me af, gewoon zoals het van mijn lippen komt: Wat zou nu noodzakelijker zijn?

De verlossing of de bewaring bij de verlossing? Hij moet er bij bewaard blijven.

Ge zoudt toch jaloers worden op Thomas, hè? Dat is een twijfel om jaloers op te worden, dat is een ongeloof en zwaarmoedigheid om jaloers op te worden.

Het was Thomas om God te doen. En waar is het ons om te doen?

Is het om de hemel te doen?

Is het om behoudenis te doen?

Nu, geliefden, antwoordt zelf maar tussen God en uw ziel. Maar als het ons om God te doen is, dan is het God om ons te doen. Want Christus kan geen Christus zijn zonder zondaren.

En zo heeft de ziel God onmisbaar nodig. Maar met alle teerheid en eerbied gesproken, God is de Souverein, God heeft ook een zondaar nodig om Zijn Christus te huldigen.

Thomas leeft nog en Thomas zal er altijd wel blijven. Maar het is maar of ge het bevindelijk gevoelig in uw eigen hart hebt leren omhelzen. Want dan vind ik Thomas maar een lieve, dierbare broeder in de Heere Jezus Christus.

"Ik zal u eens wat vertellen - zegt Thomas - God heeft mij aan mijn woord gehouden. Want we zouden toen op een dag weer naar Jeruzalem gaan en Bethanië en daar waren we vandaan gegaan, want ze wilden Jezus doden. En zo hadden de overpriesters en de schriftgeleerden zich vergaderd en ze zouden Jezus doden. En toen heb ik gezegd: Nu, laten we dan maar met Hem gaan".

Daar hebt ge Thomas. Nu, vindt ge dat geen lieve broeder? Ik wel. Die had zich er glad voor over om met Jezus te sterven. En God heeft hem aan zijn woord gehouden. En nu zal ik daar mee besluiten. En nu kon er hier een man of een vrouw zitten of een kind, die zegt: "Heere ontdek mij maar en ontbloot U mij maar en bekeer U mij nu maar zoals U al Uw volk bekeert". En dat ge u er echt voor overkreeg dat de Heere u niet zou ontzien, dat ge zegt: "Heere, breek maar af hoor, en ontdek en ontgrond U mij maar".

En dan net als Thomas: "We zullen dan maar met Hem sterven".

En nu overkomt u allerlei zwaarigheid en narigheid, en afbraak en teleurstelling, want: Wat ik geplant heb, dat ruk ik uit; en wat ik gebouwd heb, breek ik af, ja, het ganse land.

En dan denk ik aan vader Philpot, die zegt: "Ge moogt veel om ontdekking vragen, ja, maar vraag er ook maar bij dat het u niet te zeer zal tegenvallen".

En zo kon de weg van God u wel eens tegenvallen en dat ge toch achteraf moet zeggen: "Ja, Heere, Ge hebt het mij toch gegeven".

Laat het u niet te zeer tegenvallen, want: De kruisweg is de hemelbaan, en daar wil vlees en bloed niet aan.

Maar wanneer ge dan een Thomasgemeente moogt hebben, en zo durven wij het ons hier wel voor te stellen in Niemandland, zie dan zijn dat gelovige ongelovigen.

Weet ge waarom ge zo vaak ongetroost zijt en waarom ge zo vaak niet geloven kunt?

Omdat de zaak u te groot is. En dan hebt ge dingen gesproken die u te wonderlijk en te machtig waren. Ge zoudt zeggen: Kan ik het nog terughalen?

Er is niets terug te halen, niets.

Gods kinderen zijn vaak zo ongelovig, maar God heeft het ze nog nooit verweten. Ze zijn vaak ook zo radeloos en redeloos en zo wispelturig en zo baldadig. En vaak zijn Gods liefste kinderen - en daar besluit ik mee - zo onverenigd met de wegen des Heeren.

Hoort ge het, onverenigd. Ze willen geen ander pad, ze willen geen ander huis en geen ander kruis, ze willen dat allemaal niet, maar ze willen wel een onderworpen hart. "Heere, mocht ik het nu eens vrolijk dragen, dat ik nu eens blij mag zijn". Dan gaan ze gebogen, niet onder de omstandigheden of onder zwakheden en krankheden alleen, neen. En ook niet onder dat ongelukkige huwelijk en ook niet onder die ondeugende dochter. Neen. Laten we dat allemaal maar op zijn plaats laten.

Maar ze gaan gebogen, omdat ze daar niet kunnen komen: Uw wil geschiede gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde.

Ik zei eens tegen een non in het Plus ziekenhuis: "Slaat ge wel eens een regeltje over bij dat bidden van jullie?"

"Neen, dat mogen we niet, dominee".

Ik zeg: "Nu, ik doe het geregeld".

"Nu - zegt ze - dat mag toch niet, en als u dominee bent, helemaal niet".

Ik zeg: "Weet ge wat ik wel eens oversla als ik aan dat regeltje toe ben: Uw wil geschiede? Dan zeg ik het soms wel zachtjes, maar ik sla het in mijn hart over. Want dan is het: "Uw wil geschiede, maar mijn wil alstublieft het eerst".

Maar zo was het bij Thomas niet meer. Mijn Heere en mijn God.

De lijdensstoffen liggen achter ons. De kruisprediking ook weer, hoewel het het hele jaar doorgaat. Vrouw zie uw zoon, zoon zie uw moeder. En van die ure aan nam haar de discipel in zijn huis.

Het is avond in Jeruzalem. Het is de nacht van Pasen, en daar aan de voet van de tempelberg, daar in een kleine, eenvoudige behuizing, daar buigen twee mensen hun knieën.

En daar in één van die achterste buurten van Jeruzalem, in één van die nauwe straten gaat het hoog uit met een helle verlichting en met gejuich en getier en gebral. Wat is het druk in dat huis en die straat. En daar aan tafel in dat huis, daar zit Barabbas met zijn vrienden. Zij hebben feest. Laat ons Barabbas los. Daar staan ze in hun baldadigheid en in hun vrijheid ten koste van de Christus.

En daar in die eenvoudige behuizing, aan de voet van de tempelberg, daar buigen die twee mensen hun knieën, Johannes, de Apostel der liefde en Maria, de moeder des Heeren. Wat is dat?

En van die ure aan nam de discipel haar in zijn huis.

Waar woont ge dan, gij, die de Naam des Heeren wilt gedenken?

Moet ik de toepassing maken? Dan is het er naast.

Maar waar woont ge dan?

Dan wil ik toch maar het liefste wonen in de woning van Johannes, de Apostel der liefde.

En Jezus? Hij ging heen om hun plaats te bereiden.

Zalig die niet gezien en nochtans zullen geloofd hebben.

We kennen allen dat versje uit de brave Hendrikentijd: Och, was Jezus nog op aarde, snellijk vlood ik naar Hem heen. Neen, dan werd Hij weer gekruisigd. Want hoeveel zijn er in de dagen van Jezus geweest, die de Christus wèl gezien hebben en niet geloofd?

En wanneer ge dan hier vandaan gaat, dan kunt ge niet zeggen dat ge het niet gehoord hebt.

We kunnen zien en niet geloven.

Want wie Hem ziet, wie is het die bij een verterend vuur wonen kan?

Hem zien, dat is verteerd worden.

Maar we kunnen, al zien we Hem niet, toch wel liefhebben. Die gij niet gezien hebt en nochtans liefhebt. Het is maar een stumperige prediking, geliefden, want we kunnen niet anders zijn dan ongelukkig. Maar:

Wie heeft lust de Heere te vrezen?

En zoals ge hier neerzit mag ik dat vragen:

Wie heeft lust de Heere te vrezen?

't Allerhoogst en eeuwig Goed? God zal Zelf zijn Leidsman wezen, leren hoe hij wandlen moet.

Niet een!

Als ze dat vroeger aan mij vroegen, dan stak ik allebei mijn armen tegelijk in de hoogte en zei: "Hier is hij, hoor, ik heb lust om de Heere te vrezen".

Maar nu geleerd: Wie heeft lust de Heere te vrezen?

Dat is de Christus Gods, 't allerhoogst en eeuwig Goed.

God de Vader zal Zelf Zijn Leidsman wezen, leren hoe Hij wandelen moet in de weg van vernedering, in Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid.

En het goed dat nimmermeer vergaat, dat is het Vaderharte Gods, dat is het eeuwig thuiskomen, zal Hij, Christus, ongestoord verwerven. En Zijn God geheiligd zaad, dat is Zijn kerk, want wanneer Christus Zijn ziel uit gegoten had in de dood, toen heeft Hij zaad gezien. En Zijn God geheiligd zaad zal het gezegend aardrijk erven.

Aanstands een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waarin gerechtigheid woont. Thomas zegt: Tenzij ik het zie. Tenzij ik het geloven mag. Mijn Heere en mijn God.

Amen.

O Heere, mijn Heere, onze Heere. Dat is het bundeltje der levenden dat tussen Uw borsten vernacht.
Dierbare Heiland, mochten we daar met Uw Thomaspogemeente in delen, ook aan deze plaats, ook in de harten van dit volk: Mijn Heere en mijn God.
Amen.

Onze slotzang zij uit de 118e Psalm en daarvan het 13e vers:

*Gezegend zij de grote Koning,
Die tot ons komt in 's HEEREN naam!
Wij zeeg'nen u uit 's HEEREN woning;
Wij zegenen u al te zaâm.
De HEER is God, door Wien w' aanschouwen
Het vrolijk licht, na bang gevaar;
Bindt d' offerdieren dan met touwen
Tot aan de hoornen van 't altaar.*

Gaat thans henen in vrede :

De Heere zegene u en de Heere behoede u,
De Heere doe Zijn Aanschijn aan u lichten en zij u genadig,
De Heere verheffe Zijn Aangezicht over u en in u en geve u vrede.
Amen.

EN TEN LAATSTE VAN ALLEN IS HIJ OOK VAN MIJ,
ALS VAN EEN ONTIJDIG GEBORENE, GEZIEN

Votum:

O Heere, wij weten niet in of uit te gaan.

Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 31e Psalm en daarvan het 12e vers:

In Uwe hand zijn mijne tijden;
'k Verlaat mij in mijn leed
Op U alleen, Die weet
De maat en 't einde van mijn lijden;
Red mij van wie verbolgen,
Ter dood toe mij vervolgen.

Wie het niet verzondigd heeft, wordt niet zalig.

En wanneer we het niet dagelijks voor God verzondigen, dan hebben we ook geen dagelijks kruis.

Want die het niet dagelijks voor God verzondigen, - laat ik het plat mogen zeggen, op gevaar af dat jullie mij verkeerd verstaan - hebben ook geen dagelijks kruis en hebben ook geen toegang aan de troon der genade.

God is alleen met schuld en schande en met zonde te dienen.

Daarom is het: Dagelijks waarnemende de posten Mijner deuren. Zonder zonde is: zonder ontdekking.

Ja, we hebben allemaal zonden, we doen het iedere dag verkeerd en het is zo laag met een mens afgelopen.

Maar wanneer God de adem der vorsten komt af te snijden, dat is het gebedsleven van Gods arme volk, wanneer Hij dat komt weg te doen als druiventrossen, waar zult gij dan blijven, als Hij het u niet toefluistert: "Zo zijt ge Mij een Libanon"?

Want God neemt het gebedsleven weg en zet u in een weg van verdorring, dat ge iedere dag de kale vlakte van uw bestaan hebt af te grazen en dan staat er geen grassprietje op.

Is dat geestelijk leven?

Ja geliefden, dat is geestelijk leven.

Dat gelooft ge niet?

Nu, dat is ook geestelijk leven!

Dat is ook geestelijk leven, dat ge het niet gelooft.

"Ja", zegt ge, "maar het is toch wel een beetje tegenstrijdig!"

Al laagte ge tussen twee rijen van stenen, dat is: De noodzakelijkheid van uw bekering en de onmogelijkheid van uw geloven. Al laagte ge tussen die twee rijen van stenen, dan zou Ik u toch nog de vleugelslag van een duif geven, dat is de vleugelslag des geloofs.

Want ge leeft in verwarring.

Wanneer er hier een kind van God is, die stikt in zijn eigen verwarring en in zijn eigen tegenstrijdigheid en die ziet zich als een huichelaar over de aarde gaan: Zou er ooit wel een aasje? Het is allemaal opvoeding. In die verwarring, in die tegenstrijdigheid, in dat nameloze verdriet dat ge niet in God kunt geloven.

Ja, ik weet niet wat een stelletje mensen ik hier bij mij heb. Jullie zitten hier als standbeelden, in plaats dat het kapot gaat van binnen bij u.

Want ge moet stuk van binnen.

En wanneer ge dat dan beleeft, uw verwarring en dat ge zegt: "O God, moet het nu zo?" en dat er geen doorzicht en uitzicht is, in uw persoonlijk leven niet, als uw huwelijksleven een gestadige teleurstelling is, dan is het een doorn in uw vlees. Wanneer ge dat beleeft, dan beleeft Gods kind ook nog wat anders. En dat is?

Dat er een rechte lijn is naar het liefdehart van Gods.

Zo alleen is er een rechte lijn op God.

Want dat is zo wonderlijk, juist in die narigheid en in die tegenstrijdigheid en in dat omkomen - want ge komt niet boven de zonde uit, ge krijgt er geen nagelschrap achter. Dat is heiligmaking, als ge er geen nagelschrap achter kunt krijgen.

Bij de genade blijven, dát is heiligmaking.

En in die weg, wanneer God alles komt af te snijden, en wanneer alles met u spot, want ge moet ze maar tegenover u hebben, hoor, die ogen die ge eerst gekust hebt en die mond die u eerst gestreeld heeft, als zwaarden en als spotters, dan is het: Hier wordt de rust geschonken hier, aan Mijn hart en aan Mijn voeten.

En wat beleeft ge dan?

Dat ge er niet kunt komen bij dat: Hier wordt de rust geschonken, hier het vette van Mijn huis gesmaakt. Dan wijst God op Zijn schoot en op Zijn hart. Hier!

En ge kunt er niet komen. Gelukkig niet. Veronderstel dat ge er komen kon, dan kregen er twee de eer!

En daar - en dan wijst God van Zich af - daar zijn de werkers van het kwaad gevallen in een jammerstaat, waarin zij hulpeloos sterven. Dan wijst God van Zich af.

Ik heb in mijn hart Uw rede weggelegd, Opdat ik mij zou wachten voor de zonden.

En wat is de zonde? Dat ge in de kroeg zit?

Ja, ook. De één heeft een gereformeerde duivel en de ander een drankduivel. Ge kunt maar duivels zijn. Neen.

Wat is de zonde?

Als ge het zelf wilt doen. Dat is de zonde van doen en laten, dat is de zonde.

Ik heb in mijn hart Uw rede weggelegd. O God, wat een dierbaarheid en wat een zoetheid, opdat ik mij zou wachten voor de zonde om zèlf te bidden en om zèlf te denken en om zèlf te zijn en om zèlf wat voort te brengen. Ja, dat is wat! Dat is ook zonde, wanneer ge tot de Heere Jezus uw toevlucht neemt, enkel uit zelfbehoud. Dan vluchten ze tot des Heeren goed en tot de Heere Jezus, enkel en alleen omdat ze bang voor God zijn. Dat is een loopgraven-godsdienst. Dan graven ze zich er maar in, in toestanden en in uitreddingen. En dan werpen ze maar hun tranen en hun gebedsleven op en daar schuilen ze achter weg, enkel en alleen omdat ze behouden willen worden. Zoals jullie hier zitten willen we allemaal behouden worden, dan willen we allemaal naar de hemel. Maar wanneer er hier eens eentje neerzit die zegt: "Heere, wanneer mag ik eens verloren gaan? Wanneer mag ik nu eens verloren gaan?"

En dat werkt God Zelf! En nu dat in uw hart wegleggen, dat ge zegt: "En nu er zelf niets aan te kunnen doen en niets aan te mogen doen en niets aan te zullen doen, ja".

Het woord van onze tekst is uit de brief van de apostel Paulus aan de Korinthen, de eerste zendbrief, het 15e hoofdstuk, het 8e vers, waar wij het woord van onze tekst aldus lezen:

"En ten laatste van allen is Hij ook van mij, als van een ontijdig geborene, gezien"

ontijdig geboren

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur.

Te laat geboren.

Te vroeg geboren.

Op tijd geboren.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 32e Psalm en daarvan het 3e en het 5e vers:

*'k Bekend', o HEER, aan U oprecht mijn zonden;
'k Verborg geen kwaad, dat in mij werd gevonden;
Maar ik beleed na ernstig overleg,
Mijn boze daân; Gij naamt die gunstig weg.
Dies zal tot U een ieder van de vromen,
In vindenstijd, met ootmoed smekend, komen;
Een zee van ramp moog' met haar golven slaan,
Hoe hoog zij ga, zij raakt hem zelfs niet aan.*

*Wil toch niet stug, gelijk een paard, weerstreven,
Of als een muil, door domheid voortgedreven;
Gebit en toom, door 's mensen hand bestierd,
Beteug'len 't woest en redeloos gediert';
Laat zulk een dwang voor u niet nodig wezen;
Wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezen;
Maar wie op Hem vertrouwt, op Hem alleen,
Ziet zich omringd met Zijn weldadigheên.*

Het was op weg naar Bethlehem. Er was nog maar een kleine strook lands en dan zouden ze in Bethlehem zijn. Maar het ging niet verder. Halt. En daar wordt in alle haast de tent opgeslagen voor Rachel, de vrouw van Jakob en daar heeft zij het zwaar in haar baren. Het gaat hoog en smartelijk uit. Dan buigt de vroedvrouw zich over haar heen en dan fluistert ze het in haar oor: "Deze zoon zult gij ook hebben".

Dat zijn geestelijke dingen, geliefden: Deze zoon zult gij ook hebben.
En zij heeft die zoon gekregen ten koste van haar leven.

Wanneer die jongen er dan is en wanneer ze die jongen Jakob in zijn armen legt, dan zegt ze: "Ben-Oni, zoon mijner smart". En Jakob aanvaardt die jongen, maar hij zegt: "Neen, niet Ben-Oni, niet zoon mijner smart, maar Ben-Jamin, zoon mijner rechterhand. En dan geeft Rachel haar laatste snik. Benjamin!

Dat kind is opgegroeid en groot en sterk geworden op het graf van zijn moeder. Het kostte haar haar leven en zo was Benjamin Benjamin, zoon mijner rechterhand.

Het is op de weg naar Damascus. De poort van de stad is haast in zicht. En wanneer ze daar dan met een zwaargewapend eskadron henen stuiven over de weg van Jeruzalem naar de hoofdstad van Syrië, dan is het in eens: "Halt. Halt!"

Want dan grijpt er een hand naar de teugels van het paard van Saul. Saul is een zoon van Benjamin. Vader Jakob heeft daarvan gesproken en geprofeteerd: "Benjamin is een wolf, des morgens gaat hij op roof uit en des avonds deelt hij de buit". Daar ligt de afstammeling van Benjamin, dat is Saul van Tarzen. Hij is een wolf van nature. Hij is op roof uit. Het gaat tegen de arme slachtschaapjes van de Heere Jezus, het gaat tegen de jonge kerk in Jeruzalem. Maar God komt hem tegen. Benjamin zou groeien en bloeien op het graf van zijn moeder. Rachels dood - Benjamins leven, het leven van Saul.

Want toen Saul geboren werd, toen kreeg de Joodse kerk een doodsteek. Want hij was de grote apostel voor de heidenen.

Van deze gebeurtenis, die ik in enige houtskooltrekken naar voren breng, herinnert Paulus in het hoofdstuk van 1 Korinthe 15. Daar verdedigt hij de opstanding uit de doden. En wanneer hij dat verdedigt tegenover de kritischen van de gemeente van Korinthe - want we willen maar dat er geen opstanding uit de doden is, want dan hoeven we ook niet voor de rechterstoel van Christus te verschijnen.

Als er geen opstanding der doden is, dan is er ook geen oordeelsdag, en dan zal het ook niet over u en mij gaan.

Maar die dag is er wèl en die dag staat te komen.

En wanneer het gaat over de vrucht van het Paasfeest en van het Paasoffer, dan vraag ik het u terloops: "Wat heeft het u gebracht?"

Is het u voorbijgegaan zoals zoveel jaren al. Dan is het Kerstfeest geweest en nog dezelfde Jezus.

Dan is het Paasfeest geweest en nog dezelfde Christus.

En dan is het Pinksterdag geworden en is het nog dezelfde ellendeling.

Hoe zal het dan gaan, geliefden?

Hoe het gaan zal? Er moet wat met u gebeuren. En gebeuren komt van geboren worden.

Heus, onze opvoeding brengt ons er niet. En onze ervaringen en uitreddingen ook niet. Maar er moet wat geboren worden. Dat wist Paulus ook niet. Ja, hij wist wel van een natuurlijke geboorte, maar hij wist van een geestelijke geboorte niets. Net zo min als Nicodemus, die 's nachts bij Jezus kwam. Voorwaar, voorwaar zeg ik u: "Als de mens niet wederomgeboren wordt, hij kan het koninkrijk Gods niet zien". Want daar moeten wij mee bekendgemaakt worden. Ge kunt dat nu wel aanhoren van de kansel en ge kunt dat wel beluisteren, maar wanneer het gaat gebeuren, dan vergaat horen en zien u.

Want: Gij hebt, o Heere, in 't dood'lijkst tijdsgewricht, mijn ziel gered. In het dodelijkst tijdsgewricht.

Wat weet ge daarvan? Ik wil niet scherp zijn, ik wil niet onaangenaam zijn, heus niet. Maar wat weet ge ervan te vertellen? Dat we aan een ieder verslag uit zullen brengen van de hoop die in ons is. Dan kunnen er wel eens bewegingen zijn in het gemoed, en ge kunt een leraar napraten en ge kunt veel aanleren.

Maar wat is er met u gebeurd?

De apostel zegt: "Het is in geen hoek geschied".

En nu kunt ge jaren lopen voor uzelf en zwijgen en geslingerd worden, maar er zal toch eens een dag aankomen en er zal toch eens een uur aanbreken en er zal toch eens een ogenblik zijn, dat Gods Geest u op een zodanige wijze niet alleen in beslag heeft genomen, maar dat Hij ook door komt breken.

En als Hij door komt breken, dan schreeuwt gij het uit: "De zaligheid gaat mij voorbij!"

Als Hij door komt te breken en door komt te werken, dan schreeuwt ge het uit: "Het is niet voor mij. Het is wel voor Gods volk en voor Gods keurlingen en lievelingen".

Maar zolang het nog vóór u is en zolang ge het nog kunt bekijken, dan staat ge er finaal buiten, dat wil zeggen: verdoemelijk buiten.

Want Gods arme kind kan het niet bekijken.

Kunt gij de maanden tellen van de hinde en van de steengeiten? Kunt gij die tellen hoelang hun dracht is en waar hun verwachting is, wanneer ze daar hun jongen met versplijting voortbrengen? Kunt gij hun maanden tellen?

En zo is het bij Gods kinderen ook, ze weten het niet. En als ze zwanger zijn, dan zijn ze nog, voor hun eigen besef, van de verkeerde kant zwanger. Want de godsdienst bespringt u, ook de wettische godsdienst. Ge moet ze maar hebben, die beulen aan uw tafel en in uw straat, die zeggen: "Ge moet geloven, ge moet gehoorzaam zijn, ge moet u onderwerpen". Ja, ge wordt door de godsdienst besprongen. Daarom is het een dierbare belofte voor de kerk: En gij zult toenemen als mestkalveren.

Nu, als ge nu een mestkalf wordt door Gods genade - want het is een heerlijk beeld van de Heilige Geest - dan wordt ge opgesloten in een nauw en donker hok. En een mestkalf heeft bij ogenblikken liever licht dan voer. Dan zijn ze blij als de klep eens in de hoogte gaat, dat ze een beetje licht krijgen. Dat mogen ze ook niet hebben.

En waarom worden ze nu als mestkalveren opgesloten? Waarom hebt ge nu zo'n bedroefd en toch zo'n gezegend leven? Waarom moest ge als een mestkalf zo besloten staan, staande op uw eigen drek? En liggende in uw eigen vuiligheid? Waarom als mestkalveren?

Waarom hebben uw zusters, die daar dartelen in de wei, het zo goed en gij zo slecht en benauwd? Waarom? Waarom zo alleen?

Omdat God u bewaart dat ge niet besprongen wordt door die sterke stieren van Basan.

Want als die stieren van Basan u zouden bespringen, dan brengt ge een kalverenbende van zonde en liederlijkheid voort. Daarom brengt God u in die beslotenheid. Daarom is het: Mijn ganse ziel en lichaam hijgen en dorsten naar U, in een land dat dor en mat van droogte brandt.

Paulus wist er wat van. Hij werd gegrepen op weg naar Damascus. Hij werd staande gehouden en neergedrukt, enkel en alleen omdat hij er eentje van was.

Ge moet er eentje van zijn, en als ge er eentje van zijt, dan zijt ge er voor uw eigen besef niet van.

Al die mensen, die zo kunnen geloven en verdedigen, dat ze een kind van God zijn, zet daar maar een stelletje vraagtekens achter, heus. En zijt er ook maar niet jaloers op.

Wanneer ge zalig wordt, dan komt God Zich aan uw ziel te verklaren.

En als God Zich aan uw ziel verklaart, dan denkt ge dat het de duivel is.

En als God u opneemt en neerlegt en als God u bekeert, dan blijft het zoals het is. En dat is?

Ik ben nooddruftig, arm en naakt, o God, mijn Helper in ellende.

Denkt ge dat gij daar boven uitkomt?

Helemaal niet. Als we aanstonds Boven zijn, dan zijn we boven alles uit. Maar Gods kind is hieraan te kennen, dat hij bij ogenblikken een hartelijk leedwezen over de zonde heeft, en dat hij verlangt om eens recht onder de Heere te komen. Niet om verlost te worden, maar om er nu eens echt onder te komen.

"Dat ze hun hoofd nog eens mogen opheffen uit de gebreken?" zegt ge?

Neen, maar om hun hoofd nu nog eens dieper te mogen buigen onder de gebreken.

Iemand die waarachtig geestelijk leven heeft, die kan het zelf niet verklaren.

Die moet verklaard worden. En dan is het: "Ik lei voor U mijn hart en wandel bloot".

Dan komt Jezus met eerbied gesproken, Zijn hart en Zijn wandel, dat is Zijn Middelaarsbediening, voor zo'n arme hals bloot te leggen. En dan gaat het u in de beleving - wat ge niet durft te noemen, want daar zijt ge veel te bang en te huiverig voor.

Maar dan is het: En Simson verklaarde haar zijn ganse hart. Dat deed hij aan een hoer. Daar moet ge uw neus nu niet voor optrekken, want als ge niet als een hoer zalig wordt, dan wordt ge het nooit. En als ge niet als een dief en een moordenaar zalig wordt, dan wordt ge het ook niet. Gelukkig als ge voor de praktijk bewaard wordt. Maar als ge nu eens wilt weten, wat er in u woont, dan gaat ge uw droomleven maar eens na 's nachts, en dan komt er vanzelf wel open wat voor vuiligheid er is. Dan heb ik de meeste moorden en doodslagen in mijn droom gedaan.

Ik zeg dat alleen maar, om het even bij te lichten, want jullie denken dat ge dat te boven zult komen, maar dat is niet zo, helemaal niet.

Simson verklaarde haar zijn ganse hart, dat hij zoveel van een hoer hield en zoveel van een bederver en zoveel van een stinkput.

"Maar", zegt ge, "dat..." Neen, geliefden, koopt de waarheid en verkoopt ze niet.

Koopt de waarheid, dat ge vloekwaardig zijt. Koopt de waarheid, dat ge op weg zijt naar de verdoemenis.

Koopt de waarheid, dat ge Jezus Christus gekruisigd hebt, en dat ge Hem bespogen hebt. Koopt de waarheid, dat het nog natrilft in uw ziel: "Waarom slaat gij Mij?" Koopt de waarheid, dat ge een vrek en een gierigaard zijt. Koopt de waarheid, dat ge er met uw eigen behoud door wilt. Koopt de waarheid, dat ge als een keurig en deugdzaam mens zalig wil worden. Aanvaardt dat toch, dat wij van huis uit huichelaars zijn en moordenaars. Daarom is het zo echt waar: "Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren". Velen geroepen? Ja, we worden allemaal geroepen als dieven en moordenaars en als hoereerders. We worden geroepen als wetsovertreders, of zijt ge daar boven?

We worden geroepen als vader- en moedermoordenaars. Zó worden we geroepen. En als dieven.

Maar zo laten we ons niet roepen, want dat willen we niet zijn, en daarom zijt ge niet uitverkoren.

Want er zijn alleen maar uitverkoren moordenaars en uitverkoren hoereerders en uitverkoren dieven, ja, dat alles heeft God uitverkoren, hetgeen onedel is. En zo komt Hij u te roepen ook. En zo gaat ge tot God roepen, uit de beroering van uw ziel: "O God, Gij hebt wat wakker gemaakt".

God moet u maar eens wakker roepen. Weet ge wat dat is?

Dat is de opstanding van Jezus Christus uit de doden. Want dan komen de levende doden, dan gaan de stenen er af, dan worden de graven geopend, dat is het Paasfeest in de praktijk. Dan gaan hier uw zonden leven, de zonde van de slootkant, de zonden van uw kinderjaren, de vuiligheid van uw oude dag.

"Nu", zegt ge, "man, schei uit met praten".

Neen, geliefden, het gaat over: Houd dan in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgestaan.

En dan gaan die doden hier leven. Dan worden het levende schulden, levende zonden.

En waarom zijt ge dan bij ogenblikken zo wonder makkelijk? "Ja", zegt ge, "maar daar ben ik niet makkelijk onder". Dan weet ge er niets van, heel niets van.

Want als God die zonden levendig gaat maken en die benauwdheid wordt benauwdheid, dan kunt ge het daar soms zo makkelijk onder hebben, dat ge zegt: "Wat is dat nu?"

Want God komt u daar het levenswater toe te reiken.

Ja, dat Jezus Christus nu opgestaan is, dat is waar. Hij is dwars door die steen heengegaan. Hij had helemaal niet nodig, dat die grafsteen er af ging. Dat maken ze u wijs. Als God bij u komt, dan komt hij door alle stenen, deuren en ijzeren platen heen en dan zegt Hij: "Ik moet heden in uw huis blijven".

Maar waarom moest dan die steen er af?

Opdat het ledige graf zou spreken tot een getuigenis van het leven van Christus. En omdat het hier, in het hart, nu zo'n ledig graf is, daarom zijt ge een mens met genade. Want dan houdt ge niets anders over dan de leegte, en dan de laagte. Dan houdt ge niets anders over dan een ledig graf. Dat is het bewijs van uw rechtvaardigmaking en getuigenis van uw heiligmaking.

En dan kijkt ge de hele dag en de hele nacht en 's avonds maar in het ledige graf van uw hart.

Van de week kreeg ik nog een ogenblik bezoek en die mensen dachten bij een levendgemaakt mens te komen. Nu, dat is ook aardig. Ik was net zo dood als een pier en net zo vijandig als ik groot was. Ik zeg: Wat zoekt gij de levende bij de doden? Hij is hier niet. Mijn leven is met Christus verborgen bij God. En zoekt ge nu hier een levend mens? Nu, die het nu maar verstaat, die verstaat het, want het is toch niet te maken en het is toch niet aan te leren.

Wanneer zijt ge nu eigenlijk geboren? Wanneer is dat alles geschied? Breng eens verslag uit!

Paulus verdedigt de opstanding van Jezus Christus uit de doden. "Als een ontijdig geborene", zegt hij.

Hij was te laat voor het eerste paradijs en hij was te vroeg voor het nieuwe Jeruzalem. Als een ontijdig geborene. En zo is het bij de kerk in de beleving, dat ze voor hun eigen besef overal buiten liggen.

Ze kunnen er niet in en niet bij, en als ze verslag uit moeten brengen, dan zeggen ze: Ja, als ik het nu zeggen mag, als een ontijdig geborene. Ik kon niet bij de verdoemenis en ik kon niet bij de zaligheid. Ja, maar daar zult ge toch....

Nu, mensen, maakt u niet druk, helemaal niet, want als Jezus Christus opgestaan is uit de doden, en dat is Hij, dan zal die opgestane Jezus voor mij en voor de ganse kerk verslag uit brengen van mijn opstanding uit de doden. Moeten jullie dan uw bekering nog vertellen? Zitten jullie dan nog te hannessen met elkaar, dat het nog eens mocht staan te gebeuren en te geschieden. Is het dan niet geschied?

Ja, zeker en dat doet de kerk wat graag, maar dan moet ze van Boven af bediend worden. Want denk er om, dat ik vroeger mijn weg kon vertellen, hoor, maar nu kan ik mijn weg niet meer vertellen, helemaal niet. Weet ge wanneer ge uw weg kunt vertellen?

Als ge heel erg dodig gesteld zijt, dan kunt ge vertellen en verslag uit brengen.

Maar wanneer ge werkelijk leven aan uw ziel hebt, dan roept ge met David uit: "Gun leven aan mijn ziel". Dan zijt ge levendig gesteld. En dan looft mijn mond.

En dan gaat ge als een zwijgend mens over de aarde. Want de lofzang is in stilheid tot U, o God.

Als een ontijdig geborene. Daar ligt hij op de vlakte des velds, op de weg naar Damascus. Een licht, een stem. Een ander kan daar oog- en oorgetuige van zijn, maar dan kunnen ze toch de waarheid en de werkelijkheid niet ervaren.

Ik zou jullie wakker willen maken, die paar dagen dat ik er nog ben. Er moet wat gebeuren, kind, zoals ge daar zit op twintigjarige leeftijd. Het gaat niet om een lippenstift of om een mooie doek. Maar ik zal het toch moeten zeggen. Maar het interesseert u niet. Neen, maar dat is juist het goddeloze en het onaandoenlijke. De eenvoud is weg en de welvaart is er, maar het welzijn is er niet.

Waarom ik dat aanhaal, weet ik niet. Want ik wil met alles wel onder jullie door. Maar zó gaat het niet, hoor. En zó blijft het ook niet.

Hoe moet het dan?

God weet het en Hij zal het doorwerken.

En waaraan kunt ge het nu weten, jonge mensen in ons midden?

Buigen jullie je knieën nog wel eens, meisjes en jonge mensen? Bidden jullie nog wel eens - ik bedoel behalve voor het eten, hoor, en behalve als je 's avonds naar je bed gaat en 's morgens op staat. Hebben jullie vanmorgen je knieën nog gebogen? Is er nog een plaatsje waar ge schuilen kunt en dat ge zegt: "O God?"

Wat is dat?

Dat is, omdat God Zich met u bemoeit. Dat is, omdat ge niet onder God vandaan kunt. En er zijn er hier, die een godvruchtige moeder en een godzalige vader in de hemel hebben, en zij hebben niet zóveel roepen tot God. Klaar overtuigd, geliefden, en er niets mee te doen te hebben.

Ik verwijt niet.

Ik wil alleen maar even zeggen wat de Heere daarmee bedoelt, en wat Hij daarmee wil uitwerken.

En de Heere bedoelt: Dat ge in een enge weg en in een nauwe poort zalig zult worden.

En wat ik u bidden mag van 's Heeren wege: "Laat die wereld nu eens die wereld, kinderen".

Wanneer ik uit mijn eigen jonge leven moet spreken, dan ben ik geen haar beter geweest, maar ik heb menigmaal een afspraak gemaakt met de zonde en met een meisje en met een jongen en als ik de afspraak gemaakt had, dan zei ik: "Heere, wil U het maar verhinderen en laat mij desnoods maar een been breken. Maak mij maar ziek, Heere, dat ik niet aan die afspraak kan voldoen".

Ouders, we moeten met onze kinderen op de knieën gaan en bidden.

Ge moet uw jongens of uw meiden maar eens om vergeving vragen, dat ge ze zó naar de verdoemenis laat gaan. Ja, dan kunt ge ze best vergeving vragen dat ge ze zó zonder arbeid en werkzaamheden, ongewaarschuwd naar de verdoemenis laat gaan.

"Ja", zegt ge, "maar wat heeft dat nu eigenlijk met uw tekst te maken?"

Er is nergens tijd voor. Ge ziet dat het verkeerd gaat, dat het mis gaat, ge maakt de schuld voor uzelf en voor uw huis dagelijks groter en er is geen belangstelling voor God en Goddelijke zaken, alleen misschien in het uitwendige. En weet ge wat er dan gebeurt?

Dan zegt God: "Nu zal Ik het eens doen". En dan doet Hij het altijd ontijdig. Want we hebben geen tijd voor God en geen opmerken voor God en er is niet anders dan een henen gaan. Maar dan komt God eens. En dan legt Hij zo'n meid op het ziekbed, en dan maakt Hij u zelf half krankzinnig. Ja, dat doet God, geliefden. Hij is de eerste Oorzaak. Want denk er om, als de Heere hier door gaat trekken, dat Hij door gaat trekken, hoor. Want hier zijn er nog die toegebracht moeten worden tot de gemeente, die zalig zal worden. Want denk er om, dat die voorgelachten die heengegaan zijn, de moeders en vaders boven, daar veel drukker mee bezig zijn.

Dan zeggen ze: "Heere, denk U alstublieft nog eens om mijn zaad, beneden, en om mijn kinderen en kleinkinderen".

"Ja", zegt ge, "maar dat gaat niet van die grootvaders en grootmoeders uit".

Neen, dat gaat van die dierbare oudste Broeder uit, want Dat is ook nog familie, vlees van ons vlees en been van mijn been.

En omdat die geheel enige oudste Broeder, die Hogepriester daar is, het vleesgeworden Woord, daarom is die geestelijke familie, die geestverwanten, die zijn daar niet in ledigheid, maar die zijn in werkzaamheden achter de Borg aan. Want Hij is van mij, als van een ontijdig geborene, gezien.

Een ontijdig geborene, te laat voor het eerste paradijs, te vroeg voor het laatste paradijs.

Toch is de Heere gekomen. "Wat vervolgt gij Mij?"

Ten laatste. Dan komt Paulus uit zijn onwaardigheid op en dan zegt hij: "Als een ontijdig geborene". Als een misdacht, zo verachtelijk en zo smerig en verwerpelijk. Dan leert Paulus zich vanwege zijn onwaardigheid als een misdacht kennen. Dat is een Godsdaad.

Want denk er om, dat de apostel het kostelijk van God geleerd had, hoor. Dat was niet: Dan moet er dit zijn en dat zijn. Helemaal niet.

Daar ligt Paulus. Voor zijn bekering, nu, toen was hij de bitterste vijand en toen heeft hij de gemeente Gods vervolgd. En wanneer dat nu ontdekt wordt, dan wordt het op een zodanige wijze ontdekt, dat ge het niet meer uithouden kunt, maar dat ge tot God begint te schreeuwen en dat er geen bedaren aan is. En dan zegt die man tegen zijn vrouw: "Wat is er toch? Heb je weer wat tegen mij?"

"Heel niet man, heel niet vrouw". "Maar wat is er dan toch?"

Dat is het, wat ik niet zeggen kan. En zo gaat ge over de wereld en dan zijt ge een sacherijn in uw eigen huis. Maar dan weten ze niet wat moeder overkomt of wat vader overkomt, neen. Nu, dat zijn de barensweeën van een ontijdig geborene. Ten laatste. Dat Christus nu aan Zijn lieve discipelen verscheen na Zijn opstanding, dat was te begrijpen, en aan Zijn leerlingen.

Maar ten laatste, toen moest er nog één worden toegebracht tot de gemeente die zalig zou worden. Toen was er nog een wolf, die op roof uitging en die barstte van vijandschap tegen dat lieve volk van God. Die kwam met de dwangbrieven. Ja, dat was nog een vrome vervolger, want in zijn ene hand had Paulus de wet en in zijn andere hand de profetie. En zo staat ge in uw huishouden, in de ene hand de wet, in de andere hand de profetie. "Ik zal het wel eens zeggen". Neen, er valt niets meer te zeggen. Er valt niets meer te doen ook. Heel niet.

Ach, toen was Hij verschenen aan Zijn discipelen en toen haastte de Heere Zich om Saulus van Tarsen daar op de weg naar Damascus stil te houden. Echt, als u dat overkomt.

Maar ge kunt het niet geloven, dat het van God is. Enkel en alleen omdat, wanneer daar die poort des hemels ontsloten wordt, alles wakker geroepen wordt in uw ziel wat geen God en wat geen Christus is. Want wij moeten overwonnen worden. Dit is de overwinning: Dat onze vijandschap ontdekt wordt tegen de wegen en tegen de werken des Heeren.

En dat is nu genade, als ge zó aan uw vijandschap ontdekt wordt.

Dat is genade. Als ge vanmorgen besluit om niet meer naar dat volk te gaan en niet meer te luisteren, en ge kunt niet weggkomen. Nu, dan moet ge maar gerust denken dat ge uit het nest van het genadeverbond zijt, hoor. Dan kunt ge niet weggkomen.

En wanneer ge dan denkt als een lief vrouwtje zalig te worden, en ge hebt al zo veel ervaren, en God heeft u hier uitgehaald en daar doorgeholpen en daar beschermd, ja, want het is een schat van een God, maak daar dan alstublieft uw grond niet van voor de eeuwigheid, vrouw, want het dek is te kort en het bed te smal.

"Ja", zegt ge, "maar wat dan?"

Ik ben als een ontijdig geborene. Ik was er en ik wist het zelf niet. Ik was er zo maar en het drong in mij door dat het alles van buiten kwam. En ik smaakte het van binnen, want het werd in mijn ziel uitgewerkt. Wat werd er in uw ziel uitgewerkt? Zouden Zijn beloftenissen, immer haar vervulling missen?

Want als God één keer wat tot uw ziel gezegd heeft, nu, dat werkt Hij uit, hoor. Dat gaat nooit meer over, of ge het geloven kunt of niet.

Het hangt niet aan uw geloof, noch aan uw gevoel, neen, helemaal niet. Maar we hebben met een God te doen, die niet alleen belooft, maar die ook doorwerkt en die stand houdt, en een God Die bij ogenblikken uw ziel lieflijk omhelst, dat ge in de groeve der vertering, die wijd openstaat en die u dreigt te verzwelgen, niet zult omkomen. En dan zijt ge een buitenstaand mens en dan vertrouwt ge uw eigen beleving en bevinding niet en er is een rechte lijn op God aan. En dan zegt de Heere: "En gij zijt van de beginne bij Mij geweest, kind". Want ge zijt op God geworpen van de baarmoeder af, en van moeders borsten aan zijt Gij mijn God. Durft ge het te ontkennen?

Ge moogt het betwijfelen, ge moogt een streep halen door uw genadestaat en toch, die liefdebetrekking op een onbekende Heere Jezus, die liefdebetrekking op een God, Die Zich openbaarde toen ge daar boven uw wasketel stond te huilen. Een God, Die u komt aan te raken. En kunt ge het dan verklaren? Ganselijk niet. Als ik het eens kon zeggen, maar daar hebben we een Ander voor nodig. En wanneer we daar een Ander voor nodig hebben, dan krijgen we ook een Ander. Want we kunnen alleen maar door God bij God komen.

En ten laatste van allen. De apostel zegt: Niet opgestaan? Niet opgestaan? Hij zegt: Dat heb ik zelf gezien en ervaren. En dan neemt hij het voor de Opgestane op. Dan geeft hij getuigenis en dan komt de apostel er met een schreeuw door: En ten laatste - ja, jullie hebben Hem allemaal wel gezien, die lieve Petrus en Johannes en al die lieve discipelen en discipellinnen - maar ten laatste mocht ik er ook nog bij zijn en heeft Hij Zich aan mijn ziel geopenbaard. En toen Hij Zich aan mijn ziel openbaarde toen zag ik, dat ik een misdacht was. Want God moet Zich maar eens bij Zijn licht aan uw ziel verklaren, dan slaat bij die ontdekking en die lieve bestraling van Zijn Heilige Geest, de stank u uit.

En dat is het nu. Dan krijgt ge een geschonken Heere Jezus en dan hebt ge ook nog een geschonken geloof nodig, opdat er geen vlees zou roemen voor God. Zo laag is het afgelopen.

En dan gaat de Heere Jezus het aan Zijn Vader vertellen, wie of u en ik zijn. Jezus neemt de verantwoordelijkheid op Zich dat gij en ik zalig zullen worden. Daarvoor is Hij in de wereld gekomen en dan ontmoet ge Hem op de weg: Dan zal Ik elk, die het heilspoor bijster is.

We moeten het heilspoor maar eens bijster zijn.

Het is uit de 51e Psalm en daarvan het 7e vers:

*Dan zal ik elk, die't heilspoor bijster is,
Vrijmoedig al Uw rechte wegen leren;
De zondaar zal zich dan tot U bekeren,
En scheppen moed uit mijn behoudenis.
O God, Gij God mijns heils, vergeef mijn schuld,
Mijn bloedschuld toch, hoe billijk ook te doemen;
Dan zal mijn mond, met zangstof weer vervuld,
Uw heilig recht, gepaard met goedheid, roemen.*

Is het dan een wonder dat Paulus naar de pen grijpt, wanneer het hier gaat over zijn opgestane Heiland?
Is het dan een wonder dat Paulus getuigenis aflegt en dat hij zo in zijn onwaardigheid terecht komt?

Want ge kunt iets ervaren, kind van God in ons midden, dat zó zalig en zó zoet is enzó beminneenswaardig, en dat de Heere zo laag af komt te dalen en dat Hij zulke wonderzoete en milde gedachten van Hem in uw hart legt - dat kan - en dat ge het toch niet durft te vertellen, dat ge het toch verzwijgt en dat ge het toch voor u houdt, zelfs voor het liefste wat ge op aarde hebt, dat ge het toch niet zegt. Niet omdat ge het niet vertrouwt, maar omdat ge het juist zo goed vertrouwt. Maar vanwege uw onwaardigheid zegt ge het niet.

Doch op een gegeven moment, wanneer ze dan het werk Gods aanraken in uw huis en in uw hart, dan zegt ge: "Nu moeten jullie eens allemaal je mond houden en nu moet ge eens alle-maal zwijgen en dan zal ik eens vertellen wat God niet aan mijn ziel gedaan heeft".

Wat? Wat God niet aan mijn ziel gedaan heeft, ja, dat kan ik nog wel vertellen. Maar wat God wel aan mijn ziel gedaan heeft, dat moet God Zelf bewijzen en dat moet Hij Zelf waar-maken.

Ook weer een paradox. Want ge kunt vertellen: "En zo is de Heere niet".

Hebt ge dat wel eens gezegd?

Omdat ge niet kunt zeggen: Zo is de Heere wel. Want dan moet ge het zelf geloven en ge kunt uzelf er niet bij insluiten en ge kunt uzelf niet wegsluiten, maar onder tranen kunt ge zeggen: "Maar zo is de Heere niet!" Want ge kunt niet hebben, dat een ander harde gedachten van de Heere heeft.

Zelf moogt ge soms met Hem lopen te twisten, maar als het er om gaat, dan voelt ge dat ge God al Zijn weldaden in het aangezicht slingert en dan begint het al te beven bij u van binnen, dat ge zegt: "O God, vergeef het mij alstublieft, want ik kan er niet bovenuit".

Want ach, als God nog eens komt in onze dagen.

Van de week begon het nog in mijn ziel te zingen (Psalm 102: 11):

Dan zal ik elk, die't heilspoor bijster is,
Vrijmoedig al Uw rechte wegen leren;
De zondaar zal zich dan tot U bekeren,
En scheppen moed uit mijn behoudenis.
O God, Gij God mijns heils, vergeef mijn schuld,
Mijn bloedschuld toch, hoe billijk ook te doemen;
Dan zal mijn mond, met zangstof weer vervuld,
Uw heilig recht, gepaard met goedheid, roemen.
Ik zal met blij gejuich Hem loven. (Ik sliep nog.)
Die uit Zijn paleis van Boven,
Israëls leed en ongeval,
Eens in gunst beschouwen zal.
En gevangenen, in, hun zuchten,
Horen, als zij tot Hem vluchten.
Om hen, uit de wrede kaken,
Van de dood eens los te maken.
Het was een ogenblik"dat ik zei: "O God, wat is er?"

En het bleef maar zingen: Ik zal met blij gejuich Hem loven, dat Hij Zijn kerk nog eens zou bezoeken. Mochten jullie er bij zijn, volk. Want heus, jullie hebben mij niet tevergeefs ontmoet op aarde. Ge kunt mij verachten en vertrappen en vervolgen, maar wie mij veracht', God wou mij niet verachten. Ik zal met blij gejuich Hem loven, dat ligt in God vast. Ik begreep er niets van. Toch ging er veel van uit. Ik kon er niet mee werkzaam worden, maar toen werd er Eén werkzaam in mijn ziel en die begon te roepen: "Kom Heere Jezus, ja, kom haastelijk". Dat was die goddelijke Inwoner.

Vragen jullie er nog wel eens naar?

De oude dominee Schotel - ik ben aan zijn voeten groot geworden, en dan zei hij wel eens: Ja jochie, dat komt, omdat je een zaad bent van vrouw Roza. Dat was mijn godvruchtige grootmoeder. En dan zei hij: "Wil je nu wel geloven, ik leg mijn hand wel eens op mijn hart en dan vraag ik: Zou die Goddelijke Inwoner er nog wel zijn? Zo stil en zo koud kan het wezen".

Hoe is het bij u? Ja, toen begon het zo maar ineens te bidden in mijn ziel: "Kom, Heere Jezus, ja, kom haastelijk". Dat was ik zelf niet.

En er ging weer eventjes voorbij, toen zei ik: "Heere, wat zal er dan gebeuren met Uw kerk? Wat zal het dan toch zijn, Heere? Zelf kan ik er niet om vragen en ik sta hier als een bederver op de stoel". En toen begon het in mijn ziel te zingen:

Ik zag welhaast een grote schaar, Met klanken van de blijdeste maar, Vervullen berg en velden.

Toen zei de Heere: "Dat zal nog komen".

Maar wat zijn we er ver van af, zo behoefteloos, zo ver er van af. Nu, dan kunt ge het ook niet vertellen wat er gebeurd is en dan blijft het altijd ontijdig, zo maar bij verrassing, zo maar invallend in uw ziel als een ontijdig geborene. Als ik het zeggen moet, dan weet ik het niet. Te laat, te vroeg en toch op tijd.

Ik ga naar huis.

Amen.

O Heere, wil U achter ons toesluiten met Uw dierbare bloed, dat reinigt van alle zonden, onder de stoel, en van alle zonden op de stoel. En al is het dan ontijdig, Heere, en voor ons besef te laat en te gering of te vroeg en zo dat we er voor ons besef niet bij kunnen, dan zijt Gij, dierbare Heiland, het, Die het ons alleen maar leren kunt. Wanneer dat volk dan weer naar hun huis gaat en wij gaan ook weer naar ons huis terug, ach, wil U het ons dan gunnen en geven: Zo ver het west verwijderd is van 't oosten, zover heeft Hij, om onze ziel te troosten, van ons de zonde en het ongeloof weggedaan.

Amen.

Onze slotzang zij uit de 52e Psalm en daarvan het 7e vers:

*Mijn God, U zal ik eeuwig loven,
Omdat Gij 't hebt gedaan!
'k Verwacht Uw trouwe hulp van Boven;
Uw waarheid zal bestaan.
Uw Naam is voor 't oprecht gemoed
Van al Uw gunstvolk goed.*

Er staat hier van het oprecht gemoed. Weet ge wat de oprechten zijn? En wie de oprechten zijn?

Die kunnen niet meer rechtop lopen. Onthoudt dat nu.

Die zijn verwaardigd om met een neergebogen ziel over de aarde te gaan.

Gaat thans henen in vrede :

De Heere zegene u en de Heere behoede u,

De Heere doe Zijn Aanschijn aan u lichten en zij u genadig,

De Heere verheffe Zijn Aangezicht over u en in u en geve u vrede.

Amen.

Votum:

Onze hulpe en onze verwachting sta in de Naam des Heeren Heeren,
Die hemel en aarde schiep door het woord van Zijn kracht, Die trouwe houdt en eeuwig leeft en nooit
laat varen de werken Zijner handen.

Genade, barmhartigheid en vrede worde u geschonken van God, de Vader, en van Jezus Christus, Zijn
eengeboren Zoon, onze Heere, door de bediening van de Heilige Geest.

Amen.

*D' eenvoudigen wil God steeds gadeslaan;
'k Was uitgeteerd, maar Hij zag op mij neder.
Keer, mijne ziel, tot uwe ruste weder;
Gij zijt verlost; God heeft u welgedaan.*

Het 4e vers uit de 116e Psalm.

Als het leven, als Hét Leven op u afkomt, kunt ge dit leven niet meer aan.

Het grote leed is, dat dit leven is, zoals het is, een aaneenschakeling van smartelijke teleurstellingen,
wat eigenlijk géén leven is. Het is niet om pessimistisch te zijn.

Maar als hét Leven, dat is God, op u afkomt, dan kunt ge dit leven niet meer aan, dan weet ge er niet
meer door te komen, dan staat ge op met vermoedheid en ge gaat met verbrokenheid naar bed, en ge
ligt te woelen in uw vijandschap en ge gaat het ervaren, dat de wereld teleurstelt, de kerk stelt bitter
teleur, de samenleving is niets, de familieband is kapot, het huwelijk is een nare leegte. En wat een
mens nu eigenlijk nodig heeft, dat weet hij meestal zelf niet.

Ge kunt nu wel een heleboel wijsheid verkopen en ge kunt nu wel zeggen: "dit of dat". Maar we weten
meestal zelf niet wat we nodig hebben. En zo gaan we maar door en? Als u dat nu overkomt en ge kunt
vanwege het tranengordijn geen mens meer zien, zie, dan zijt ge bij de wilde beesten. Ja, dat kan u in uw
huwelijksbed overkomen, dat kan u aan uw tafel overkomen.

Jezus werd in de woestijn geleid bij de wilde beesten. En dan staat er: En de engelen dienden Hem.

Nu, dan kunt ge zoveel wilde beesten zien van binnen en van buiten, dat ge zegt: "Engelen? Dat is
helemaal fantasie".

Dat gaat ge beleven, als de liefde Gods u overkomt.

En dan kunt ge hier wel in bitterheid en in narigheid neerzitten en in een schreeuwende leegte, dat alles
zo verbroken en zo kapot en naar is, dat ge uw eigen leven zou ontvluchten om in uw eigen leegte te
vluchten.

Maar dit is het: Recht en liefde krijgen hier in deze wereld geen vaste voet.

Maar daarom is recht en liefde er wel. Juist, wanneer de engelen u gaan dienen.

Ik ben vannacht bij de wilde beesten geweest en heb met de wilde beesten gevochten. Het gaat zo
gemakkelijk niet. Maar toen het vanmorgen in mijn ziel begon te zingen: "Ik zal liefde en lof voor U ten
offer mengen in het Heiligdom, waar het volk vergaderd is", kijk, toen waren de engelen er. Ge moet nu
niet denken, dat het een verhaaltje is van engelen. Neen. De engelen dienden Hem, namelijk Christus, in
de woestijn.

En wanneer u die dingen nu niet vreemd zijn, wanneer u die dingen overkomen, dan woont ge in de
binnenste kamer van uw smartenhuis. En in die binnenste kamer van uw smartenhuis beleeft ge het met
uw gezin, en met uw familie en met u zelf, hoe hard en wreed, hoe koud dit leven is, in z'n diepste
diepten enkel ledigheid.

En dát is niet te dragen, tenzij God u brengt in de binnenkamer van het smartenhuis. En die binnenkamer
van het smartenhuis is: Ware zelfkennis.

En als we nu in die ware zelfkennis geleid worden, dan kunnen we iedereen hebben. Iedereen, maar dan
ook iedereen. Dan kunnen we iedereen hebben.

Dan gaat ge verstaan wat Paulus zegt: "En ten laatste van allen is Hij ook van mij gezien als van een ontijdig geborene". Dan wordt ge een misdracht in uzelf, maar bij God uitverkoren en dierbaar. Dat leren we op de akker van Boaz. Dat leren we in de tenten van Bethlehem. Misschien valt het u tegen, dat we nog steeds bij Ruth zijn.

Het woord van onze tekst is uit het tweede hoofdstuk, het laatste gedeelte van het 14e vers en het laatste gedeelte van het 23e vers:

*"En zij hield over"
"En zij bleef bij haar schoonmoeder"*

nu geen vreemde meer

Ziedaar het onderwerp voor dit morgenuur.

Door het begrip van Boaz.
Door de overgave haars harten.
Door de liefde van Naomi.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 97e Psalm en daarvan het 5e en het 6e vers:

*Gans Sion was verheugd,
En juicht', o HEER, van vreugd,
Met Juda's docht'renscharen,
Wanneer 't de blijde maren
Uws oordeels had gehoord;
Want Gij heerst ongestoord,
En toont Uw macht alom,
Ver boven 't godendom,
't Welk siddert voor Uw woord.*

*Beminnaars van den HEER,
Verbreiders van Zijn eer,
Hoopt steeds op Zijn genade,
En haat altoos het kwade.
Hij, die in tegenspoed
Zijn gunstgenoten hoedt,
Verleent hun onderstand,
En redt z' uit 's bozen hand,
Die op hun onschuld woedt.*

Zo stond dan de vermoeide Ruth bij haar buit. Het was een hete en vermoeiende dag geweest. Maar het was de dag van haar leven.

Zij kan nu haast niet meer en als zij zo ziet op hetgeen zij heeft opgeraapt, dan is dat zeker wel 50 of 60 pond. Het enige wat er overschiet en wat er overblijft voor haar, is, dat ze maar terstond begint te dorsen en het begint uit te slaan, dan zal ze in ieder geval de vracht naar beneden drukken. De meesten zijn al van de akker weg. De knechten zijn al weggegaan, de maagden ook. Het is stil geworden op de akker van Boaz. Die knechten hebben haar wel zien tobben, maar een handje helpen was er niet bij. De baas had het ook niet gezegd. En laat die vreemde vrouw zichzelf maar redden.

Ja, ge moet nu niet denken, dat het op die akker van Boaz zo alles is. Ge moet nu niet denken dat het op de akker van de kerk zo heel erg romantisch is. Neen, ganselijk niet. Het is geen idylle. Het is geen zomervaat over één van onze Friese meren, dat we zomaar ten hemel zeilen. Zo is het niet. Heeft niet de mens een strijd op aarde, en zijn zijn dagen niet als de dagen eens dagloners?

Daar staat Ruth.

Maar moed of geen moed, en kracht of geen kracht, zij moet voort. Half werk is er niet bij. En weldra heeft zij dan ook het koren uitgedorst en dan heeft ze plusminus een efa over, dat is toch nog veertig liter. Dat is toch nog een hele vracht voor zo'n vrouw en ze is toch alzo moe. Maar ze neemt het toch op. Een wagen, om de boel naar huis te rijden, heeft ze ook niet. En niemand helpt haar. En toch is zij de koning te rijk. Wanneer ze daar zeult door de straten van Bethlehem, neen, dan is haar fiere gestalte van vanmorgen al gebogen. En dan zal haar haarwring ook wel losgesprongen zijn en haar gezicht vermoeid en bestoven. Maar toch gaat ze door. Want ze is de koning te rijk. Hoe zal het Naomi te moede zijn geweest?

Ruth is uitgegaan en ze wist niet waar ze komen zou. Zo is het altijd in het leven van Gods lievelingen.

Abraham moest ook uitgaan, en hij wist niet waar hij komen zou, maar God wist het.

En omdat God het weet, gaan we meestal in een blinde weg.

God heeft een blind volk om het te onderwijzen. God heeft een dwaas volk. God heeft een volk vol verzet. God heeft ongelukkige, lamme, blinde en nare kinderen. En wanneer dan Naomi Ruth verwacht en het wordt avond, het begint al donker te worden, dan zien we Naomi haar knieën buigen. Ze zal wel meer haar knieën gebogen hebben die dag. Want ze zal Ruth best bij de God van Abraham, Izak en Jakob hebben getracht te brengen. En dan komt Ruth.

En treedt bij haar schoonmoeder binnen.

En dan is Naomi één en al verwondering. Dan zegt ze: "Zijt gij het mijn dochter? Kind, waar kom je vandaan? Waar ben je geweest? Je ziet er heel anders uit. Je bent dezelfde Ruth niet. Heel anders dan vanmorgen".

"Ja maar".

"Neen, waar ben je geweest?"

En dan zet Ruth zich neer en gaat vertellen.

Dat is nu een heel lief verhaaltje. Maar het is de waarachtige werkelijkheid, want achter al die dingen is de schemer van het verloren Paradijs. Want het gaat niet over een schone dag, over een lieve Naomi en over een dierbare Ruth en over een edele Boaz.

Maar het gaat hierover: "En door Zijn hand zich laten leiden. Die, hoe het ook moog' tegenlopen, gestadig op Zijn goedheid hopen. Loof Salem, loof de Heere der heren. Wil Uwe God, o Sion, eren".

Wanneer er gesproken wordt van troost in dit leven, dan is dat juist een bewijs, dat dit een leven van leed en van narigheid is.

Wanneer er gesproken wordt van troost in dit leven, dan is het een bewijs, dat het uitnemendste in dit leven moeite en verdriet is.

Zo zitten ze dan daar neer. De berooide Naomi als een uitgedoofde; Naomi had geen duren leven meer in zichzelf. En daar naast die berooide en gedoofde Naomi zit Ruth, naast die grijze schoonmoeder, die zo langzaam gaat; want de weg van een weduwe is een lange weg. En hoe langer de weg is, hoe langzamer ge gaat. Op langenste gaat ge kruipen; op langenste gaat ge er bij zitten; op langenste valt ge er bij neer, opdat ge het zoudt verstaan, dat er een man over u is opgestaan, dat er een man over u waakt. Want die eerste man, die had het altijd maar over: "Doe dat en gij zult en gij moet". En het is niet anders dan lopen en werken en tobben, bij die eerste man, Mozes, geweest.

Maar wanneer ge dan in die weg van weduwschap gebracht wordt en ge gaat leren: Uw Maker is uw Man, dan is dat wel een lange weg en dan gaat ge wel hoe langer hoe langzamer, maar dan zult ge tóch de genade ontmoeten, dat die geheel enige Man Zich over u heen buigt en dat Hij het u toefluistert:

"Welgelukzalig, mijn dochter, dat ge schuiling gezocht hebt onder de vleugelen van de God van Israël".

Hoe was ze daar gekomen?

Och, dat weten we zelf niet. We zijn aan het liefhebben en dan hebben we al lief en de liefde moet er al langer geweest zijn als vandaag en dan gaat het vanzelf. Want weet ge: Honger en liefde beheersen het menselijk leven.

En misschien is voor de grootste helft de liefde ook wel honger. We zijn met honger, neen, geen gebrek aan voedsel, en met liefde op de wereld gezet. En dan moet ge maar zien hoe ge u redt.

Maar God schrijft boven dit alles: "Ik ben uw Heil alleen".

Dan is er zo'n schreeuwende leegte bij een mens en dan is er zoveel bij hem wakker geroepen. Want ik heb wel eens gezegd: "De liefde is een schreeuwend gebrek". Dat is geen gebrekkigheid. Neen, die mensen zien er niet als gebrekkig uit. De liefde is een schreeuwend gebrek en de liefde is een schreeuwende leegte en de liefde kan alleen, wanneer ze zichzelf in een ander vindt, tot bedaren komen in die ander. En zo zullen ze tot één vlees zijn.

Zó alleen kunnen wij Boaz verstaan en kunnen wij Ruth verstaan op de akker van Bethlehem, wanneer ze hem daar tegenkomt.

En zo vertelt ze dan aan Naomi, wanneer Naomi vraagt: "Kind, waar ben je nu toch geweest?"

"Nu", zegt ze. "Ik ben op een akker geweest en die akker was van Boaz".

"Wel kind", zegt Naomi, "wat is de Heere toch lief en wat is de Heere toch goed voor Zijn volk. Wat is de Heere toch een God van ontferming voor Zijn volk. Want dat is onze nabestaande. Dat is onze bloedvriend. Dat is Boaz, één van onze lossers".

En dan gaat die oude Naomi aan de gang. Dan doet God haar mond open. Dan zitten die twee berooide weduwen bij het vuur en dan krijgt die Naomi een terugleidende genade en herinnerende genade en de Heere zet haar nog eens zoveel jaren terug. En dan gaat ze daar praten; het zijn allemaal dingen, die Ruth niet wist. Ruth wist van geen lossers en Ruth wist van geen bloedvriend en van geen nabestaande. Daar wist ze helemaal niets van. Daar had Naomi nooit van gesproken.

Kijk eens, die oudjes vertellen niet ineens alles. Neen. Weet ge, waar die oudjes naar luisterden?

Of er ontdekking was, of er armoede was en of er ontbloting was. Dáár luisterden ze naar!

En dát was er bij Ruth, want ze had het uitgeroepen: "Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God, en waar gij zult sterven daar zal ik sterven, en waar gij zult vernachten, daar zal ik vernachten. Neen, ik blijf bij u. Val mij niet tegen".

En dáár praat Naomi zich nu uit over de weldadigheid en over de trouw Gods, dat ze haast zou zeggen: "Kind, laat ons maar eens zingen: Al wat Hij wrocht zal juichen tot Zijn eer. Uw Bondsvolk zal U zegenen, Heere. En roemen te allen tijd".

En Ruth die luistert en ze luistert, en ze luistert zich beduusd. En wanneer dan Naomi een ogenblik zwijgt, dan begint Ruth en dan vertelt ze, en er zijn al zoveel bewijzen van de weldadigheid van Boaz, al zo veel. Want ze heeft het daar uitgestald: een efa gerst. Dat is wat! Ze bezweek zowat onder de last. Maar de Heere was haar Sterkte die dag geweest. Het was een dag, een heerlijke dag, een menselijke dag, een vermoeiende dag, maar het was ook een dag Gods. Dat is de dag in haar leven.

En wanneer gij dat nu bevindelijk krijgt te verstaan, dan krijgt ge iets te beleven van hetgeen Ruth waarnam, niet hetgeen Ruth bezat. Maar Ruth kreeg waar te nemen hetgeen ze miste en de ledigheid. Wat?

Daarom kan ik ook niet langer zwijgen in dit morgenuur.

Ruth hoorde en vernam het van Naomi, dat ze een lossers had, die ze nog niet kende.

En zó mag ik het die arme Ruth's in ons midden niet langer verzwijgen, dat ge een Lossers kunt hebben die ge nog niet kent als Lossers.

En dát kan ik niet langer verzwijgen, dat ge moed moogt hebben en dat ge kracht moogt opdoen.

"Ja", zegt ge, "maar daar heb ik het niet mee!"

Dát zijn allemaal praatjes van mensen, die er geen kennis aan hebben, die alleen maar rechtzinnig zijn.

Maar die het eens mogen missen, hoort ge het? kwijt zijn we het allemaal, maar wanneer we het eens mogen missen, levendig mogen missen, dan zit er zoetigheid in het missen; dan zit er verbinding in het missen. Dan zit er een genegenheid tot God, dat ge zegt: "Laat me op deze akker blijven".

"Ja", zegt de Heere. En dan komt het met zoveel kwistigheid, en met zoveel genegenheid zijt ge aan het rapen geweest! En het was een hete dag en het was een gespannen dag en ge kunt eigenlijk niet meer en ge weet eigenlijk niet meer en ge tolt als het ware op uw benen en ge weet niet, in welke landpale of ge zijt; want zolang zijt ge nog niet in die stad.

Mensen kent ge er nog niet. En wanneer ge in de narigheid zit, dan laten ze u ook nog zitten. Ze vertikken het gewoonweg om die Ruth een ogenblik te helpen. Vriendelijk bedankt!

Dat is op de akker van Boaz! Hoort ge het?

Ge zoudt echt nog denken, dat het hier allemaal zulke genegen en lieve mensen waren op de akker van de kerk. Neen, als God het niet verhoedt, dan vecht ge elkaar vandaag nog dood. Ja!

Het is niet alles Israël, wat Israël heet.

Maar dit is een Jood, niet die het in het openbaar is, maar dit is een Jood, die het in het verborgen is.

Waar ligt uw zoeken? In een uitwendige godsdienst?

Waar ligt uw zoeken? In uw kerkgang?

Waar ligt uw zoeken? In uw vormelijkheid en in uw wettische gestalte?

Waar ligt uw zoeken?

In het verborgene, wanneer ge voor God ligt te kruipen, wan-neer ge niet slapen kunt, wanneer ge daar uw bed uit moet. Wanneer daar een worsteling is. Wanneer daar een verzoeken is van de vorst der duisternis; wanneer de poorten der hel u dreigen te verslinden. Ach, iedereen wordt niet even diep aan zijn verloren staat ontdekt.

Maar waar, waar is uw akker; waar is het veld, waar ge bukt en buigt en zoekt wanneer de hete stralen van een verzengende zon der beproeving over u opgaan?

Neen, zoals ge in het verborgene zijt: "Ik lei voor U mijn hart en wandel bloot".

"Heere, U bent verkeerd; U bent verkeerd. Grote God, U bent verkeerd, wanneer U wat bij mij zoudt zoeken; want er is niet anders dan ledigheid, niet anders dan onvruchtbaarheid. Er is niet anders dan zelfzucht. Er is niet anders dan eigenliefde. Er is niet anders dan oppervlakkigheid. Er is niet anders dan gebondenheid aan de dingen van beneden.

Er is niet anders dan een onderliggen onder het zichtbare en onder het tastbare. Heere, kijk U er maar in. Er is bij mij geen geloof en geen gebedsleven; er is bij mij niets, ganselijk niets. Ik begrijp zelfs de prediking niet. Wanneer er over gehandeld wordt, dan moet ik het bekennen, al die dingen, die geestelijke zaken, zijn me in de grond vreemd. Ik luister wel, maar ik ben mezelf een raadsel".

Zie, dan hoort Ruth dat er een lossen is, dat er een nabestaande is, dat er een bloedverwant is, wie haar armoede en haar nood zeer ter harte gaat.

En zo kan dat aanwezig zijn aan de zijde Gods en kunt ge op die akker van Boaz reeds vertoefd hebben en gij kunt Boaz gezien hebben, ja, gij hebt Zijn stem gehoord, gij hebt Zijn liefdesblik gezien, gij hebt Zijn liefdesdaad ervaren, gij hebt met Hem aangezeten, gij hebt daar neergezeten op Zijn land en Hij heeft gezegd: "Kom Mijn dochter en eet van Mijn brood en doop dat brood maar in de azijn"; en toen heeft Hij het haar gegeven. Zo heeft ze met Hem gezeten en gegeten en zo kan er al veel zoetigheid en aangenaamheid in uw leven geweest zijn onder de prediking des Woords en dat ge het hebt uitgeroepen: "Geef mij nu altijd van dat brood".

Nu, dan is het de volgende week zondag niet hetzelfde. Neen, het gaat al weer gauw over. Het duurt niet langer dan wanneer een kip een graankorrel oppikt. Maar dan is het er toch eens een keer geweest!

En weet ge wat het nu is? Als ge nu van dit brood gegeten hebt, dan kunt ge het zelf niet allemaal op, want ge kunt de genade niet op, dan kunt ge het niet allemaal op en dan doet ge net als Ruth, dan neemt ge wat mee, want ze had nog over. Eigenlijk heeft de kerk altijd over. Ja.

"Nu", zegt ge, "ik begrijp dat niet!"

Nu, ge behoeft het helemaal niet te begrijpen. Dat is helemaal niet nodig.

"Ik versta het niet".

Nu, ge hoeft het ook niet te verstaan.

"Ja", zegt ge, "maar ik heb geen geloof".

Nu, dat komt er ook niet op aan. Als ge het maar ondergáát, ziet ge!

En als ge nu een muziekstuk ondergáát, wat gebeurt er dan? Als het lied uit is, dan luistert ge naar de stilte. Dat is het genot. Als het uit is.

Niet terwijl het er is, maar als het uit is. Dan luistert ge naar de stilte. Mijn ziel is immers stil tot God. Van Hèm, ja, verwacht ik een heilrijk lot. Gij immers zult mijn Lossen, mijn Rotssteen wezen.

Nu, en dan vertelt Ruth, dat Boaz tegen haar gezegd had: "Ge moet op geen ander veld gaan, ge moet hier blijven". En dat hij haar uitgenodigd had, om de hele oogst bij hem te blijven. Ja. En dat ze zich bij de maagden mocht voegen. En dat gaat ze allemaal vertellen aan Naomi. Dan kunt ge begrijpen, hoe ze daar bij elkaar gezeten hebben, die lege Naomi en die volle Ruth.

Naomi was berooid en oud en grijs en had geen mogelijkheden tot leven meer.

Maar Ruth, de Moabietische, de schone, want dat betekent Ruth, haar zwarte haren glad gestreken om haar mooie profiel; Ruth was de volle, zij was de dappere.

Bij Naomi was het haardvuur schier uitgedoofd, maar bij Ruth waren het vlammen des Heeren, bij haar lokte de toekomst. En onuitgesproken en ongezien is er zoveel in Ruth, dat ze heel in de verte al een kinderstem en een kinderlach hoort.

Ja, daar hoeft ge u niet voor te schamen, want zij is de werkelijkheid.

De mens is met de behoefte, met honger en liefde op aarde gezet. En nu heeft ze de man gezien. Die man heeft wat tegen haar gezegd en die man heeft haar hart ingenomen.

En zo is Ruth daar gezeten naast haar schoonmoeder.

Nu is er wel eens zo'n liefdesbetrekking op die kerk gevallen. Ja, en dan zó bij dat volk te zitten, dan hoeft ge zelf niets te zeggen. Al zit ge dan maar in uw hoek en al zit ge dan maar alleen. En dan hoeft ge geen drinken te hebben, niets, als ze maar geen notitie van u nemen. Maar als dan zo'n oudje gaat praten en wanneer ze dan gaat vertellen van die bloedvriend, dan zegt ze: "Hij is zo rijk, zó rijk". En dat hebt ge nu net in uw armoede nodig. En Zijn kracht, die krijgt gij en uw zwakheid neemt Hij over. Hij mijn ledigheid en ik Zijn volheid. En zo komt ze dat uit te breiden. En Ruth luistert en Ruth is vol en Ruth denkt, als dat het nu is! En dan zit daar Ruth, verliefd en heeft zij zich al verloren in de beminde en hij heeft ze nog nooit aan zijn hart gedrukt.

Ik maak er geen liefdesidylle van. Maar wanneer ge niet verliefd raakt op de Heere Jezus, dan kent ge de Heere Jezus niet, neen.

Wanneer ge verliefd raakt op de Christus Gods, wanneer ge verliefd bent, dat is niet ver van de liefde, maar dat is door de liefde Gods aangeraakt, dan zijt ge met eerbied gesproken "weg" van God. Zo moet het.

Dat is geen vleselijke godsdienst, neen. Maar dat is de beleving en de bevinding van Gods heiligen, dat ge u verloren hebt in uw Beminde. En dat uw besluiteloosheid is overgegaan in een liefdesradeloosheid. En wanneer dan de kerke Gods er eens open komt en eens gaat vertellen hoe goed de Heere is: "Beminnars van de Heere". Ja, dát is het. Dan kunt ge op alles verliefd zijn en ge kunt overal aan vastzitten. En wanneer ik mijn oor te luisteren leg, dan hoor ik daar maar heel weinig van in ons midden, maar we houden het u toch voor, want er zal toch wel zo'n arme Ruth hier in ons midden zitten, die het voor haar eigen besef kwijt is en voor haar eigen besef een heidense is en voor haar eigen besef, ja, wat zal ze zeggen? Nu, ik ben het ellendigste wezen wat er op aarde is. Die Ruth mag ik toeroepen (en daar gaat het over): "Dan kunt ge een Losser hebben en ge kunt een Bruidegom hebben en ge kunt een toekomstige Man hebben, dan kunt ge alles hebben en dat ge het toch niet weet en dat ge het nog niet bezit.

En nu het bewijs, dat het bij u zo is?

Dat ge nog over hebt.

En dan het ontroerende ogenblik van geweldige tederheid, wanneer Ruth dan in haar boezem gaat en zegt: "Moeder, dat heb ik nog voor u bewaard. Dat heb ik nog voor u gespaard, dat heb ik nog over".

"Wat is dat, kind?"

"Dat is geroosterd koren. Dat is geroosterd brood. Dat heb ik van Boaz gekregen. Dat is het brood der liefde. Dat is het brood des Vredes. Dat is het brood der Verzoening".

"Maar kind".

"Ja moeder, proef het eens. Ik heb het echt voor u bewaard". Wat een trouw, wat een warmte, wat een genegenheid voor dat volk, geliefden. Ja, dan is die Ruth de bekommerde kerk en de kerk uit de heidenen. Dat is nog maar een kleine zuster. Het is nog maar een kleine dochter.

Maar dan brengt die bekommerde kerk spijs mee en brengt het woord over en vertelt het aan de bevestigde kerk. En dan mag Naomi daar ook van eten. En zo wordt de bekommerde bevestigd en de bevestigde weer eens opnieuw bekommerd.

Wanneer ze daar dan elkander eens mogen ontmoeten in dat stille avonduur, dan wordt het laat en het wordt hoe langer hoe later, want ze hebben elkaar gevonden en ze hebben hetzelfde doel.

Naomi zegt: "Het is een man, groot van vermogen, en hij is rijk".

En Ruth beluistert het en het gaat zo open bij Naomi, dat ze alles vertelt wat ze van hem weet, en het gaat zo open bij Ruth, dat ze alles in zich opneemt wat ze hoort. En wanneer ze daar dan zo samen zijn, dan zouden ze wel kunnen zingen. Maar ze worden hoe langer hoe stiller en ze worden hoe langer hoe verlatener. En wanneer dan die avond voorbijgaat, dan is de eeuwigheid in de tijd. En wanneer dan de leegte vervuld wordt en de volheid ontledigd aan onze kant, dan is het, dat Hij verschijnt op de vlakke van uw ziel.

En wanneer Hij dan verschijnt op de vlakke van uw ziel, dan zult ge door de engelen Gods bediend worden en dan zullen daar in uw hart de blijde zangers staan en daar in uw hart de speellien op de harp en cimbel slaan. Zie dan, dán zijt ge geen vreemde meer in Bethlehem. Dan zijt ge geen vreemde meer in Israëel, maar aan zijt ge uit het Moab overgebracht, uit uw natuurstaat overgebracht naar Juda, naar de staat van genade.

Zie; dan geen vreemde meer. Dan geen bijwoner meer, maar dan huisgenoten Gods.

Daar stuurt God het op aan in Zijn liefde. Daar zingt de kerk van, wat God ze dicteert, of liever gezegd, wat de Heilige Geest hun voorspeelt op het harmonium van hun zieleleven (Psalm 69 : 13):

*Dat zal den HEER veel aangenamer zijn
Dan os of var, die hunnen klauw verdelen.
De blijdschap zal het hart der vromen strelen,
Als zij mij zien, verlost van smart en pijn.
Gij, die God zoekt in al uw zielsverdriet,
Houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven;
Nooddruftigen, veracht Zijn goedheid niet;
Nooit zal Hij Zijn gevangenen begeven.*

Bevende van vervoering zit Ruth naast Naomi.

Ja, de liefde kan het hart doen beven. De liefde kan ons doen sidderen. De liefde kan ons verteren.

Wanneer we die zalige gevangenis niet kennen, dan weten we ook niet wie of het is, Die bij ons komt in de nacht.

Ruth in haar dapperheid en in haar trouw en in haar volheid en in haar aanhankelijkheid en in haar keuze en in haar besluit is het antwoord op een lege en berooide weduwe, dat is Naomi.

Zo zijn ze bij elkaar. Nu, ge hebt niet veel schoonmoeders die zulke schoondochters hebben. Neen, dat is alleen door genade. Dat is alleen door genade, wanneer we dat vertrouwelijke leven hebben. Dan denk ik nog aan mijn moeder. Ik heb nooit enige geheimen voor mijn moeder gehad, nooit, van kinds af aan niet. Toen ik al jaren getrouwd was, had ik het nog niet, geen geheimen gehad voor mijn moeder. Daar was ze mijn moeder voor; dat niet alleen, maar het was omdat hetzelfde leven er was.

Zie, daarom komt er uit de keuze van Ruth een besluit op, dan blijft ze bij haar schoonmoeder. Waarom? Kijk eens, dat moet ge nu zelf maar eens beantwoorden.

Ze bleef bij haar schoonmoeder. Waarom? Dat moet ge zelf maar beantwoorden. Daar kunt ge de hele dag over denken. Ge kunt er misschien jaren over denken dat ge het toch niet weet.

Maar: Waarom bleef ze bij haar schoonmoeder? We zullen elkaar geen raadsels opgeven.

Want de kerk krijgt het raadsel lief omdat ze het niet raden kan en omdat het het raadsel Gods is. Ze wil het gordijn niet eens opzij schuiven, want het is de Beminde, Die het tapijt heeft laten vallen en Die het te Zijner tijd gewisselijk zal opheffen. En zo nemen we zo zoetjes aan afscheid van Ruth; ik heb er nu drie keer over gepreekt, nu, dat is helemaal mijn gewoonte niet. Maar ik zou het wel kunnen uithalen en ik zou altijd wel over Ruth kunnen preken, net zo goed als over het Hooglied en ook weer niet.

Want het komt er maar op aan, of de wind gunstig is. Nu, die was in dit morgenuur niet ongunstig. Neen. Want die wind kwam daar vandaan: Nu geen vreemde meer.

Dan hoorden we heel in de verte de profetenharp van Jesaja en dan hoorden we het als een gang ruisen door de toppen van het moerbeziëngeboomte wat Jesaja sprak, wat God sprak door Jesaja: "En de vreemde zegge niet: "Ik ben van God gescheiden"; en de gesnedene zegge niet: "Ik ben een dorre boom", maar Ik zal ook haar geven een plaats in Mijn Huis; en Ik zal ook haar geven een plaats binnen Mijn muren". Zo gaat de profetie van Jesaja hier al in vervulling.

"Ja", zegt ge, "maar Jesaja was er nog niet".

Neen geliefden, maar dat hoeft ook niet. De Geest der genade en de Geest der profetie en de Geest van Gods genadeverbond, Die was er.

En het is, alsof we hier ook horen het woord van Jezus: "En Ik heb nog andere schapen, die van deze stal niet zijn en die moet Ik ook toebrengen, en het zal worden één kudde en één Herder".

Dan horen wij het: Alle gij eilanden en alle gij einden der aarde, hoe ver van God af.

Zie, dan gaat God wel doen aan de overledenen.

Dan gaat God weldoen aan de overledenen, aan hen, die reeds ontslapen zijn. Dat wordt hier gezegd, dat Hij wel zal doen aan de overledenen, aan Machlon en aan Giljon; vanwege de man, die gestorven is, waar zij als een arme berooide weduwe al die jaren over de aarde ging, levende als in een cel. Want vanuit die cel der vereenzaming en der afzondering ziet ze die wereld en ziet ze dat getij.

Als een buitenstaander.

Zo gedenkt Boaz, en zo gedenkt God aan die overleden man en aan die overleden vader en aan die mannen, die heen zijn gegaan.

Wat denkt ge? Wanneer ge zo in uw geesteloosheid en in uw armoede en in uw weduwschap gezet wordt, wanneer ge op de bodem van het hart maar één roepen hebt en kent, een schreeuwende behoefte om toch eens begrepen te worden in uw eigen huis en ge mist dat. Om begrepen te worden in uw huwelijksleven en ge mist dat, en ge moet dan zó het leven door.

De belofte is er wel: En de rouwdragenden zullen door heil verheven worden. Maar ge ziet niet anders dan omkomen en ge ziet niet anders dan woestijn en zand. En in die woestijn zijn geen gebaande liegen. Dat moet ge u eens indenken: in de woestijn zijn geen gebaande wegen, maar daar is dorheid en een verzengende hitte of koude. Daar is het stuifzand van de tijd, dat u blind slaat in het midden van de dag.

Wat denkt ge dan, dat uw overleden moeder het er niet drukker mee heeft met uw narigheid? Want ge kunt het zelf niet bij God brengen. De overledenen, die kleine Johannes, die heengegaan is; om der overledenen. Een vader die ontsliep, een vader die stil wegsterft. Wanneer gij daar dan aan moet denken. Neen, dat is niet om op uw gemoed te werken, maar omdat de Schrift zo rijk is. Om der overledenen wil, daar doet God ons goed om.

Zo zouden we maar stil hier willen blijven zitten in die kerk en op die akker van Boaz. Kon ge nu maar zo van de benedenkerk in de Bovenkerk stappen, verlost van alle smart en pijn. Maar de weg ligt verder. Ge moet voort. Dat is het. Wanneer we nu bij die kerk behoren, dan willen we ook bij die kerk blijven; dan is dat onafscheidelijk aan elkaar verbonden. Maar nu moet ge niet denken dat als ge met die mensen naar de kerk gaat en ge met die mensen op de akker van Boaz verkeert, dat ge dan bij dat volk hoort. Ganselijk niet. Want daar zijn de knechten, daar zijn de maaiers, dan zijn daar dienstmaagden, dan zijn er korenraapsters, ja, daar loopt van alles in en uit.

En zo kunnen er op die akker van Boaz zijn, die daar knechten zijn, die daar dienen onder en met een slaafse vrees. Dienen vanwege een slaafse vrees. Die zijn bang voor de dood, daarom doen ze zo godsdienstig en daarom zijn ze daar. Dan zijn er daar ook met een knechtelijke vrees, dat is die wettische gestalte, die eisen strengelijk loon.

Dan zijn er ook met een kinderlijke vrees, die zijn daar en die dienen daar in gehoorzaamheid.

Dan krijgen wij ook nog hen, met een bruidelijke overgave. En die bruidelijke overgáve werd gevonden in het hart van Ruth.

Dan is er geen beding meer, dan is er niets meer in de weg. Dat is geen gemoedsaandoening, maar dat is, omdat het Woord zijn kracht heeft gedaan. Zij heeft zijn stem gehoord en zij heeft de persoon gezien, zij heeft zijn liefdesblik ontmoet, zij heeft zijn liefdesdaad ervaren en daar is zoveel van uitgegaan, dat ge het uzelf niet verklaren kunt, maar dat ge stil zijt geworden in uzelf en vrolijk tegelijk, en dat ge nu nog niets hebt. Dan hebt ge de Bruidegom nog niet en dan hebt ge de Man nog niet en dan gaat ge maar weer naar huis en dan gaat ge maar weer die armoede in. En zo speurt God uw en mijn gangen na, enkel en alleen om ons op een zódanige wijze te vernederen en op een zódanige wijze klein te maken.

God vertrouwt vele van Zijn kinderen de schat der gezondheid niet toe enkel en alleen, opdat zij het zouden leren: "Die uw krankheen kent en liefderijk geneest".

Wat zouden we weten van die Boaz, - in hem is kracht - als het bij ons niet enkel zwakheid was?

Wat zouden we weten van die Boaz, als Hij niet onze dwaasheid nam en wij Zijn wijsheid; wanneer Hij niet onze nood op Zich nam en wij Zijn rijkdom mochten ontvangen? Zo alleen krijgt Hij waarde.

Nu kunt ge Hem nog niet bezitten, neen, dat wil zeggen, gij kunt Hem nog niet aan uw hart drukken. Ik zal het niet verder uitmeten, want dan zoudt ge zeggen, ja, dat is tóch maar vleselijke godsdienst, neen. Neen geliefden, dat is geen vleselijke godsdienst. Want toen ik daaruit lag te kermen toen zei ik: "O God, dat is niets anders dan vleselijke godsdienst, want ik wil mijn hoofd op Uw schouder leggen, ik wil mijn aangezicht verbergen aan Uw boezem, o God, laat me maar". En dan zegt de duivel: "Het is allemaal van uzelf en dat is allemaal vlees en het is allemaal zus en het is allemaal zo".

En dan weet ge niet, na ontvangen genade, waar ge zijt en dan weet ge niet aan wie of ge nu eigenlijk toebehoort, aan God of aan de duivel.

Neen, nu moet ge niet denken aan die mensen, die het zo goed weten en verslag uit kunnen brengen. We hebben er maar Eén in de hemel, Die verslag uitbrengt, en dat is de Zoon Gods.

Die brengt verslag uit omdat ik het niet kan.

Waarom bleef ze nu bij haar schoonmoeder?

Waarom blijven jullie nu hier?

Het is toch heus niet zulk beminnelijk onderwijs, dat ik jullie geef, wel? Want dát is er niet bij, een mens naar zijn mond te praten, ganselijk niet. Alleen zeggen ze, als het jullie niet bevalt: "Ja, de dominee is wat scherp geweest vanmorgen en dat heeft hij van zijn eigen en toen was hij het weer zelf". Als het u niet bevalt hebt ge altijd van die akelige uitvluchten, ja.

De dominee is het altijd zelf. En als hij het nu eens niet is, dan is het, omdat God glinstert tussen de traliën en omdat Hij staat achter onze muur, en omdat de snoeren gevallen zijn in liefelijke plaatsen en omdat God gaat trekken en omdat het vlees er uitgezet moet worden en omdat we in onze verkeerdheid en in onze walgelijkheid en in onze dwaasheid en in onze blindheid open zullen komen, en dat wij tenslotte, hetzij als een paar arme weduwen, hetzij oud en jong, bij elkaar zitten en dan is die jonge weduwe, die dappere volle vlamme Ruth, die is het antwoord aan die lege berooide Naomi. Want zij had geen mogelijkheid tot leven meer in zich. Maar toen kreeg ze de mogelijkheid daar te zien in het opvlammen van het leven en van het verlangen in Ruth, dat ze hoort reeds het kinderlachen en de kinderstem van Obed, die nog te komen stond.

En wanneer God nu Zijn Woord aan u kwijt is geraakt, dan zal Hij gewis Zijn eigen ook aan u wegschenken. Daar gaat niets van af.

God brengt u op Zijn akker en God houdt u op Zijn akker en God brengt u onder de belofte, maar God laat u in de ellende. Want het is niet altijd oogsttijd. Aanstonds is de gerstenoogst over en de tarweoogst is over en dan kunt ge op de stoppelen weiden.

Maar ze bleef bij haar schoonmoeder.

En nu los ik het raadsel niet op en dat wil ik ook niet. Ik wil ook geen raadsels opgeven. Maar denk er van de week nog eens over: Waarom bleef ze nu bij haar schoonmoeder?

En als ge dat nu weet, ik kan geen bezoeken meer hebben, want ik ben totaal versleten. Het lijkt heel wat op de stoel. Het lijkt nog wat, maar het is niets meer, helemaal niets meer. Ik ben gewoon een afgebroken man. Maar dan moogt ge bij me komen, maar dan moet ge mij de oplossing van het raadsel zeggen. En dan niet eens even naar de dominee, want dat kan ik glad wel missen, heus. Ik kan uw liefde niet missen, maar ik kan uw persoonlijke bezoeken best missen. Dat zeg ik niet uit hatelijkheid, maar ik kan niet meer. Maar dan, kom dan maar eens. Want anders kom ik zelf misschien nog bij u langs!

Waarom bleef Ruth bij haar schoonmoeder?

Neen, ik vertel het toch niet. Ge zult het uit mijn mond niet horen, neen.

Ik heb alleen het Evangelie te verkondigen en behoef het raadsel niet op te lossen.

Dan is het, dat honger en liefde het leven beheersen, dat ge er niet buiten kunt. En wanneer we dan in dat licht de geschiedenis van Naomi en Ruth en Boaz bezien, dan krijgt het een geestelijke zin.

En wanneer gij daar dan.... Wat hoor ik daar?

Wanneer ge dan van dat brood hebt gegeten en wanneer die Ruth dan daar iets uit haar boezem heeft voortgebracht, dan zijn ze samen en dan zijn ze aan tafel en dan deelt Boaz het brood uit, omdat het etenstijd is. En dan is het in uw hart, dat zo genadeloos en leeg is: Ik zal liefde en lof voor U ten offer mengen, dat het vanmorgen, dat het gisteren, dat het de ganse week zo ellendig bij mij geweest is.

Ik zal liefde en lof bij U ten offer mengen omdat het zo'n heidense troep bij mij geweest is, omdat het zo vervallen was, omdat er nergens enige plaats was.

En dat Gij mij bracht op die akker.

Zo zijt ge dan weer hier en wij durven het gerust te zeggen: Dit is de akker van Boaz, ja een klein stukje er maar van. Wij wonen hier in Niemandland, het is het grensgebied, het randgebied tussen de kerkelijke fronten. Maar dat hindert allemaal niets.

En wanneer ge dan zoekt naar troost en zoekt naar warmte, wanneer ge dan echt behoefte hebt om het eens te horen: Troost, troost Mijn volk (ziel), zal ulieder God zeggen, spreekt naar het hart van Jeruzalem, nu, dan moet ge toch wel veel verdriet hebben hè? dan moet ge toch wel veel leegte hebben en veel leed en veel verguizing en veel moeite.

Want, wanneer ge dan naar troost verlangt, dan moet er onherroepelijk veel leed zijn.

En wanneer God in uw leven komt, dan kunt ge niet zeggen zo.... dat gaat niet. Dat gaat niet. Dat is niet af te wijzen. Dat kunt ge nooit.

Als het Leven komt, dan moet dit leven vergaan en dan moet dit leven in de dood.

En dan kunt ge er niet meer tegen op. Dan staat ge vermoeid en bezwaard 's morgens op en dat is 's avonds uw kruis en het is uw behoefte naar rust.

En wanneer God dan de rust niet Zelf is, dan is het niet anders dan een woelen en nog eens woelen en een ontevredenheid en tenslotte een verbittering en nog veel meer.

Waarom bleef Ruth bij haar schoonmoeder?

Amen.

O Heere. Dierbare Heiland, Gij hebt er ons doorgedragen in dit morgenuur. Het was in de landpale van strijd, maar Gij hebt het waar gemaakt: "De Heere zal opstaan tot de strijd, Hij zal Zijn haters wijd en zijd, verjaagd, verstrooid doen zuchten".

Heere, wanneer we iets voor dit volk mogen vragen, laten ze nog eens een ogenblik mogen luisteren, een ogenblik mogen luisteren nu de preek en het lied voorbij is, luisteren naar de stilte. Luisteren!

Amen.

Onze slotzang zij uit de 65e Psalm en daarvan het 2e vers:

*Een stroom van ongerechtigheden
Had d' overhand op mij;
Maar ons weerspannig overtreden
Verzoent en zuivert Gij.
Welzalig, dien Gij hebt verkoren,
Dien G' uit al 't aards gedruis
Doet naad'ren, en Uw heilstem horen,
Ja, wonen in Uw huis.*

Gaat thans henen in vrede :

De Heere zegene u en de Heere behoede u,

De Heere doe Zijn Aanschijn aan u lichten en zij u genadig,

De Heere verheffe Zijn Aangezicht over u en in u en geve u vrede.

Amen.